

ይድረስ ለአቡነ ቀውስጦስ
የአዲስ አበባ ሀገረ ስብከት ሊቀ ጳጳስ

ምሳው ከባታችን ክያወቁ...!

ጤና ይስጥልኝ ብፁአ አባታችን አቡነ ቀውስጦስ! የአዲስ አበባ ሀገረ ስብከት ሊቀጳጳስ! ይህንን ስልጣን ከያዙ ገና አመትም አልደፈኑ! በዚህ አመት መጀመሪያ መሰለኝ የተሾሙት፡፡ ከእርስዎ በፊት የነበሩት አቡነ ሳሙኤል ከአቡነ ጳውሎስ ጋር ብዙ ሲወዛገቡ እየሰማን እናዝን ነበር... የሆነ ሆኖ... ሰላም አባታችን እንደምን ከረሙ? የዘገየ ቢሆንም እንኳን ለክርስቶስ የትንሳኤ በዓል እደረስዎት ስል መልካም ምኞቱን አገልፅለዎታለሁ፡፡

መቼም የዘንድር ትንሳኤ በእኛ በአረማውያን ብቻ ሳይሆን በእናንተ ብሩካን አባቶችም ዘንድ ከ«ሀዳሴው የአባይ ግድብ» በብዙ ያነሰ ትኩረት እንደ ተሰጠው ይስቱታል ብዬ አላስብም፡፡ ይሄ ሰምን ሆነ? ብሎ የመጠየቁ ችሎታውም ፍላጎቱም የለኝም፡፡ እኔ መሃደሙ ለእርስዎ «ቅዱስ ቃሉ»ን መስበክና ማገልገል ምን እንደሆነ ልነገርዎ እንደማልችልም እንደማይገባኝም ባውቅም! ማስታወሱን ግን አስፈላጊ ሆኖ አገኝሁት፡፡ እናም ለ«ቅዱስ አባታችን» ጠማር ልፃፍ! አልፃፍ በሚል ለሳምንታት ከራሴ ጋር ተወዛገብኩ፡፡ ተወዛግቤ ሳበቃም! በስተመጨረሻ እርስዎ «አባታችን» ብቻ ሳይሆኑ! ሌሎችም እንደ እርስዎ ያሉ መንፈሳውያን መሪዎች ይማሩበታል በሚል ድምዳሜ ራሴን አሳመንኩ፡፡ አሳምኜም ሳበቃ ፃፍኩልዎት፡፡ በምፅፈው ፅሁፍም ቅያሜ ቢያድርብዎት እንኳ እንደ ድፍረት እንዳይቆጥሩብኝ ስል አስቀድሜ በታላቅ ትህትና እጫማም ስር ወድቄ ይቅርታዎን እለምናለሁ፡፡ በመጽሐፉ እንደተገለፀው እንደዛ «ከፋ እና ንፋግ» ባሪያ ይቅርታ አላደርግም እንደማይሉም እምነቴ የፀና ነው፡፡ ስለዚህም ይችን

እኔ በዋና አዘጋጅነት የምሰራበት ነፃ ጋዜጣ ላይ የተስተናገደች ጠማሪን እንብበው ሲጨርሱ ቅሬታ ቢሰማም እንኳ ከመርገም ይልቅ «ጌታ ሆይ የሚያደርገውን አያውቅምና ይቅር በሰው» ብለው ስርየትን እንደሚለምኑልኝ እርግጠኛ ነኝ፡፡ አይደለም እንዴ አባታችን? ልቀጥላ...

ይኸውልዎ አባቴ! የሁዳዬ የም እየተገባደደ ባለበት ወቅት አገራችንን የሚያስተዳድረው መንግስታችን እንድ ታላቅ ዜና አበሰረ፡፡ ይኼውም የአባይ ወንዝን በመገደብ «የሚሊኒየሙ የአባይ ግድብ» የሚባል አቅድ አቅዶ በተግባር ሊለውጠው ከጫፍ መድረሱን፡፡ በእርግጥ አቅዱ ይፋ በሆነ በቀናት ውስጥ የተለያየ የትኩረት አቅጣጫ መያዙን የተረዳው ይኼው መንግስት መጀመሪያ የነገረንን የግድብ ስም ሰርዞ! የሀዳሴው ግድብ በሚል ተክቶታል፡፡ የስም ለውጡ ያስፈለገበት ምክንያት ምን እንደሆነ ግን የተነገረ ነገር የለም፡፡ ለእኔ እንደሚመስለኝ «ሀዳሴ» የምትለዋ ቃል መንግስታችን በ20 አመት የስልጣን ዘመኑ «ዘርፈ ብዙ ለውጥ እምጥቻለሁ» ለማለት የቀመራት ሳትሆን አትቀርም፡፡ ያው እነ አይዛክ ኒውተን፣ እነ አልበርት አንስታይን... እንደ ቀመሩት የፊዚክስ ፎርሙላ አይነት ቀመር መሆኑ ነው! ቃላት መቀመሩ... የሀዳሴው ጉዞ! የሀዳሴው ድልድይ! ሀዳሴ የአባይ ግድብ! ሌላው ቀርቶ የገዢው ፓርቲ ልሳን የሆነው ጋዜጣ መጠሪያው «ሀዳሴ» የሚል ነው... ሀዳሴ! ሀዳሴ! ሀዳሴ... የምን ሀዳሴ? የፖለቲካ ወይስ የኢኮኖሚ? ብቻ የእኔ ጠማር አላማ «የአባይ ሚሊኒየም ግድብ» ስምን «ሀዳሴ የአባይ ግድብ» ወደሚል ተቀየረ? የሚል ባለመሆኑ ይህንን እዚህ ጋ ገትቼ ወደ ብስሎ አልፋለሁ...

አባታችን ሰሞኑን እርስዎም እንደ አባባ ጸንሆይ፣ እንደ ሻለቃ መንግስቱ ጋ/ማርያም፣ እንደ ጠ/ሚኒስትር መሰሰ ዜናዊ ሁሉ የኢትዮጵያ ቴሌቪዥን የስርጭት ፕሮግራም መክፈቻ እና መዝጊያ የሆኑ ያህል በቴሌቪዥን መስኮት ደጋግሜ አየሁዎት፡፡ ከዚህ ቀደም በመልክ ባላውቅዎትም የአዲስ አበባ ሀገረ ስብከት ሊቀ ጳጳስ እንደሆኑ ሰምቻለሁ፡፡ ምናልባትም በአዲስ አበባ አስተዳደር አዳራሽ ሊገኙ የቻሉት ይሄ ሹመትዎ ወደ አለማዊ ቢመነዘር ከ«ከንቲባ» ጋር አቻ ሆኖ ይሆን? እንጂ እኔ አላውቅም፡፡ የሆነ ሆኖ የአዲስ አበባ ኩተማ አስተዳደር ከንቲባ ከማ ደመቅላ በተገኙበት አስተዳደሩ አዳራሽ «የአባይን መገደብ» አስመልክቶ በተዘጋጀው የውይይት መድረክ ላይ ተገኝተው በሰጡት አስተያየት ኢቴቪ እና ባለቤቱ በደስታ ፈንጥዘው የእርስዎን ምስል እና አስተያየትን በቃላትን ሽምድደን እንድንይዘው ነው መሰለኝ በየዕለቱ እያቀረቡልን ነው፡፡ እኔ አስተያየት

በመስጠትም አንዳች ተቃውሞ የማንሳት መብት እንደሌለኝ አውቃለሁ። በቅዳሴ ሰዓትም ስለምን አለማዊ (ምድራዊ) መንግስት ስብሰባ ላይ ተገኙ ብዬም መውቀስ አልችልም። ሊቀታህኑ ቀያፋ እና ከሠናቶቼም ሄርድስ እና ጴላብስ በሚያዘጋጁት መንግስታዊ ስብሰባ ላይ ደጋግመው ይገኙ ነበርና።

የሆነ ሆኖ የእኔ ቅሬታ በእለቱ እርስዎ የተናገሩት ፍሬ ሃሳብ ለእርስዎ የጽጽሰና ማዕረግ ሰጥታ፤ ደግሞ ከፍላ፤ አበል መድባ፤ ሹፊርና መኪና አቅርቦ ያከራችው የእምነት ተቋም የማዕዘን ድንጋይ ከሆነው መጽሐፍ ቅዱስ የተለየ መሆኑ ነው። አባታችን፡- በኢቲቪ ተቀንጭቦ በየቀኑ እየሰማነው ያለው ንግግርዎ እንደወረደ ሲቀርብ፡-

«ለአባይ ግድብ በማህፀን ካሉ ሀፃናት፤ በመቀብር ካሉ መታን በስተቀር ሁሉም ኢትዮጵያዊ ይተባበራል። መተባበርም አለበት። አልተባበርም ካለ አሉ በገዛ ራሱ ኢትዮጵያዊነቱን ሰርዞታል» ይላል።

እንግዲህ ይሄ ነው በእጅጉ ቅር ያለኝ። እዚች ጋ ግን «አባይን ለመገደብ ተባበሩ» የሚለው ቅስቀሳዎ ቅር ያለኝ መስልዎት እንዳይሳሳቱ። ይሄማ ሊሆን አይችልም! ነገር ግን አልዋሽዎትም «ለግድቡ አልተባበርም ያለ ኢትዮጵያዊነቱ ተሰርዟል» የሚሉት ማስፈራሪያዎ በባሙን አስከፍተኛል። ምናልባት ይኼን ያሉት ከንቲባው ቢሆኑ ኖሮ በጀጅ ያው እሳቸውና ፓርቲያቸው የሚያምኑበትና የሚምሉበት «አብዮታዊ ዴሞክራሲ» የተባለው «ቅዱስ» መጽሐፍ ይኼንን ማለት ያስገድዳልና። ከአብዮታዊ ዴሞክራሲ አስርቱ ትዕዛዛት ዘጠኙ «ኢህአዴግን ከልብ ወደድ! የሚሰጥህን መመሪያ ሳታቅማማ ፈፅም! ለምን? ብለህ አትጠይቅ» የሚል ነው። የቀረቸው እንዲ ትዕዛዝ ደግሞ «ተቀናቃኝህን ወይም ተቃራኒህን አማረህ ከአገር አብርረው፤ ከኢትዮጵያዊ ዜግነቱም አንድ ደረጃ ዝቅ አድርገው፤ ይህም ካልበገረው አሳደህ በለው» የምትል ነች። (እኔን ካለመኑ ፓትሪያርኩን ጠይቁልቸው። እሳቸው ከበታች ካድሬ ብቻም ሳይሆን ካንዳንድ ፈዛዛ ከፍተኛ ካድሬ ሁሉ በተሻለ አብዮታዊ ዴሞክራሲን ጠንቅቀው ያውቁታልና)። ሽረ ሌላው ቀርቶ «አብዮት» እና «ዴሞክራሲ»ን ምን አገናኝቶአቸው ነው እንዲህ የተጣመሩት? እንደምናውቀውና እንደምናየው አብዮት በእጅጉ ቁጡ በሆነ፤ ባልተረጋገ፤ ከሀገ ይልቅ ግብታዊነት በሚታናቸው ሰዎች የሚደረግ የለውጥ ሂደት ነው። መሪ መዝሙሩ እንኳ «በአብዮት ጊዜ፤ የለም ትካዜ» የሚል ነው። ዴሞክራሲ ደግሞ ከሀገ የበላይነት፤ ከገባነት እና ከተጠያቂነት ጋር

የሚዛመድ አንጂ «ለአብዮቱ እንቅፋት የሆኑትን በመሉ እየደመሰስኩ ወደፊት ገስግስ...» የሚል አይደለም። እነዚህ አራምባና ቆቦ ወይም በእርስዎ አማርኛ «ገነት እና ሲኦል» ተዳቅለው ለወለዱት አስተሳሰብ የማይታዘዝ፤ የማይገዛ ኢትዮጵያዊነቱ ተገፏል ቢባል፤ መቼስ ምን እንላለን! ጊዜ ያመጣውን ጊዜ ይመልሰው ከማለት ውጭ።

አባታችን እኔ እስከማውቀው ድረስ ግን እርስዎ የሚመላለሱት እና የሚኖሩት በአብዮታዊ ዴሞክራሲ ትእዛዛት ሳይሆን በመጽሐፍ ቅዱስ ቃል ነው። ይሄም እምነቴ ነው እንደዕፍልዎ ያስገደደኝ። ምክንያቱም ከላይ እንዳልዘዎት ቅዱስ ቃሉን ጠንቅቄ ባለውቅም! ነብዩ ኤርሚያስ የተባለ የእግዚአብሔር አገልጋይ በሄፊው የትንቢት ቃል ውስጥ «በእውነት ኢትዮጵያዊ መልኩን፤ ነብር ኸንገርገርገርነቱን ሊቀደር ይቻለዋል?» ሲል የገለፀው ኢትዮጵያዊ መቼም ይሁን መቼ፤ ልማታዊም ሆነ ኪራይ ሰበሳቢ፤ ሰላማዊም ሆነ ፀረ-ሰላም... ኢትዮጵያዊነቱ ሊሰረዝ እንደማይችል ነው። ነብዩ ኤርሚያስ «ኢትዮጵያዊ መልኩን...» ሲል የፊት ገፁን እይቀደርም ለማለት እንዳልሆነ በደንብ ያውቃለሁ። እኛ ኢትዮጵያውያን የተለያዩ መልክ ነውና ያለን (ከሰማሊያ፤ ከሰዳን (ከሰሜንም ከደቡቡም)፤ ከሩዋንዳ፤ ከብሩንዲ... ከመሳሰሉት አገራት ጋር የሚመሳሰል መልክ አለንና።) ነብዩ ሊል የፈለገው ይሄ እርስዎ «ገኘው ፓርቲ ሲዘፍን እስክስታ ያልጋታ ኢትዮጵያዊነቱ ይሰረዛል» ያሉትን ኢትዮጵያዊነት ነው አይቀደርም ያለው። መቼም ይሄ ጉዳይ በመፅሐፍ ቅዱስ ቀርቶ በምንም ላይ ባይጠቀስ እንኳ ለማንም አይጠፋውም። በየትኛውም አለም የመንግስትን እቅድ መደገፍም፤ መቃወምም እኩል መብት ነው። መብት የማይሆነው ለአገር ጠላት መተባበር ወይም ጥቅምን የሚጎዳ ተግባር መፈፀም ወይም የራስ ሀገርን ለሌላ ሀገር መሰለል ብቻ ነው። ከዚህ ባለፈ መንግስት ሌላ፤ አገር ሌላ። መንግስትን መውደድና መጥላት ከአገር ጋር አይያያዝም።

አባታችን ሃቁ ይሄ ሆኖ ሳለ ታዲያ ምነው እርስዎ «ልብሰ ተከሆኖ ለበለው፤ መስቀል ይዘው» ከ«ሁሉም ነገር ወደ ጦር ግንባር» የማይተናነሰውን መፈክር ፈክሩ? «ለአባይ ግድብ የማይተባበር ኢትዮጵያዊነቱ ተሰርዞአል» እያሉ? ብቻ ይቅር ይተዉት!

ሆኖም ግን እስቲ በሀላፊነት ከሚያስጠይቅዎት ውስጥ ጥቂት ጥያቄዎች ልጠይቅዎት። እርስዎን በቀጥታ የሚመለከተው እና ከአውነትዎ ጋር የሚጣረሰውን የአቡነ ጳውሎስ ሀውልት ይፍረስ ብላችሁ በቅዱስ

ሲኖዶሱ ጉባኤ ወሰናችሁ ነበር። ታዲያ ፈረስ እንዴት ወይስ ቅዱስ አባታችንን የሚመለከተው መንፈሳዊ ጉዳዮች ሳይሆኑ ቁሳራዊ ጉዳዮች እንዲሆኑ ተወሰነ? መቼም ዘንድር ብዙ ነገሮች ተገለባብረው እያየን ነው። እርስዎ ራስዎ የሲኖዶሱ አባል በመሆን «ሀውልተ ይፍረስ» ብለው ድምፅ ሰጥተው ነበር። እናስ ስለምንድር ነው የቅዱስ ሊኖዶሱን ውሳኔ ያሳከበሩትን አቡነ ጳውሎስን «ሀውልተዎ ካልፈረስ ክርስቲያንነትዎ ተሰርዟል» ሳይሏቸው የቀሩት? ሀውልቱ እንዲፈርስ የማይተባበሩትን ስለምን አላወገዝም?

አባታችን! መቼም የአቡነ ጳውሎስ ግንባር ቀደም ግዴታ «ጴጥሮስ ሆይ በጎቼን ጠብቅ! ግልገሎቼን ጠብቅ...» የሚለው ቀርቶ ገዢው ፓርቲ በበጎቼም ሆነ በግልገሎቼ ላይ ካራውን ሲመዝ! በመባረክ መተባበር እንደሆነ ከእኔ በላይ እርስዎ ያውቃሉ። ነገር ግን እርስዎም ሆኑ አብዛኛው ብፁዕ ነባቶች ይህንን የጥፋት ተግባር ከማውገዝ ይልቅ እየተባበሩትሁ ነው። እስቲ እውነት እንገንጋርና ከግድብና ከሰው ልጆች ደህንነት የቱ ይቀድማል? እርስዎስ ቢሆኑ የመንፈስ ልጆችዎን በጅምላ እስር የሚያጠቃ! በጎዳና ላይ በጥይት የሚያስመታ መንግስት ግድብ ልሰራ ነው ሲል እንዴት አመኑት? ዳሩ ከዚህ ቀደም በአዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ በተከሰተ ሁከት የፌደራል ዳላ እና ከላሽ ቢበረታባቸው «አስጥሉን! ስለፈጣሪ ብላችሁ» ብለው በቤተክርስቲያኑ አውድ የተጠለሉትን ተማሪዎች አቡነ ጳውሎስ አሳልፈው ሲሰጡ አንዳች ነቀፌታ ካላሰሙ አባቶች ምን እንጠብቅ?

ከሁሉ ከሁሉ የበረታው አሳዛኝ ነገር ደግሞ መንፈሳዊ አባቶች የአንድ ወገን ፖለቲካ እንባ ጠባቂ መሆናቸው ነው። የቱንም ያህል አለማዊ ሰው ብሆንም (መንፈሳዊ ሰው ባልሆንም) ገፁሆንን በግፍ የሚገል መንግሥትን አሰማውዝቱና አለመገሰጡ ከነፍስ ገዳጅ ጋር እንደመተባበር የሚቆጠር ማለት መሆኑን መረዳት የሚላኝ አይመስለኝም። በምርጫ 97 በመላ አገሪቱ ውጥረት ነግሶ! ገዢው ፓርቲ ተቃዋሚዎችን ከምድር ገፅ ሲያጠፋ ለማስታረቅና ለመገሰጥ ብቃቱም ፍላጎቱም የሌላቸው አባቶችን መንፈሳዊነት ብንጠረጥር በምንም ሁኔታ «ተጣራጣሪ» ሊያስብሰን አይችልም። የራሱ ዜጎች የሆኑ በርካታ ሚሊዮኖች በረሃብ እንደ ቅጠል እየረገፉ «የተራባ የለም! ጥጋብ ነው» ለሚል መንግስት ቡራኬ የሚሰጡ አባቶችን መንፈሳዊነት ጥያቄ ምልክት ውስጥ የሚከት ነው።

አባታችን እውነቱን ነው ብርቱ ቅሬታ አላድረውብኛል። ቢያንስ ቢያንስ ከእርስዎ የሚጠበቀው የአባይን መገደብ የሚቃወም ቢኖር እንኳ «ጌታ ሆይ

ልቦና ስጠው» የሚል ፀሎት እንዲገባ እትብቱ የተቀበረበትን የበቀለበትን አፈር ዜግነት መፋቅ አልነበረም። ይሄ ከቶ በእውነት «ማፅረጋቸውን ገፈን! እንትናቸውን በላንጃ ወጋን» ከሚለው የመንግስቱ ኃይለማርያም መፈክር በምን ያንሳል? ጂረ እንዲያውም ባይበልጥ ነው! ማፅረግ መግፈፍ እኮ ዜግነት ከመግፈፍ ጋር ፍፁም ሊነፃፀር አይችልም። በላንጃ መውጋትም ቢሆን ታክሞ ይድናል። ኢትዮጵያዊነትን መሰረዝ ግን... አባቱ ለእኔ ቃሉን ደግሞ ማንሳቱ እራሱ ከብዶኛልና ልተወው...

በ1989 አንድ ባህታዊ እስጢፋኖስ ቤተክርስቲያን በአቡነ ጠባቂዎች በጥይት (ቆይ ቆይ ጂረ ለመሆኑ ከኢትዮጵያ ለላ መንፈሳዊ መሪዎች መሳሪያ በታጠቁ ጠባቂዎች የሚጠበቁበት አገር ከቶ ወዴት ይገኝ ይሆን?) ሲገደሉ እና ቤተክርስቲያኒቱ መሳቂያ መሳለቂያ ስትሆን! ከስለተና አስራት በኩራት ከሚገኝ ገቢ ደሞዝ እየበሉ! ዘርፋፋ ቀሚስ ለብሶ ያለአንዳች ተቃውሞ እና ገሰሃ መጓዙ ከፈረሳውያን ጥፋት በምን ይለያል? መሰኝነት እና ዘረኝነት በመንፈሳዊ ዓለም ላይ ዋጋ ሲኖረው! የማይቃወሙ ቅዱሳን አባቶች! ጎራ ለይተው እና ቡድን አደራጅተው እንደ አህዛብ ሲፋለሙ የማይቃወሙ እና ተወላቁ ብለው የማይገነጡ አባቶች! በምን የሞራል ልዕልና ነው ዜግነትህ ተሰርዟል! ዜግነትህ ፀድቋል የሚሉት? አባቱ እርስዎስ ማን ሆነው ነው በቅዱስ ቃሉ የተገለፀውን «ኢትዮጵያዊ መልኩን! ነብር ሽግግርጉርነቱን አይቀይርም» የሚለውን ሰርዘው ኢትዮጵያዊነትን ሰጭና ነሽ የሆኑት? ብቻ አባታችን ገሰሃ ገብተው! ሲሆን ሲሆን በኢቲቪ! ኢቲቪ አልተባበርም ካሉትም በግል ጋዜጦች ስለዚህ ውግዘት ይቅርታ መጠየቅ ይኖርብዎታል። አሊያ ክቡር ቅዱስ የሆነው የጌታ መስቀል! በእርስዎ ደረት ላይ ሲሆን ከጌጥነት ያለፈ ትርጉም ሳይኖረው ነው... ብቻ አባታችን ይቅርታ መጠየቅዎትን እንዳይዘነጉ። የሆነ ሆኖ አሁን ተራው የእኔ ነውና አንድ ቃል ልግባልም። ይኸውም ለእርስዎ ለቅዱስ አባታችን እና ለሌሎችም ዘወትር እህልያለሁ። እንዲሁም እላለሁ - «ጌታ ሆይ የሚሰሩትን እያውቁምና ይቅር በላቸው።» አባቱ ካጠፋሁ ይቅርታ።

ፍትሕ ጋዜጣ ቅፅ 4 ቀጥሮ 134 ሚያዝያ 28 2003 ዓ.ም

የህውክቱ ስር ፖክቲካ

ሳሞራ የኑስ የመጀመሪያ ኢትዮጵያዊ ሙሉ ጀኔራል
የሆኑበት መስፈርት ሲፈተሽ?

በሙሉታችሁስ በብሔራዊ መዘዋወር ሁሉን ሲቆምሳቸው ይገባል?

«በአክሱም ከተማ ጸዕር-ዓሊ በተባለው ቀበሌ ታህሳስ 17 ቀን 1950 ዓ.ም ተወለዱ። እድሜአቸው ለትምህርት ደርሶ ወደ መደበኛ ትምህርት ቤት ከመሄዳቸው በፊት እንደማንኛውም የእስልምና እምነት ተከታይ ቤተሰብ ልጅ ሁለት አመት የቅዱስ ቀርአን ትምህርት ተከታተሉ። ከዚያም በአክሱም አብርሃ ወለፀበሃ ት/ቤት የእንደኛ ደረጃ ትምህርታቸውን አጠናቀቁ። የሁለተኛ ደረጃ ትምህርታቸውንም አክሱም አጠቃላይ ሁለተኛ ደረጃ ት/ቤት እስከ 11ኛ ክፍል ተከታተሉ። ልክ በዕለተ ህጻር 28 ቀን 1968 ዓ.ም ትምህርታቸውን ከ11ኛ ክፍል አቋረጡና በርሃ ወርደው ትግሉን ተቀላቀሉ»

እኚህ ሰው በኢ.ፌ.ዴ.ሪ የአገር መከላከል ሰራዊት የጦር ኃይሎች ጠቅላይ ኤታማገር ሹም ጀኔራል ሳሞራ የኑስ ናቸው።

የፅሁፊን መግቢያ ያገኘሁት በኢትዮጵያ ለመጀመሪያ ጊዜ ባለአራት ክስብ (ሙሉ ጀኔራል) ማዕረግ የተሰጣቸው ሳሞራ የኑስ፣ ሙሉ ሀውልታቸው ባማረ የመስታወት ሳጥን ከቋመበት የኢትዮጵያ በሔሬዊ መዘዋወር ነው።

በዛሬው ርዕሰ ጉዳዮችም የሳሞራን ሙሉ ጀኔራላት መነሻ መድረሻውን ከነአንድምታው በገደምጻሜ ብናየው ለክፉም ለደገም ሳይጠቅሙን አይቀርም። ከነተረቱስ «ለምነም ለምነ ፌብ መድሃኒት ነው» አይደል የሚባለው? ያውም የመከላከያ!

ወታደር ስንደኛ፣ ሶማሊ ነገረኛ

የዛሬን አያደርገውና መቼም የወታደርን ያህል ክብር ያለው ሙያ የሰዓ ነበር። በእርግጥ ያ ዘመን አልፏል... እናንተ ጊዜው እንዴት ይርጣል?

በቀዳማዊ አላ ኃ/ስላሴ ጊዜ «ክቡር ዘበኛ» የሚባል የሰራዊቱ ክፍል ነበረ። ያው በንጉሥ አገር እንደተሰመደው ታስቦ የተዋቀረ ነው። የሰራ ድርሻውም ንጉሱን ማደብ፤ ቢሮና መኖሪያቸውን መጠበቅ እና የመሳሰሉት ነው። ክቡር ዘበኛ ከሌላው የሀገራቱ ሰራዊት የተለየ የአማራ የደንብ ልብስ የነበረው ሲሆን፤ ብዙ ኢትዮጵያውያንም ክቡር ዘበኛን ለመቀላቀል አማላጅ መሳፍንት ሁሉ እስከ መላክ ድርሰው እንደነበር የአንድ ወቅት ታሪክ ነው። ሌላው ቀርቶ ጥላሁን ገሰሰ እና ብዙነሽ በቀለን የመሳሰሉ እውቅ ድምጻውያን በፍቅር ያገለገሉበት መስሪያ ቤታቸው እንደነበረ እኔ ብረሳው ታሪክ አይረሳውም።

መቼም አንድ የክቡር ዘበኛ ወታደር የወጣድ ዘመድ ሰርግ ላይ የደንብ ልብሱን ሳይለብስ ከመጣ ጠራውን እንደመናት (እንደመስደብ) ይቆጠር ነበር። ሽረ ወታደሩም ቢሆን አያደርገውም። ገና ከነደንብ ልብሱ ብቅ ሲል ከመንገዱ ገለል ተብሎለት፤ ወንበር ተለቀለት፤ ወጪ ወራጁ በጉጉት እያየው በሚጋበዝበት ማዕድ እንዴት የደንብ ልብሱን ሳይለብስ ይመጣል? በፍፁም አያደርገውም። ለዛውም የንጉሱ ነፍስ አድን፤ ክቡር ዘበኛ።

ይሄ እውነት ቢሆንም፤ አፋችንን ሞልተን የክቡር ዘበኛ ወታደሮች የንጉሱ የግል አሽከር ናቸው ማለት ግን አንችልም። ይሄማ እንዴት ይሆናል? በ1953 ንጉሱ ለጉብኝት ብራዚል ቢሄዱ ከራሳቸው ክብር ይልቅ የደሃው ወገኖችን መራብ፤ መታረዝ እና ፍትህ ማጣት ይበልጥብናል ብሎ እንደ ወጡ ለማስቀረት አፋፍ ደርሶም አልነበር እንዴት አዛዥ ሜደር ጀነራል መንግስቱ ነዋይ ከሚመራው ጦር ጋር ታናሽ ወንድሙ ገርማሚ ነዋይ ሳይቀር ገነቱ ልኩል ቤተመንግስትን «አክልዳማ» ማድረጋቸው የደሞዝ ጭምር ፈልገው፤ ወይም ለላማዊ ሰልፈኛን ለመበተን አይደለም።

የ«ወቴ» ታሪክ መቼም ከዳር ድንበር ጋር ብቻ የሚነሳበት ያ ደጉ ዘገን እንደዋዛ አልፏል። በአንደኛ ክፍል የሙዚቃ መምህሮቻችን ኮዳክተርነት (አቀነባባሪነት) «...ወታደር አንደኛ፣ ሱማሌ ነገረኛ...» አያልን የ፲፩ኛው የዚያድ ባራ ወረራ ዘመንም አልፏል። የሆነ ሆኖ የአገራችን ሰራዊት እርሾ በንጉሱ ዘመን ተጀምሮ በደርግ፣ በኢህአዴግ እያለ ዛሬ ያለበት ላይ ደርሶአል። ሶስተም መንግስታት ወታደሩን እንደ «ሉሌ» ለመጠቀም ሞክረዋል። ነገር ግን የትኛው ተሳካላት፤ የትኛውስ ከሽፈብት የሚለውን ትተን ገራገሩን ብናወራ ሳይሻል የሚቀር አይመስለንም። ምክንያቱም የዚህ መልስ በየኪሳቸን አለና።

(ንጉሱ + ደርግ) እና ኢህአዴግ

በንጉሱና በደርግ ዘመን የነበረው ሰራዊታችን «አወቃቀር» በቅብብሎቿ የመጣ ነው። ይሄ ምንም የተደበቀ ነገር የለውም። በጃንሆይ ጊዜ ከሽለቃ እስከ ባለሌላ ማዕረግ የነበሩ ወታደሮች በደርግ ጊዜ መንግስት ሆነዋል። በንጉሱ ዘመን ኮሎኔል የነበሩት በደርግ ወቅቱን ጠብቆ ጄኔራል ሆነዋል። ደርግ ንጉሱን አስር 60 ባለስልጣናቸውን ረሸየአል። ከቡር ዘበኛውን ምድር ጦሩን፣ አየር ኃይሉን ወዘተ... ግን «የቀድሞ መንግስት ሰራዊት» ብሎ አልበተናቸውም፤ «የኢትዮጵያ ሰራዊት» ናቸው ሲል ተቀብሎአል። በእርግጥ የወቅቱን የፖለቲካ ካርድ «ኢትዮጵያ ትቅደም» መፈክርን ግራ እጃቸውን አንስተው በመፈክር ታማኝነታቸውን እንዲያረጋግጡለት አድርጎአል። እንዲህ እንዲህ አያለም በወደቁት ንጉስ ዘመን የነበረው ሰራዊት በአዲሱ መንግስትም የሰራዊቱ አባል ሆኖ ቀጥሎአል።

...ኢህአዴግ በንጉሱ ተጀምሮ በደርግ የላቀ ደረጃ (በብዛትም በጥራትም) የደረሰውን የኢትዮጵያን ሰራዊት አሸንፎ የመከላከያ ሚኒስቴርን ሂግን በግንቦት ሃያ፣ ሺ ዘጠኝ መቶ ሰማንያ ሦስት ተቆጣጠረ። ታጋዮቹንም ሽለቃ ኮሎኔል፣ ጄኔራል፣ አያለ በየቦርድ መደቡ። የተሸናፊው ሰራዊት አባላትም መለየታቸውን አንጥፈው «ስለጀግና»፣ «ስለባንዲራው»፣ እያሉ በየገዳናው ሲለምኑ ታዩ። አንዳንዶች የፌዴራል መንግስት የስራ ቋንቋ ባልሆነ ቋንቋ «አሰይ አንጅቴ ቅቤ ጠጣ» እያሉ ራሳቸው ሲረገጡ፣ ሌሎች አስርም አምስትም ላንቲም እየሰጡ ችግራቸውን ተካፈሉ። ውሃና ጋቢጣ (ብስኩት) በአድማና በአመፅ እያገኙ አስራ ሰባት አመት በቀበሮ ጉድጓድ ለአገር አንድነት የደሙና የቆሰሉ ወታደሮች «የደርግ ሰራዊት»፣ «ጨፍጫፊው ሰራዊት» የሚባል የጡረታ ማዕረግ ተጨምሮላቸው «ስራህ ያውጣህ» ተባሉ። አሁን ማን ቀረ? ታጋዮቹ። አዎ! እነሱ ደግሞ ያለወታደራዊ ዲሲፕሊን እና ያለሚሊተሪ ሳይንስ እውቀት በአንድ ጀግና የዕድላቸውን ሽለቃ፣ ኮሎኔል፣ ጄኔራል የተሰኙ ወታደራዊ ማዕረጎች እንደ «ሬሽን» ታደላቸው።

ታሪክ ይሰራል ወይስ ይዘረፋል?

ቅደም ተከተሉን ለማስተካከል ያህል «ቅኔ ይዘረፋል፤ ታሪክ ደግሞ ይሰራል።» የቱንም ያህል «ጀግና» ቢሆን በአገራችን ወታደራዊ ታሪክ «ሙሉ ጄኔራል» የደረሰ ወታደር የለም። እንኳን በስራ ላይ አያለ ሞቱም ቢሆን ሀውልቱ «በሐራዊ መዝናኛ» ውስጥ የቆመለት ወታደር የለም። ጄኔራል

ሳሞራ የኑስ ግን በዚህ የታደሱ ናቸው። የመጀመሪያው ሙሉ ጄኔራል ሆነዋል። በሀይወት እያሉም ሀውልታቸው ተቀርቶ አምስት ኪሎ በሚገኘው ብሔራዊ መዝናኛ በክብር ቆሞላቸዋል።

መቼም «ጀግና» መክበር የለበትም የሚል የለም። ባይሆን የጀግንነት መስፈርቱ «ፓርቲን በማገልገል እና ሰላማዊ ሰልፍን በጥይት በመበተን» መሆን እንደሌለበት መሟገት፣ ለታሪክም ለአገርም ጥብቅና እንደመቆም የሚቆጠር ይሆናል እንጂ... በእርግጥ ጄኔራል ሳሞራ የኑስ እንደማንኛውም የኢህአዴግ ታጋይ ከኢትዮጵያ መንግስት ወታደሮች ጋር በልበ ሙሉነት ተፋልመዋል። በወርሃ ሰኔ 1968 ሓይለ ደደቢት ተብላ በምትጠራ ሻምበል ውስጥ በተራ ተዋረነት የጀመሩትን ትግል አጠናክረው በደረጃም ከፍ ማለታቸው አሙን ነው። ከ1975 ዓ.ም እስከ 1983 ዓ.ም የሀውሃት ማዕከላዊ ኮሚቴ እና የኢህአዴግ ምክር ቤት አባል ሆነው ከመስራታቸውም በመዋጋትና በማዋጋቱ ሂደት ለሰባት ጊዜ ያህል ቆሰለዋል። አዲስ አበባን ለማስለቀቅ በተደረገው «ዘመቻ ወጋገን»ም በአዋሽ፣ በናዝሬት እና በደብረዘይት አቋርጦ አዲስ አበባ የገባውን ሀይል መርተዋል። ከ1983-1987 የምስራቅ ግንባር አዛዥ፣ ከ1987-1990 የመከላከያ ስልጠና ዋና መምሪያ ኃላፊ፣ ከ1990-1992 በኢትዮ-ኤርትራ ጦርነት ወቅት የሰሜን እና የምዕራብ ግንባር አዛዥ፣ ከ1992-1993 የመከላከያ ዘመቻ ዋና መምሪያ ኃላፊ እንዲሁም ከ93 ጀምሮ እስከ ዛሬ ድረስ የጦር ኃይሎች ኤታማዢር ሹም ሆነው እየሰሩ ነው። እንግሊዝ አገር ከሚገኘው Open university በተልዕኮ የማስተርስ ድግሪ እንደተቀበሉ በሀውልታቸው ስር የተቀመጠው የሀይወት ታሪካቸው ያትታል። መቼም የጄኔራሉን የሀይወት ታሪክ የፃፉት ሰዎች ስለ ጄኔራሉ የትምህርት ዝግጅት ሲፅፉ «ከአክሱም ሀላፊና ደረጃ ት/ቤት ከ11ኛ ክፍል አቋርጠው ወደ ትግል ገቡ። ከትግሉ በኋላም ከኦፕን ዩኒቨርሲቲ በማስተራት ተመረቁ» ብለው በቆረጣ የዘለሉት «ሳቋረጡትስ የ11ኛ ክፍል ላይ ሆነው 12ኛ ዘለው ነው ማስተራታቸውን ያገኙት» ሊሉን ፈልገው ከሆነ እውነት እውነት እላችኋለሁ፤ በዚህ ዘመን የዚህ ዓይነት ሀቀኛ መስካሪ የትም አይገኝም።

የሆነ ሆኖ መቼም እኔ እንደ ጋዜጠኛነቴ እዚህች ጋ ጥቂት ጥያቄ ይኖረኛል። ሳሞራ ሙሉ ጄኔራል ማዕረግ ላይ የደረሱት «አክሱም ቁጭ ብዬ በቀይ ሽብር ከምምት በርሃ ወርጂ ገድዬ ልመት» በሚል መንፈስ በረሃ ወርደው በሰሩት ጀብዱ ነው? ወይስ በትግሉ ዘመንም ሆነ ትግሉ ካበቃ በኋላ ወታደራዊ ሳይንስ ኮሌጅ (ዩኒቨርሲቲ) ገብተው ተምረዋል? አንድ ኤታማዢር

ሹምስ በሚሊቴሪ ሳይንስ የሚኖረው የትምህርት ዝግጅት ምንድን ነው? ብዬ የመጠየቅ ሀገ-መንግስታዊ መብት አለኝ። በእርግጥ ለነዚህ ጥያቄዎች መልስ ይገኛል አልልም። ነገሩ የፈለሰ ውሃ አይታፈስ ነውና።

እስኪ ንዕስራችንን ምክንያታዊ ለማድረግ ከሙሉ ጄኔራልነት ማዕረግ በታች (ከሳሙራ በታች) ያሉትን አንዳንድ ነባር የሠራዊቱ መኮንኖች እንጥቀስ። «የካቲት 20 ቀን 1926ዓ.ም በሸዋ ክፍለ ሀገር በመናገሻ አውራጃ ተወለዱ። የአንደኛና የሁለተኛ ደረጃ ትምህርታቸውን በቀ.ጋ.ሥ ት/ቤት አጠናቀቁ። በ1944 በክብር ዘበኛ አካዳሚ (ቤላ ጋ/ስላሴ) እጩ መኮንን ኩርስ ገብተው በ1946 በም/መቶ አለቃነት ተመረቁ። በእስራኤል፣ በህንድ እና በኢትዮጵያ የተለያዩ ወታደራዊ ትምህርቶችን የሻምበል አዛዥነት ኮርስ-ቤዚክ፣ የአዛዥነትና የመምሪያ መኮንንነት-አድዛንስ፣ የከፍተኛ አዛዥነት እና የመምሪያ መኮንንነት ኮርስ-ብታፍ ኮሌጅ ተምረው በከፍተኛ ማዕረግ ተመርቀዋል። የሆለታ ጦር ት/ቤት አሰልጣኝ ሆነው ሰርተዋል። በኮርያ እና በኮንጎ ዘምተዋል። ከ1963-1966 በነገሌ በሻለቃነት አገልግለዋል። ከ1972-73 እንዲሁም ከ1979-1981 የጦር ኃይሎች ጠቅላይ ኤታማገር ሹም ነበሩ። በመጨረሻም የአምባገነነት የመንግሥቱ ጋ/ማርያም መንግሥት ለመገልበጥ የተደረገው «መፈንቅለ መንግሥት»ን መርተዋል። ሙከራው ከከሸፈ በኋላ በራሳቸው እጅ ሀይወታቸውን አጥፍቷል። እኚህ ሰው ሜ/ጄኔራል ጦርዕድ ንጉሴ ይባላሉ።»

በደንብ ለማሳመን አንድ ልጩም አንዴ? ምንም ችግር የለም። ሁሉ በእጅ ሁሉ...

«በ1927 በበለሳ ወረዳ በሊቦ አውራጃ በጎንደር ክ/አገር ተወለዱ። የአንደኛ እና የሁለተኛ ደረጃ ትምህርታቸውን በአዲስ አበባ መድኃኒዓለም ት/ቤት ተማሩ። በ1945 በኢትዮጵያ አየር ኃይል ውስጥ ተቀጥረው ለአንድ አመት የፊዲዮ መገናኛ ትምህርታቸውን ከተከታተሉ በኋላ ወደ በረራ ትምህርት ቤት ተዛውረው በዚህ ዘርፍ ባገኙት ከፍተኛ ውጤት የ«ፌርትሮፌ» ሽልማት ተሸላሚ ሆነዋል። በአሜሪካን ስንት ልዩ የዚህርስቲ በኢርፍቲክል አድሚኒስትሬሽን የባችለር ድግሪያቸውን ያገኙ ሲሆን፤ በዚሁ ት/ቤት ባገኙት ከፍተኛ ውጤት የዩኒቨርስቲው የክብር ተማሪ በመሆን በማኒጅመንት ሳይንስ ዲግሪያቸውን አግኝተዋል። በ1967 በ2ኛ አየር መድብ አዛዥነት፣ በ1969 በ1ኛ አየር ምድብ አዛዥነት፣ በሶማሊያ ወረራ የድሬዳዋ ቀጠና የአየር ዘመቻ አስተባባሪና የበላይ አዛዥ እንዲሁም የኢትዮጵያ አየር ኃይል ዋና አዛዥ ሆነው ሰርተዋል። በመጨረሻም አምባገነነትን የደርግ

መንግሥት ለመገልበጥ የተደረገውን «መፈንቅለ መንግሥት» ከሜ/ጄኔራል መርዕድ ንጉሴ ጋር በጋራ መርተዋል። ግልበጣው ከከሸፈ በኋላ ተይዘው የታሰሩ ቢሆንም፤ በዛው በታሰሩበት የማምለጥ ሙከራ አደረጉ በማል በጠባቂ ፖሊሶች በጥይት ተደብደበው ተገለዋል» ሜ/ጄኔራል ፋንታ በላይ።

እነሆ እንግዲህ እነዚህ ሰዎች እንኳን ሙሉ ጄኔራል ደረጃ ሊደርሱ ቀርቶ ሊፍተናንት ጄኔራል የሚባለው ማዕረግ ላይም አልደረሱም። ሽረ ከሜ/ጄኔራል ማዕረግም አላለፉም። እግዚር ያሳያችሁ ታላቁ አሜሪካ እና እስራኤል በሚገኙ የጦር ትምህርት ቤቶች ሳይቀር ተምረዋል። በአገር ውስጥ ኮሌጆችም እንዲሁ ሰልጥነዋል። እስካሁን ባመነው እምነት ላይ እምነት ለመጨመር አንድ ሌላ ሰው ልጩምርላችሁ። አማን ሚካኤል ዓንዶምን ታውቋልጥዋላችሁ አይደል? እኒያ ቆጭጣና ወታደር ዛሬ የሰው አገር ሰው ናቸው። ኤርትራዊ ተብለዋልና። በእርግጥ እሳቸው በዚህ አይስማሙም። በ1956 ኬርሜሽ የሚባል እርጉም ሰማሊያዊ ጠቅላይ ሚኒስትር ኢትዮጵያን ወር ነበረ። ታዲያ ሰራዊቱ «ቀዳ ትራሱ» እያለ የሚያቆላምጣቸው አማን አንዶም የኢትዮጵያን ወታደር እየመሩ የሶማሊያን ወታደር ድባቅ ከተውታል። እኚህ ሰው በርከት ባሉ የመኮንኖች ኮሌጅ የተማሩ ናቸው። ወደጋላም በአሜሪካ የኢትዮጵያ ኤምባሲ ወታደራዊ አታሼ ሆነው ሰርተዋል። ለተወሰነ ወራትም ርዕሰ ብሔር ሆነው አገልግለዋል። እንዲህ ሰላችሁ ግን «በቃ እኚህም ሙሉ ጄኔራል ናቸው» እንዳትሉኝ። አይደሉምና። እሳቸው ሊፍተናንት ጄኔራል ናቸው። ሙሉ ጄኔራል ሳሞራ የነበሩ ብቻ ናቸው። ሳሞራ ትምህርታቸውን ከ11ኛ ክፍል አቋረጠው ትግሉን ተቀላቀሉ ተባልን። ይሄን ሰምተን «መማር አቅቶአቸው ሳይሆን እኛን ከደርግ ነፃ ሊያወጡን ስለአቋረጡ ነው» ብለን አስበን አከበርናቸው። ነገር ግን ደርግ ከወደቀ በኋላ ማስትሬታቸውን በተልዕኮ ተምረዋል ሌሉን። በደረሰው «ይሁና» ብለን እንዳናልፈው ሰውየው «የአገሪቱ ጦር ኤታማገር ሹም» ናቸው ተባለ። በዚህ ላይ ሳለሙሉ ጄኔራል ማዕረግ። ታዲያ እኚህን ሰው አጅንዳ አድርገን ያልተነጋገርን በማን ላይ ልንነጋገር ነው?

እናም ሹሙቱን አስቀኝ ሳይሆን አላሳቢ የሚያደርገው የኢትዮጵያ ሠራዊት «ኤታማገር» መባላቸው ነው። የአንድ አገር መከላከያ ሰራዊት በርካታ የተለያዩ የሰራዊት ክፍሎች አሉት። ከመጀመሪያ ደረጃ ትምህርት እስከ ከፍተኛ ደረጃ ትምህርት ድረስ የተማረ የሰው ሀይል በስሩ ይተዳደራል። ኢንጂነሮች፣ ዶክተሮች፣ ግዙፍ ሆስፒታሎች፣ ትላልቅ

ዩኒቨርሲቲዎች፣ የታወቁ የጦር ማሰልጠኛዎች፣ የመኮንኖች ኮሌጆች፣ የምርምር ተቋሞች ወዘተንም ያካትታል። እናም ቢያንስ ይህን ተቋም ለመምራት በመደበኛ ዩኒቨርሲቲ እና በአገር ውስጥ የመኮንኖች ኮሌጅ መማር ግድ ይለዋል። መማር ለፈለገ ደግሞ ከአሜሪካኖቹ ዌስት ፖይንት መኮንኖች ኮሌጅ፣ አርሚ ጄኔራል አስታፍ ኤንድ ኮማንድ ኮሌጅ፣ ፎርት ቢንግ ሚሊተሪ ኮሌጅ፣ ፎርት ሲል የመድፈኛ ት/ቤት፣ ፎርት ቢንግ የአገረኛ የመሪነት ት/ቤት፣ ፎርት ብራግ ስፔሻል ፎርስ ኮሌጅ ጀምሮ እስከ አንግሊዞች ሳንድረስት ሚሊተሪ ኮሌጅም ሆነ የሩሲያዎቹ ፍራንዚ የአዛዥነትና የመምሪያ መኮንንነት አካዳሚ ድረስ በራቸው ክፍት ነው። እነዚህም አሩት ናቸው ላለ ስፍር ቁጥር የሌላቸው የመከላከያ ኮሌጆች እዚህ ሀገራችን አሉለት። ነገር ግን በየትኛውም የመከላከያ ኮሌጅ ያልተማረ መከላከያ ሚኒስትር መሆን ይቻላል። የኤታማኅር ሹም እና ሙሉ ጄኔራል ሆነ ከተባለ ግን ወይ ኢትዮጵያ ወታደራዊ ሳይንስ አልገባትም፤ አሊያም አለም ወታደራዊ ሳይንስ አልገባውም ማለት ነው። አትናቲዎስ የተባለ ቁስ በ3ኛው ክ/ዘመን «አለም አውነትን ከተቃወመ፤ አትናቲዎስ ደግሞ አለምን ይቃወማል» አለ እንደተባለው መሆኑ ነው።

የሐውልቱ ስር ፖለቲካ

በአንድ ወቅት ወጣቶች ተሰባስበው በወታደራዊ አቅሙ ጠንካራ የተባለውን መንግስት ገለበጡ። በአለም አቀፍ ደረጃ ከተመሰከረላቸው የመኮንኖች ማሰልጠኛ በከፍተኛ ማዕረግ የተመረቁ ጄኔራሎችንም በጦር ሚዳ አሸነፉ። ይሄ ማለት ግን አሸናፊዎች የተሸናፊ ጄኔራሎችን ማዕረግ ይወርሳሉ ማለት አይደለም። ደግሞም ለደርግ መሸነፍ ብዙ ምክንያቶች መጥቀስ ቢቻልም፣ ዋነኛው ግን የራሱ የደርግ አምባገነንነት ነው። በዚህም ከአዛዥ እስከ ታዛዥ ወደ ጦርነት ሲሄድ በግብር ይውጣ (ያለ አላማ) ሆነ። ሌላው ቀርቶ ከማሰልጠኛ እና ወደ ግንባር በሚላከበት ጊዜ ከመኪና እየዘለለ የሚጠፋውን ወታደር የጦር ካምፑ ይቆጠረው። እንግዲህ በአንዲህ ያለ መንፈስ የተጓዘ ሰራዊት በግንባር ምን ሊሰራ እንደሚችል መገመት ይቻላል። እናም ይኼንን ሰራዊት ማሸነፍ የጄኔራልነት ማዕረግ አያስገኝም። በእርግጥ ታጋዮቹ በጀግንነት እና በልዩ ሙሉነት እንዲሁም በአላማ ጽናታቸው «በገበሬ ሰራዊታቸው» የሰለጠነውን የመንግስት ሰራዊት አሸንፈዋል። ኮሎኔል መንግስቱ «ለአኩሪ አላማቸው ከእረኛ እስከ ምሁር አሰልፈው...» እንዳሉት ማለቱ ነው። በወቅቱ ከዚህ ጋር የምትሄድ የኢህአዴግ አመራሮቹ የሚሏት ነገር ነበረች «ለአላማችን ለመምት ባለን

ቀርጠንነት የተሻለን ነን።» አውነታቸውን ነው። የአየር ኃይሉን ድብደባ እና የአገረኛውን ውጊያ አሸንፈዋልና። ይሄም ሆኖ የወታደራዊ ሳይንስ አውቀት አለን አላሉም። ለጀግንነቱ ግን እከሌ ከእከሌ ሳይባል ሁሉም ታጋዮች ጀግና አዋጊዎች እና ተዋጊዎች ነበሩ። ስዬ አብርሃ ከእነዚህ አንዱ ናቸው። በረከት ስም እን እና ተፈራ ዋልዋም ደፋር አዋጊ ነበሩ። አዲሱ ለገሰም ከሰባት ጊዜ ያሳነሰ የቆሰሉ ጀግና ነበሩ። ኃየሉም አርአያ፣ ስዬም መስፍን፣ ተወልደ ወ/ማርያም፣ አረጋሽ አዳነ፣ አባይ ፀሀይ፣ ገብሩ አስራት ወዘተ... ወዘተ ጀግኖች ነበሩ። ነገር ግን ይሄ ጀግንነታቸውን ስንመነገረው ከአንድ ጄኔራልነት ጋር የሚስተካከል «የወታደራዊ ሳይንስ ዕውቀት» ፀጋን ያጎናፀፋቸዋል ማለት አይደለም። ወይም አንደ ድሮ ዘመን በውጊያ ላይ የተማረከ «ባሪያ» እንደሚሆነው እና ክብሩን ለማራከው እንደሚያስረክበው ሁሉ ጄኔራልም የማረከ ጄኔራል ይሆናል የሚል ሀግ ያለም አይመስለኝም።

ኮሎኔል የማረከ ኮሎኔል ይሆናል የሚል አሰራር ታይቶም ተስምቶም አይታወቅም። እዚህ የሆነው ግን እንዲያ ነው። ጄኔራል የማረከ ጄኔራል፣ ኮሎኔል የማረከ ኮሎኔል። አሊያም የሳሞራ ሙሉ ጄኔራልነትም ሆነ የባጫ ደበሌ «ሚጀር ጄኔራልነት» ወይም ስማቸውን እዚህ ለመዘርዘር የሚያዳግት «በድንጋይ ኮሎኔል የማረከ» ታጋይ ጄኔራሎች፣ ጄኔራልነት «በልጆች ሌባና ፖሊስ» ጨዋታ ላይ ካልሆነ በቀር የትም የለም...። በልጆች ጨዋታ አባሮ በመያዝ ጉብዝ የሆነውን ሌባና ፖሊስ ተጫዋች ልጅ «ጄኔራል...ኮሎኔል» ይሉታል እኩዮቹ። በዚህ ጨዋታ ሀግ ጨዋታው ሲያልቅ ጄኔራልነቱም ያልቃል። ጨዋታው ፈረሰ፣ ዳቦው... የነሳሞራ ግን «ለጨዋታ» የተሰጠ አይደለም። አልፎ ተርፎም በመብረም ውስጥ ሀውልታቸው ቆሞአል።

...በድሮ በጣም በጥንት ጊዜ ነው አሉ። አካባቢው የአሁኑ ሊራቅ፣ ሊራን እና ሶሪያ ያለብት ነው። በወቅቱ ህዝቡም «ሜሶፖታሚያን» ሲባል አካባቢው «ሜሶፖታሚያ» ይባል ነበር። እናም ብልህ የሆነ «ሐሞራቢ» የሚባል ንጉስ ነበራቸው። ያ ንጉስ ለዛሬው ህገ መንግስት እና ሀጎች መሰረት የሆነውን ህግ አረቀቀ። 192 አንቀጾች ያሉትን «ሐሞራቢ-ታድ» የሚባለውን። የእነዚህ አንቀጾች የማዕዘን ድንጋይ (መርህ) «Eye for an Eye» (አይን ላጠፋ አይን፣ ጥርስ ለሰበረ ጥርስ...) እንደማለት ነው...ኢትዮጵያም ሜሶፖታሚያ እኛም ሜሶፖታሚያን፤ እቶ መለስም ሐሞራቢን ቢሆኑ ኖሮ የሳሞራ ዮኑስን ሹመት በተቀበልነው ነበር - «ጄኔራል ያሸነፈ ጄኔራል ይሆናል» የሚለውን ጨዋታ።

ከዚህ ውጭ እንደ ሎተሪ ማስተዛዘኛ ቆጥረነው ሹመቱን ሹመት ያደርገው ብለን ለመቀበል እንድንችል ሀገራዊ ውለታቸው እናፈላልግ ብለን ብንነሳ እንኳ በግልባጫ ሳሞራ የመጨረሻ የጦር አዛዥ ሆነው ለአገራቸው ዳር ድንበር ተዋግተው ያዋጉበትን ታሪክ የትም እናገኛም። ደርግን ለመጣል የተደረገውን ትግል እንዳትጠቅሱልኝ። ሲጀመርም ሲያልቅም እሳቸው ወሳኝ የጦር አዛዥ አልነበሩም። የኢትዮ-ኤርትራ ጦርነት ለእንዳትሉ! የወቅቱ የአገሪቱ መከላከያ ሰራዊት ኤታማዦር ሹም ሳሞራ የነበሩ ሳይሆኑ ሌላኛው ጀነራል ማርከው ጀነራል የሆኑት ሜጀር ጀነራል ዓድቃን ገ/ተንላይ ናቸውና። ሆኖም ዓድቃን የሙሉ ጀነራል ማዕረግ አልተሰጣቸውም። ሳሞራ ኤታማዦር ሹም ከሆኑ ጀምሮ አገሪቱ ከቁጥር የሚገባ ጦርነት ውስጥ አላካሄደችም። ለምን አልተዋጋንም የሚል አስተሳሰብ ሞሮኝ አንዳይመስላችሁ ወይም ጦርነት ነፋሱ ሆኔም አይደለም ይሄንን ያነሳሁት። የሳሞራ ሙሉ ጀነራልነት አልዋጥልህ ቢለኝ ነው። በተጨማሪም በዚህ በኩል ያበረከቱት አስተዋጽኦ ታይቶ ይሆን እንደ ሙሉ ጀነራልነት የተሰጣቸው? በሚል ቅን አስተሳሰብም ነው... ፊልጌ አስፈልጌ ሳሞራ የዋሉበት ወሳኝ ሀገራዊ ጦርነት አጣሁ። እናም ፊልጌ አስፈልጌ ከሳሞራ ጀነራልነት ጋር የሚመጣጠን ውለታቸውን እንዳጣሁ ስናገር ቅር እያለኝ ነው።

የሆነ ሆኖ ለሳሞራ የተሰጠው የሙሉ ጀነራልነት ማዕረግን ወደ ሲቪል ባለስልጣናቸውንም ስንመነዝረው የስም ካልሆነ በቀር አንዳች ለውጥ አናገኝበትም። የተማሪም ያልተማረም፣ ያነበበም ያላነበበም ሚኒስትር ለመሆን የሚያስፈልገው ወገብን አስሮ መዋጋት ብቻ ነበርና ቦታው ጠንክረው በተዋጉ ታጋዮች ተያዙ። «ጋኖች አለቁና ምንቸቶች ጋን ሆኑ» እንደሚባለው ይሆን እንዴ?

እንደው ግን መንግስታችንን አንዳንዴ «አብሪት» ቢጤ ይሞክክረው ይሆን? ምክንያቱም በየትኛውም አገር የትምህርት መስፈርት የሁለተኛ ደረጃ ትምህርቱን ያላጠናቀቀ የመጀመሪያ ዲግሪውን መማር እንደማይችል፣ የመጀመሪያ ዲግሪውን ያልያዘ ሁለተኛ ዲግሪውን (ማስተራን) መማር እንደማይችል ተደንግጎ እያለ ከሳሞራ አጠገብ ያለው ባለሰብት ገጽ የህይወት ታሪካቸው «በ1968 ህዳር ወር ሳሞራ ከ11ኛ ክፍል ትምህርታቸውን አቋርጠው በረሃ ገቡ...» ይልና ደርግ ከወጸቀ በኋላ አመተ ምህረቱ ሳይጠቀስ «እንግሊዝ አገር ከሚገኘው አፐን ዩኒቨርሲቲ በተለዕኮ የማስተርስ ዲግሪያቸውን MBA/ አገኙ» ይለናል። 11ኛ እና 12ኛ ክፍል የት ተማሩ? የመጀመሪያ ዲግሪያቸውን ከየት ዩኒቨርሲቲ አገኙ? የሚል ጥያቄ

ሊኖራችሁ ይችላል። ነገር ግን አትልፉ። ሙዚየም ውስጥ ያለው የህይወት ታሪካቸው እነዚህን ጥያቄዎች አይመልስላችሁም። ሆኖም ይሄንን እንደ ተራ ስህተት እንዳታዩት። ልክ እንደ ሃብት ምዝገባው አዋጅም ዘመቻ ተደርጎ የሁሉም ባለስልጣናት የትምህርት ማስረጃ ቢፈተሽ ቢያንክ ራሱ መንግስት ሳወጣው የአገራችን የትምህርት ስርአት መስፈርት መሟላት እና አለመሟላቱ መረጃ እናገኝ ነበር። በእርግጥ ሟርተኛ አትበሉኝ እንጂ የብዙዎቹ ባለስልጣናት የምርመራ ውጤት ተመሳሳይ ባይሆን ከምላሴ ፀጉር ይነቀል። መቼም ከሳሞራ ሀውልትም ሆነ ከሙሉ ጀነራልነት ማዕረጋቸው ጀርባ ያለው ነገር ይገባናል። ነጋሪም እያሸን - ግልጽ ነውና። ሰራዊቱ ከምንም ከማንም በላይ የመንግስትን ስልጣን ይጠብቃል። በጦር መሣሪያ የሚፋለሙትን ብቻ ሳይሆን ሰላማዊ ተቃውሞንም ሆነ ሰላማዊ ማጉረምንም እንዴት መመከት እንዳለበት ጠንቅቆ ያውቃል። ከሀገ- መንግስቱም ሆነ ከሀዘባዊ ጥያቄዎች ማንን ማስቀደም እንዳለበትም ያውቀዋል። ይህንን ሁኔታም በነበረበት ለማስቀጠል የግድ ሙሉ ጀነራል አስፈልጎታል። እናም ሳሞራ የነበሩ በዚህ ስሌት የመጀመሪያው ኢትዮጵያዊ ሙሉ ጀነራል ሆኑ፤ «አልጋው» ላይ ያሉትም ያለስጋት ተኝ ማለት ነው።

ፍትሕ ጋዜጣ ቅፅ 4 ቁጥር 109 ህዳር 3 2003 ዓ.ም

የተከበሩ እና የቀከኩ መሪዎች

ከቡራንና ከቡራት! መቼም በዚህች ቅድስናና እርግምና በተቀላቀሉባት አገር የማናየውና የማንሰማው ጉድ የለም። ለነገሩ «ጉድ» መስማት ከጀመርን ዘመናት ተቆጥረዋል ልበል! የሆነ ሆኖ ትላንት የመሩንን፤ ዛሬ የሚመሩንን፤ ነገ ሊመሩን የተዘጋጁትን «መከበር የሚገባው» እና «መከበር የማይገባው» ብለን በመከፋፈል እንመልከታቸው። ይሄ አንድም የአስተሳሰብ (የአመለካከት) ለውጥ ለማምጣት ይጠቅመናል። ሁለትም የምንከተላቸውን መሪዎች ለይቶ ለማወቅ አስተዋጽኦ ይኖረዋል። ሶስትም በቀጣዩ መሪ የምናደርጋቸውን ሰዎች ለመምረጥ ይረዳናል በሚል ቅን እሳቤ ነው። በዚህ ርዕሰ ጉዳይ ላይ የመጣሁት። ከዚህ በተረፈ ቅንነቴን «ቅንቅን» አድርጎ የሚያስብ ካለ...

ለማንኛውም ስለ Hypocrit (አስመሳዮች! የሚሉትን የማይኖሩ! ዋሽና ቀጣፊ) መሪዎቻችን ከመነጋገራችን በፊት ዓለማችን ከአፈራቻቸው መሪዎች መካከል «አጅግ የተከበሩ» ሊባሉ የሚችሉትን በጨረፍታ እንያቸው።

Mohandas karamchand Gandhi

ምህንዳስ ካራምቻንድ ጋንዲ አክቶር 2 ቀን በ1869 Porbander (ፖርባንድ) በምትባል መንደር ሲወለድ ወላጆች ያወጡለት የአለም ስሙ ነው። ይሄ በላቲና ወደዚህች ምድር ሲመጣ ፋና ወጊ ሰላማዊ ታጋይ ይሆናል ብሎ ያሰበ የለም። የሆነው ግን እንዲያ ነው። ገና በ13 ዓመቱ የእድሜው አቻ የሆነችውን Kasturbe (ካስቱርባ) የተባለች የአገሩን ልጅ አግብቶ አራት ልጆችን አፍርቷል። በሰንደን ዩኒቨርሲቲ የህግ ትምህርት ያጠናው ጋንዲ በ1891 ወደ አገሩ ሀንድ ተመለሰ። በ1893 የአገደ አመት የሰራ ውል (በተመረቀበት የህግ ሙያ) ተቀብሎ ደቡብ አፍሪካ ገባ። ወቅቱ ደቡብ አፍሪካ በአፓርታይድ ስርዓት የምትሰቃይበት ነበር። ጋንዲ በአገሩ ሀንድ ቅኝ ገዢ ሆነው የነገሱት እንግሊዞች በደቡብ አፍሪካ ደግሞ በቆዳ ቀለም ልዩነት የሚያደርግ አፓርታይድ የሚባል ስርዓት መስርተው አገኛቸው። በዚህም ጥቁርነት ክልሶች እና ሀንዶች መድሉ ሲደረግባቸው ሊያይ

ነበሉ ተጨነቀች። እናም ዛሬም ድረስ «ክቡር...» እየተባለ ያለጠራውን የሰላማዊ ትግል (Non violence) ጀመረ። በሀንድኛ Satyagraha እየተባለ የሚጠራው የጋንዲ ሰላማዊ ትግል ስልት ፍፁም ከጥላቻ እና ከበቀል የፀዳ ከመሆኑም ባሻገር የሚያሳቸው ጥያቄዎች እውነት የሆነውን ብቻ ነበር። በአጠቃላይም ደቡብ አፍሪካ ለሚኖሩ ሀንዳውያን መብት መከበር ለ21 ዓመት ያህል ጋንዲ ታገሉ። በዚህም በደቡብ አፍሪካ እና በሀንድ ለተደጋጋሚ እስር ተዳርጓል። ጋንዲ የሰላማዊ ትግል አራማጅ ቢሆንም በተለያዩ ጊዜ የታሰረባቸው አመታት ሲደመሩ 7 ዓመት ይሆናሉ። ይሁንና በአጽሙ ፀንቶ፤ በትግሉ መቀጠሉን ስናይ፤ ታስረው ሲፈቱ አስተማሪ እና ተማሪ እየሆኑ ዲያስፖራውን በሚቀላቀሉ በእኛ ሰዎች ማዘናችን ይበረታል። በአሳሪዎቹ ላይ አንዳችም ቅያሜ የማያሳድረው ጋንዲ፤ ሀንዳውያን ሙሉ በሙሉ ነፃ መውጣት እንዳለባቸው ሳያሰልስ ቀስቅሳል፤ ግንባር ቀደምም ሆኖ ታግሏል። ጋንዲ አንድም ሀንዳዊ ሀሳፊነቱ «መብቱን መጠየቅ እንጂ፤ መብቱን የነጠቁትን እንግሊዛውያንን መጥላት» እንዳልሆነ አስተምርክል። ሌላው ቀርቶ በየጊዜው እያሰሩ ለሚፈቱት እንግሊዛውያን በሰላም ውሰው በሰላም እንዲያድሩ ይፀልይላቸው ነበር። በአርግጥ የጋንዲ የትግል ስልት የሰራ ማቆም እና የምግብ ማቆም አድማ ከማስተባበሩም ባሻገር፤ የእንግሊዞች የሆኑ ምርቶችን ሀንዳውያን እንዳይገዙ ማድረግም ያካትታል። ጋንዲም ቅስቀሳ ሲያደርግ «ሀንዳውያን ነፃነታቸውን እና መብታቸውን ለማስመለስ ይሄ አይነቱ የትግል ስልት የግድ ነው» ይላል።

ጋንዲ የተናገረውን የኖረ፤ የአስተማሪውን የተገበረ፤ ከትውልድ ወደ ትውልድ እርዳታ ሆኖ የዘለቀ ብርቱ ታጋይ ነው። በሰው ልጅ መካከል ጥላቻ እንዳይኖር ሲሰብክ እንግሊዞችንም ይጨምራል። ሰላማዊ ትግል። ሰላማዊ ቁመና።

በ1915 እ.ኤ.አ ወደ አገሩ ሀንድ ተመለሰ። በመላው ሀንድም የሰላማዊ ትግል ስልትን ምንነት አስተማረ። አነቃ። በሰላማዊ ትግል ስልት የሚታገሉ ታጋዮች መጀመሪያ የአመለካከት ለውጥ እንዲያደርጉ ግድ ይላል። «ጠላቶቻችሁን አትጥሉ፤ ነገር ግን መብታችሁን በድፍረት ጠይቁ» የጋንዲ ስብከት ነው። ጋንዲ ጠላቶቻችሁን አትጥሉ ሲል ለማስመሰል (Hypocrit ሆኖ) አይደለም። ክልቡ በመሆኑም ታላቅ ተጋድሎው ተሳካ። በ1947 እ.ኤ.አ ሀንድ ሙሉ በሙሉ ነፃ ወጣች። ነገር ግን በወቅቱ እንግሊዞች፤ ሀንዳዊያንን በሃይማኖት ከፋፍለው እርስ በእርስ የማጋጨት ስራ ይሰሩ ነበር። በዚህም በሂንዱ እና በእስልምና እምነት ተከታዮች መካከል የተፈጠረው ቅራኔ ሀንድ ነፃ ከወጣች በኋላም ተባባሰ። ይሄን ጊዜም ጋንዲ መያም ጀመረ። እድሜውም 78 ደርሶ ነበር። ለአምስት ቀን ያህል ከየመ በኋላ የሁለቱ

ሃይማኖት መሪዎች እርቀ ሰላም አወረዱ። ጋንዲም የሙን አቋረጠ። ሆኖም ይህ ሁኔታ ከተፈጠረ ከ15 ቀን በኋላ Nathurama Godse በተባለ ፅንፈኛ ሂንዱ በጥይት ተደብድቦ ሞተ። ህንዳውያንም ዛሬም ድረስ ይኼን ታላቅ እና የተከበረ ሰው Mahatma Gandhigi (ማህተመ ጋንዲጂ) እያሉ ይጠሩታል። ከስሙ ጋር የተዳበረው «ጂ» ትርጓሜ Great soul (ታላቂቷ ነብስ) ማለት እንደሆነች ታሪኮች ይነግሩናል። የዚህ ታላቅ ሰው «ጋንዲጂ» የሚለው ስም በህንዶች ተቀማጥሎ ሲጠራ «ጋንዲ» ተብሎ ነው። እናም እነሆ ማህተመ ጋንዲ ሰው ነበር፤ ሰውም ሆኖ ሳለ የተናገረውን ኖረ፤ የራሱን ቃልም አከበረ፤ አለምም አከበረው። የአሱን መንገድ ተከትለው ሀዝባቸውን ነፃ ያወጡ የንቅናቄ መሪዎችም ነበሩ። ለምሳሌ የጥቁር አሜሪካውያን ንቅናቄ መሪ የነበረው ማርቲን ሉተር ኪንግ እና የደቡብ አፍሪካ የፀረ አፓርታይድ ታጋዩን ኔልሰን ማንዴላን መጥቀስ ይቻላል። ጋንዲ ለአለም ሀዝብ እርሷሆ ሆነ።... የተከበረው የነፃነት እና የዘመናዊቷ ህንድ አባት ከቡር ማህተመ ጋንዲ።

ኢትዮጵያውያን ቀበሮዎች

«ቀበሮ» በእኛ ዘንድ ብዙ ተምሳሌትነት አለው። የቀበሮ ጩኸት እና መንገድ ማቋረጥም እንደሚልኪ የሚቆጥሩት አሉ። ማለዘኩን እንደ ሞት ጥሪ፤ መንገድ ማቋረጡን ደግሞ እንደ መጥፎ እድል መጠቀሚያ የሚያዩት አሉ። በእሳት ዳር ወግ ደግሞ ስለብልጠቱ፤ ስለአስመሳይነቱ አውድማ ዳር በተሰባሰቡ እረኞች ይተረክላታል። በተመሳሳይ መልኩ አጭበርባሪ እና አስመሳይ መሪም «አይ ቀበሮ...» እየተባለ ለባህሪው ማመላከቻ ይሆናል። ከዚያ ባለ ካለ ደግሞ «ተኩላ»

ብዙዎቹ አገሪቱን የመሩ ነገስታቶቹ «ተኩላዎች» ተብሎ ሊጠሩ የሚችል ባህሪ ነበራቸው። እነዚህን መሪዎች ተኩላ ያልኳቸው ወድጄ አይደለም። የካቻምናው ወርዶ የአምናው ሲተካ፤ የአምናው ወርዶ የዘንድሮው ሲተካ ተኩላነቱም እንዲሁ እየባለ በመሄዱ ነው። ነገስታቶቹ ተኩላ ቢሆኑም ቢያንስ ፈሪሃ እግዚአብሔር ነበራቸው፤ ቅንነቱም እንዲሁ። አፄ ቴዎድሮስም፤ አፄ ዮሐንስም፤ አፄ ምኒሊክም ፍፁም ተኩላ ነበሩ ማለት አንችልም። አፄ ኃይለስላሴን ግን ከነዚህኞቹ ጋር መመደቡ ይከብራል። እሳቸው ትንሽ ጠንክር ያሉ ተኩላ ቢጤ ናቸውና። ለነገሩ የፖለቲካውም አድገት ነው የተኩላ አስተሳሰብን እያሳደገው የመጣው።

የ1966ቱ አብዮት ሲፈነዳ እውነተኛውም የተኩላ ዘመን አብሮ ፈነዳ። እናም በአብዮቱ ጊዜ «የበጎቹን» ያህል «ተኩላዎች»ም ነበሩ። ኢህአፓ እና

መኪሶን የሚባሉ በግም ተኩላዎችም ነበሩ። እነዛ 120 የደርግ ባለስልጣናት ከአገር ፍቅር ስሜታቸው ባሻገር ከተኩላም በላይ አውሬዎች ነበሩ። ያውም በሰው ስጋ እና በበሬ ስጋ መካከል ያለው ልዩነት ግራ የሚያጋባቸው። ያ ዘመን ፍፁም የHypocrit (የአስመሳይነት) ዘመን ነበር... «ሁሉም ለእናት አገር ዘብ ይቁም» ይሉና የደሃን ልጅ እያንቁ ጦር ግንባር ሲልኩ፤ የነሱን ልጆች ሊሊ ገ/ማርያም ት/ቤት ያስተምሩ ነበር። እራሳቸው ፕሬዝዳንቱ የሸሚዛቸውን እጅ ትክሻቸው ድረስ ጠቅልለው የሰራ ሰው ቢመስሉም ነገሩ ውስጡን ለቁስ ነው። ሌላው ቀርቶ ለአገራቸው ዳር ድንበር ቀበሮ ጉድጓድ የከተቱትን ጄነራሎች በጭፍን ጥርጣሬ የቃዩን መስዋት ሲያደርጉ «አገር፤ ሀዝብ...» የመሳሰሉት አይታያቸውም ነበር። የደህንነት ሚኒስትሩም በእካል ቁጭ ተኩላ፤ በቃ ተኩላ የኒፎርም ለብሶ እንደማለት ነው። ከስንቱ ጋር ተመሳሰሉ? ከደርግ፤ ከኢህአፓ፤ ከሻቦሊ፤ ከሠውሳት፤ ከኪጂቢ፤ ከሞላድ፤ ከሲ.አይ.ኤ... በስተመጨረሻ ደግሞ ኢህአዴግ ቤተመንግስቱን በያዘበት ሰሞን ነፍሱን ይማረውና ከደህንነት ሚኒስትሩ ከንፈ ገ/መድህን ጋር በማርቆሊስ ሲንፈላሰሱ... ሲንፈላሰሱ... ሲንፈላሰሱ... ዳሩ ምን ያደርጋል! ልምዳቸውን አካፍለው ካበቁ በኋላ «ለመንግስቱ ኃ/ማርያም ያልሆንክ! ለመላስ ዜናዊ አትሆንም» ተባሉና ከርቶሌ ወረዱ እንጂ! (ምናልባት ለመንግስቱ እና ለመላስ አልሆንክም ከሚባሉ ለአገርህ አልሆንክም ቢባሉ ኖሮ እንዴት ጥሩ ነበር?)... ኢሳፓ የተባለውን የቀድሞ ገዢ ፓርቲ ከተቀላቀሉ ኢትዮጵያውያን መካከል ከ80 በመቶ በላይ የፓርቲውን አላማ እና ፕሮግራም ወደው ሳይሆን ለመኖር ሲያስመስሉ ነበር። የሚገርመው ደግሞ እነዚህ ሰዎች በተለያዩ መድረኮች እና ሚዲያዎች ስለአገር ፍቅር፤ ስለሀዝብ ክብር፤ ስለታማኝነት፤ ስለሃቀኝነት ወዘተ... ሲሰበኩ መቼም ከአፋቸው ማር ነው ጠብ የሚለው... በተግባር የሚለሩትን ካየን ደግሞ «ወይ ቀበሮ...» ብሎ ከመታዘብ ውጭ አማራጭ የለንም። እነሆም እነዚህ ሁሉ ለሰማይ ለምድር የከበዱ የደርግ ሰዎች እና ሚኒስትሮች ከስልጣኑ ከተባረሩ በኋላ «ከቡርነትም» የሚለው ዜማ መወደስ ቀርቶ «ጨፍጫሬ» እየተባሉ ቀለው በአስር እና በስደት ማምሻቸውን እየገፉ ነው።

የተኩላ እና የቀበሮም ዘመን...

ደርግ ተባረረ። ኢህአዴግ ስልጣን ያዘ። ይሄ ሁኔታ ከተከሰተ እነሆም ድፍን 20 አመት ሞለው። በ20 ዓመት ውስጥም እግዚአብሔር ይመስገን ሃያ ሺ ተኩላ፤ ሃያ ሺ ቀበሮዎች ተፈጥረዋል። ቢያንስ ቢያንስ ማለቱ ነው። አሊያ... ስልጣን ያልያዙት የተቃዋሚ ፓርቲ አመራሮች በሙሉ፤ የሃይማኖት አባቶች በክፍል፤ በማንኛውም ሀላፊነት ላይ ከተቀመጡት ደግሞ

አብዛኛው ወይ ተኩላ ናቸው፤ አሊያም ከዚያ መላሰ ያሉ ቀበሮ ናቸው...Hypocrit::

ጠ/ሚኒስትሩ በ20 ዓመት ውስጥ ስንቱ ቃላቸውን አጠፉ?... ቤተ መንግስት ይቁጠረው እንጂ እኛማ ቆጥረን አንጨርስውም። ሚኒስትሮቻቸው፣ ጄኔራሎቻቸው፣ ኤክስፐርቶቻቸው፣ አማካሪዎቻቸው፣ የመምሪያ ሀላፊዎቻቸው... የሚናገሩት፣ የሚሰበኩት፣ የሚያስተምሩት ሌላ፣ የሚረኩት እና የሚሰሩት ሌላ። ምን እገናኝቶት!

በተቃዋሚ ፓርቲ ውስጥ የነበሩትም፣ ዛሬ ያሉትም ምን ያህል ለራሳቸው እና ለቃላቸው ታማኝ ናቸው? ብለን በንጠይቅ «ድንቄም ታማኝነት» የሚሉን ይበዛሉ። እርቅ አንሂድ፤ እዚህ አፍንጫችን ስር ያለውን 1997ን በናየው እንኳ ብዙ ማስረጃ ማቅረብ እንችላለን። አቶ ልደቱ አያሌው የተባለ ወጣት የነበር ጣት የኢዴፓ ዋና ፀሀፊ፤ ከአሉምፒክ የእክሮባት ስፖርት የወርቅ ተሸላሚዎች የተሸለ የመገለባበጥ ችሎታ እንዳላቸው እኔም ራሴ ብሆን በአድናቆት እመስክርላቸዋለሁ...

ዶ/ር ብርሃኑ ነጋም ቢሆኑ አልሸሹም ዞር አሉ ናቸው። በእርግጥ የትንጅት አመራር እያሉ ታስረው ወህኒ የወረዱት ኪስ አውላቂ ሆነው ሳይሆን ለመረጣቸው ህዝብ ታማኝ በመሆን ነው። እስር ቤት ሳሉም «የነፃነት ጉህ ሲቀድ» የሚል ዳክስ ያለ መጽሐፍ በድብቅ አሳትመው ተሻምተን ገዝተን አነበብን። ወዳጄ! ሰውየው እንኳን ሲፀፉ ሲናገሩም ቢሆን ደጋፊዎቻቸው ቀርቶ ተቀናቃኞቻቸው በተመልጠነ ነበር የሚያደምጧቸው። እናም ከ500 ገፅ ባላነሰው መጽሐፋቸው ውስጥ ከ150 በላይ ገጾች የሚያወሩት ስለ«ሰላማዊ ትግል አዋጭነት» እና ብቸኛ «ተመራጭነት» ብቻ ነበር... ነበር ባይለበር ሆነ እንጂ።

ዶ/ሩ ከእስር ቤት ከተፈቱ በኋላ አሜሪካ ወደሚባል ክልል ተጉዘው ሲያበቁ «ለኢትዮጵያ ሰላማዊ ትግል አያስፈልገም» ሲሉ ሶስት መቶ ስልሳ ዲግሪ ተሽከርክረው አቋም ቀየሩ። መቼም ከዚህ በላይ አስመሳይነት ወይም ቀበሮነት አሜሪካም ቢሆን የለም! ልደቱ ማንደላ! ብርሃኑ የተከበረ ከንቲባ... የሚሉ የአደናቆት ድምጾች የ«ቀለሉ» የሚል ካባ ከተደረበላቸው የገዢው ፓርቲ ሰዎች ተርታ አሰለፋቸው።

አ/ር ኃይለ ሽውልም ቢሆኑ «ትክክልም ሆነ ስህተት ለዘመናት በኢህአዴግ መንግስት ፍትህ አለ ብዬ ወደ ፍርድ ቤት አልሄድም! ይሄን መንግስት አምኜም አልደራደርም! ደጋግሞ ሲያታልል አይቻለሁ» ሲሉ ስንቱን አነሳሰተው ሲያበቁ፤ እሳቸው የት ተገኝ?... «የት ይደርሳል የተባለ በሩ ልኪንዳ ቤት ተገኝ» ሆኑና አረፉት።

ወጣቷ ወ/ት ብርቱካን ሚደትሳሰ ብትሆን? «ቃሌ! ቃላችሁ! ቃላችን» ብላ ቃሊቲ ገባች። በቃሊቲም ለሁለት አመት ትንሽ የቀረው የእስር ዘመን ካሳለፈች በኋላ «ቃሌ ያልኩት ሳልማር ነውና ተምራ ልምጣ» ብላ ወደ አሜሪካ ነገደች። ደህን ጊዜም እውነተኛው የሰላማዊ ትግል አራማጅ የሆኑት ማህተመ ጋንዲ በድምሩ ለ7 አመት መታሰራቸው ሳይበገራቸው ለውጤት መብታቸው ትዝ ይለናል። ትዝታ ዴሞክራሲ አይሆንም እንጂ... ብዙ ብዙ ቃል አባይ! ቀላማቹ! ቀያሽ እና አስቀያሽ ፖለቲከኞችን እዚህ ዘርዘር መጨረስ አይቻልም።

ከቡራት እና ከቡራጌ... ኢንጂነር ግዛቸውም የምርጫው አለት ገና ከመጀመሩ «ምርጫው ተጭበርብሯል» ሲሉ መግለጫ ሰጡ። በእርግጥ ኢንጂነሩ ደህን ማለታቸው ትክክል ሊሆን ይችላል። ነገር ግን በማግስቱ ገና ሌሊቱ እንኳ መሉ በመሉ ሳይነጋ በኢቲቪ ቀርበው «ይቅር በሉኝ። ምርጫው ተጭበርብሯል ያልኩት ተሳስቼ ነው። እህአዴግ እንኳን ሊያጭበረብር ሁሉም እንደተጭበረበረ ነው» አሉ። መቼም አሁንም ቢሆን «አይ ቀበሮ...» ከማለት ውጭ ምርጫ የለንም።

ያልተከበረ «ከቡራጌ»...

የኢፌዴሪ ሀገ መንግስት ማንኛውም የፓርላማ አባል «በባሌም ሆነ በቦሌ» ፓርላማ ይግባ እንጂ ከስሙ ፊት «ከቡር» የሚል ማዕረግ ይጨመርለታል ይለናል። ለጠ/ሚኒስትሩ እና ለሚኒስትሮቻቸውም እንዲሁ፤ የክብር መስት ያሸከማል። ማን ነበር ሳለው ይጨመርለታል ያለው? አላሙዱ ይሆን?

መቼም ስብከትም ይሁን ፕሮፓጋንዳ በሚደረግበት ፓርላማ አንትልፋን የሚለጥጥ የምክር ቤት አባል «ከቡር...» ተብሎ መጠራቱ እርግጥ ነው። አንድ ሰው ይሄ አዝማሚያ ሹፈት መሆኑን ካልጠረበረ ተኩላ ብቻ ሳይሆን፤ አልፎ አልፎም በግ ቢጤ ነው... በለዴሞክራሲ ይሰበክናል! ስለሰላማዊ ትግል ይነገሩናል። በግልባጩ ደግሞ «ወያኔ ተነቅሎ ይጥፋ» ይለናል። ማህተመ ጋንዲ በሰላማዊ ትግል ውስጥ ጥላቻ የለም፤ በቀል የለም የሚለው ጎውጢታማ መርሁ ድራሹ ይጠፋል... ሲጀመር ሰላማዊ ትግል ማለት ከመሳደብ፤ ከጥላቻ፤ ከበቀል የፀፋ ነው። «ፍቅር ያሸንፋል» የሚል መፈክር ያነገበ ነው። ከዚህ ውጭ እኔ በሰላማዊ ትግል የማምን ሃኝ እየተባለ ጆሮ ካደነቀሩ በኋላ ጥላቻ እና በቀል ላይ የሚያተኩር ወሬ ማውራት ተገቢነት ይኖረው ይሆን? ያውም በሽክሽክታ፤ እንደኛውን በአደባባይ ቢሆን እንኳ ሌላው ቢቀር የድፍረት መላኪያ በሆነም ነበር። እውነተኛ የሰላማዊ ትግል

አራማጅ አስርም ሞትንም አይፈራም። ካልፈራ ደግሞ በሰላማዊ ትግል ማዕቀፍ ውስጥ ያሉ የትግል በልቶችን በተግባር ላይ ያውላል። ጥላቻ ሌላ ትግል ሌላ።

ጋንዲ እንግሊዞች ከአገሩ አስደረጉት ድረስ ሀንዳውያን የሰራ ማቆም አድማ እንዲያደርጉ ይቀሰቅሰ ነበር። የረሀብ አድማም ያደርጋል፤ ያስደርጋል። ሀንዶች የእንግሊዝ ምርቶችንም እንዳይገዙ ያነሳሳል። በዚህም ለተደጋጋሚ አስር እና ድብደባ ተጋልጧል። ነገር ግን ከአስር ሲፈታ የደበደቡትን ለመደብደብ አልሞከረም፤ ይልቁንም ሌላ የሰራ ማቆም አድማ፤ ሌላ የረሀብ አድማ... አስተባበረ እንጂ። ይሄ ነው ቃል እና ተግባር...

ወደ እኛ ሰዎች ስንመጣ ደግሞ ይሄ ነገር «ሰኔ እና ሰኞ» ይሆናል። ከትግሉ ይልቅ አርስ በአርስ በመወንጃጃሉ እና በመሰዳደቡ ጉልበታቸውን ይጨርሳሉ። በዚህም አንዳች ረብ የለሽ ትግል ሳያደርጉ በሙሉ ልብስ አሸብርቀው የእኩል ፓርቲ አመራር እየተባሉ ይንፏላሉ። ለዚህም ነው እነሱም እንደ ገዢው ፓርቲ ሰዎች «ከቡር...» የማይባሉት። ...የሚከበር «ከቡር...» መሪ ከወደት ይነሳ ይሆን?

ፍትሕ ጋዜጣ ቅፅ 4 ቁጥር 135 ግንቦት 5 2003 ዓ.ም

ይድረስ ለኢህአዴግ አመራር አባላት

ቴዎድሮስ ቻይና ምን እየሰሩ ነው?

በሰት የወለደው የጀግናው ኢህአዴግ አመራር አባላት ሆይ። ከጥቂት «ዝግግ» መሪዎቻችሁ አንዱ እና ላላት 19 ዓመታት የሀገሪቱ ብቸኛው የውጭ ጉዳይ ሚኒስቴር ሚኒስትር ሆነው ያገለገሉት ስዩም መስፍን ዛሬ ከተመደቡበት የሥራ ቦታ ትንሽ ቀደም ብሎ ከቦታቸው ተነስተው ጡረታ ሊወጡ ነው በሚል በጊዮን ሆቴል የሚኒስቴር መ/ቤቱ ሰራተኞች አሸኛነት አድርገውላቸው እንደነበር ይታወቃል። የሆነ ሆኖ ስዩም መስፍን ጡረታ ወጥ ተብሎ የተዘጋጀላቸውን ሽልማት ተቀብለው ግብዣውንም ተጋበዘው ሲያበቁ በቻይና የኢትዮጵያ አምባሳደር ሆነው እንደተሾሙ ሰማን። ይሄን ሹመታቸውን ተከትሎ ከተለያዩ ኢትዮጵያውያን የተለያዩ መላ ምቶች ሲመቱ እንደነበረም ትስቱታላችሁ ብዬ አላስብም። እናም መላምቶቹ ምን ያህል ትክክል ናቸው? ምን ያህልስ ስህተት ናቸው? የሚለውን ጊዜ ይፍታው። የሆነ ሆኖ ግን በዚህ ጉዳይ ላይ እኔም የምጠረጥረው ብርቱ ጉዳይ እንዳለኝ አልደብቃችሁም።

እናንተ የግንባር አባላትና ደጋፊዎች! ለመሆኑ አብዛኞቹ የፓርቲያችሁ አመራሮች ምን እያሰቡ እንደሆነ ቀርቶ ምን እያደረጉ እንደሆነ ታውቃላችሁ? ለምሳሌ ስዩም መስፍን! ስብሐት ነጋ! አባይ ፀሀይ! ክንፈ ገ/መድህን (በሀይወት የሌሉ!) አርክብ እቁባይ! በረከት ስም እን፤ አዲሱ ለገሰ... ልጆቻቸው የት ናቸው? ካወቃችሁ ደህና። ካላወቃችሁም እኔ ልነገራችሁ! እነዚህ የባለስልጣናት ልጆች የ12ኛ ክፍል ትምህርታቸውን ካጠናቀቁ በጋላ የዩኒቨርሲቲ ትምህርታቸውን ከቅርብ አመታት ወዲህ «ወዳጅ» በሆነቻቸው ቻይና ይከታተሉ ዘንድ ተልክዋል። በእርግጥ ማንም ለባት ልጁን አቅሙ

በሚችሉው ሀገር ልኮ ማስተማር ይችላል። ነገር ግን እነዚህ ወላጆች ነጋዴ አይደሉም። ወይም ተራ ኢትዮጵያዊ አይደሉም። የሀገሪቱ ፈላጭ ቆራጮች አንዷ። እናም ይህ ነው አንዳንድ ነገሮችን እንድንጠራጥር የሚገፋፋው።

እናም ብርቱ ጥርጣሬ እንዲያድርብን ያደረገው ከጠ/ሚኒስትሩ ጀምሮ ሁሉም ባለስልጣናት ስለቻይና ልማታዊ መንግስትነት እና ከግማሽ ክፍለ ዘመን በላይ በአንድ ፓርቲ ብቻ መተዳደሩን እንደ መልካም ተሞክሮ ደጋግማችሁ ከማንሳታችሁ ጋር የበኩር ልጆቻችሁን ወደ ቻይና ለትምህርት መላካችሁን ቀላቅለን «መተካካት» የምትሏትን ፈሊጥ ስንደምርባት እውነት እነዚህ ሰዎች ካልጠፋ ሀገር ልጆቻቸው በቻይና ይማሩ ዘንድ የመረጡት በተጣዩ... ማን ያውቃል።

በእርግጥ እናንተ የግንዛቤ መሪዎች ሲደክማችሁ በበታችሁ እንደ አልጋ ወራሽ ብላቴና ልጆቻችሁን ለመተካት አስባችሁ ከሆነ የክፍለ ዘመኑ አስቂኝ ቀልድ ነው። ያውም እንዲህ የሚል «ብሶት ከወለዳቸው ወደ ደም የወለዳቸው የሚደረግ መተካካት»፤ በደም እና አጥንት ቆጠራ ለስልጣን መብቃት ወይም በአባት እግር ልጅን መተካት። ይሄ ከሆነ መቼም በነዛ እጃችሁ የመሬት ፖሊሲያችሁንም ወደ «ርስተ ጉልት» ሲስተም መቀየር የሚኖርባችሁ ይመስለኛል።

ከቡራት እና ከቡራት- ለመሆኑ ሀገሪቱ እና ህዝቧ ምን መስለው ይሆን የሚታዩዋችሁ? ያ ሁሉ ወጣት ያለቀውስ እውን እናንተ ሲደክማችሁ ልጆቻችሁ፤ ልጆቻችሁ ሲደክማቸው የልጅ ልጆቻችሁ... እያለ የሚቀጥል ዙፋን ባለቤት ትሆኑ ዘንድ ይመስላችኋልን?... በግሌ አቅሙ ካላችሁ ጨረቃ ላይም ቢሆን (ዩኒቨርሲቲ ካለ) ልጆቻችሁን ልካችሁ ብታስተምሩ በዛ ልጆቻችሁ መብታችሁ እንደሆነ አስማማለሁ። መብታችሁንም አከብራለሁ። ሆኖም ግን ወደ ጨረቃ ለሚደረገው ጉዞም ሆነ በጨረቃ ላይ ለሚኖረው ኑሮ ወጪው በማን እንደሚሸፈን ልታስረዱን ይገባል። ደሞዛችሁን እንደሆነ እናውቀዋለን። በተረፈ ወጣትነታችሁን በትግል ላይ ነው ያሳለፋችሁት። በመሆኑም «የመንግስት ስልጣን ላይ ከመውጣታችን በፊት ባከማቸነው ሀብት ነው» እንደማትሉን ተስፋ አደርጋለሁ።

የሆነ ሆኖ ይህንን ጦማር ለመጻፍ በተነሳሳሁ ጊዜ ጥቂት ወራት ወደጋላ ሄደ በ2003ዓ.ም ሀዳር-ታህሳስ የታተመችው እና የድርጅታችሁ ልሳን የሆነችውን «አዲስ ራዕይ» መጽሔትን ገልበዋል ገልበዋል እደረኳት። በወቅቱ እንደዋዛ ያለፍኳቸውን አንዳንድ ነጥቦች ደግሜ በፅሞና እየጎታቸው። እናም

በአሁኑ ወቅት ልጆቻችሁን ቻይና ልካችሁ የምታስተምሩት በገጠመኝ ወይም የቻይና ዩኒቨርሲቲዎች በአለማችን ካሉ ዩኒቨርሲቲዎች የተሻለ ሆነው ሳይሆን፤ በተጣዩ ልታሳዩን ያለባችሁት ድንቅ ተውኔት አለ ወደሚለው እንዳዘነብል አድርጎኛል። እዚች ጋር ልጆቹ የሚማሩት ሚሊተሪ ሳይንስ፤ አብዩታዊ ዲሞክራሲ ሊደር ሽጥ እና የኮምፒውተር ቴክኖሎጂ መሆኑ ይሰመርበት።

አሁን ደግሞ እስቲ በ«አዲስ ራዕይ» የሰፈሩ ነጥቦችን እየጠቀሰን ልጆቻችሁ ትምህርታቸውን በቻይና ይከታተሉ ዘንድ ለምን እንደተደረገ መላ ምቴን ልንገራችሁ። በተጠቀሰችው የአዲስ ራዕይ ዕትም በገፅ 20 ላይ ያለውን እናስቀድም «የሚተኩ መሪዎቻችንን ከጥቅም ውጪ ከመሆናቸው በፊት ከመጀመሪያው ረድፍ ገለል አድርጎ ለአዲሶቹ ዲላውን የሚያቀርቡበትና መተካካቱ ያለመንገራገጭ በፍጥነት የሚፈፀምበትን ሁኔታ ለመፍጠር ሲባል ነው አዲሱ አስራር ተግባራዊ መሆን የጀመረው» ይላል። ምን አልባት ንድ ስዩም መስፍን ቻይና የተመደቡት እነዚህን ልጆች አዳዲስ አመራር ሆነው እንዲወጡ ለማብቃት ይሆን? «ያለመንገራገጭ» ሲባል ምን ለማለት ነው? በእንዲህ አይነቱ መተካካት ጊዜ የሚነሳ «አባራ»ን ለማመልከት ነውን?... ይቅርታ፤ ቻይና የላካችኋቸው ልጆቻችሁና አዲስ ራዕይ ላይ የተሳፈው ስለተቀላቀለብኝ ነው።

ከቡራት የግንዛቤ አመራሮች- አሁን ደግሞ እስቲ ከገጽ 21 ላይ ልጥቀስላችሁ «በአገራችን ኢህአዴግ በህዝቡ ዲሞክራሲያዊ ምርጫና ይሁንታ አገሪቱን ረዘም ላለ ጊዜ ያስተዳደረበት ሁኔታ ተፈጥሯል። በተጣዩ ጉዞው መሰረታዊ ስህተቶች አስካልፈፀመና የአገራችንን ህዳሴ ህዝቡን በሚያረካ አኳኋን እስከፈፀመ ድረስም ለበርካታ ዓመታት በትረ ስልጣኑን በዴሞክራሲያዊ አኳኋን ጨብጦ የመቀጠሉ እድል የጎሳ ነው። ስለሆነም በአገራችን መተካካቱ በፓርቲዎች መካከል ከሆነ የህዳሴው ጉዞ እየተንገራገጠም ቢሆን ወደፊት ሊቀጥል የሚችልበት እድል የለም።»

መቼም ይሄ ስለምን እነዚህ ብላቴናዎች ቻይና ሄደው እንዲማሩ እንዳደረጋችሁ ግልፅ የማያደርግ ይመስለኛል። ምክንያቱም በልሳናችሁ ላይ የፃፋችሁት በግልፅ በመሆኑ ነው። «መተካካቱ በፓርቲዎች...ከሆነ» የሀገሪቱ እድገት ይቆማል። ይች አባባል ከዚህ ቀደም ኢህአዴግ ስልጣን ከለቀቀ ሀገሪቷ ትበታተናለች ትሏት የነበረችው ትሆን እንደ ዛሬ ስልጣናችንን ልጆቻችን ካልተረከቡ የህዳሴው ጉዞ ይጨናገፋል ወደሚል የተቀየረችው?... እንጂ።

እንግዲህ በዚህ ሀገር ስልጣን የሚይዙት የክብራን ሚኒስትሮች ልጆች እንጂ! ይህን ያህል ሚሊዮን ህዝብ የመረጠው ፓርቲ ቢኖር እንኳ መቼም ቢሆን ስልጣን አይዝም ማለት ነው! አይደል? በእርግጥ ይገባናል! ለልጆቻችሁ በማሰብ ሳይሆን የሀዳሴው ጉዞ እንዳይጨናገፍ ብላችሁ ነው:: እውነት ግን መተካካቱ በአናንተ እና በልጆቻችሁ መካከል መሆኑ ነው ወይስ በፓርቲዎች መካከል መሆኑ ነው! ለኢትዮጵያ ህዳሴ ጠቃሚው? «መሰረታዊ ስህተቶች እስካልፈፀሙ ድረስ ኢህአዴግ ከዚህ በኋላም ረዘም ሳለ ጊዜ በስልጣን የመቆየት እድሉ የሰፋ ነው» ያላችሁት ነገር ግን አልገባኝም:: ምክንያቱም እኔ እስከማውቀው ድረስ ስልጣን ላይ የቆያችሁት በሰራችሁት ድርጅታዊ ስራ እንጂ በእድል አይደለምና ነው:: እንዴትስ ሆኖ ነው ምህዳር በእድል የሚጠበው? እንዴትስ ሆኖ ነው የምርጫ ሦርድ ሰዎች በእድል የድርጅታችሁ ሰዎች የሆኑት? ደህንነቱ እና ሰራዊቱም በእድል ነዋ ከጎኝችሁ የተሰለፈው?... እንዲሁም ከሆነ በጣም እድለኞች ናችሁ:: በጣም:: ...እግረ መንገዳችሁንም ለተራራም እየቆረጣችሁ እንጂ!

መቼም እነዚህ «ጎበዛዝት» ተተኪ ልጆቻችሁ ቻይና ሄደው መማራቸውን ከሌላም አቅጣጫ ብናየው ለግንዛቤ ይጠቅማል:: ምን አልባት እነዚህ ልጆች ትምህርታቸውን ጨርሰው ሲመጡ የራሳቸውን አዲስ ፓርቲ ሊመሰርቱ ይችላሉ ብዬ አጠራጠራለሁ:: በእርግጥ ጥርጣሬዬ ከሜዳ የመጣ አይደለም - ከአዲስ ራዕይ መጽሔት እንጂ:: «ከዚህም በላይ በተለይም ከረጅም ጊዜ አኳያ ሲታይ የሀዳሴው ጉዞ ይበልጥ አስተማማኝ የሚሆነው የፓርቲዎች መተካካት ቢያጋጥምም የሀዳሴው ጉዞ የማይሰተንገልበትን ሁኔታ በመፍጠር ነው:: ይህ ሊሆን የሚችለው በአገራችን በሚንቀሳቀሱ ፓርቲዎች መካከል ያለው ልዩነት አሁን እንዳለው ህዳሴውን በጠነሰለው በጀመረውና ለማስቀጠል ቆርጦ በተነሳው ፓርቲያችንና ጉዞውን ለማሳካል ቆርጠው በተነሱ ፓርቲዎች መካከል መሆኑ ሲቀር ነው:: ...ከዚሁ ጎን ለጎን ህዝቡ ፀረ-ህዳሴ ሀይሎችን ጠንቅቆ እንዲያውቅ በምትኩ ለህዳሴው የቆሙ የተቃዋሚ ጋይሎች የሚፈጠሩበትን ሁኔታ ለመፍጠር ዴሞክራሲያዊ የፖለቲካ ትግል የማካሄድ ስትራቴጂ ነው የተቀረበው:: ዋናው ስትራቴጂ ኢህአዴግ የሀዳሴውን ጉዞ ረዘም ሳለ ጊዜ በዴሞክራሲያዊ አኳኋን ለመምራትና ለማስቀጠል የሚያስችል አቅም እንዲገነባ ማድረግ ነው:: ይህ የሚሆነው ለህዳሴው ክልብ የቆሙ ሌሎች ፓርቲዎች እስኪፈጠሩ ረጅም ጊዜ ስለሚወስድና እስከዚያ ጊዜ ድረስ የሀዳሴውን ቀጣይነት ማረጋገጥ የሚቻለው በኢህአዴግ አማካኝነት ብቻ ስለሆነ ነው:: ይህ ብቻም ሳይሆን ለህዳሴው ክልብ የቆሙ ፓርቲዎች ሊፈጠሩ የሚችሉት ኢህአዴግ የሀዳሴ ጉዞውን በመምራት ሂደት በጉዳዩ ላይ በህብረተሰቡ ውስጥ ሰፊና ጥልቅ

ብሔራዊ መግባባት እንዲፈጠር ሲያደርግና ፀረ-ህዳሴ የሆኑ ጋይሎች በዴሞክራሲያዊ አኳኋን በቀጣይነት ሲጋለጡና ሲከሰሙ በመሆኑም ጭምር ነው» የሚለውን ሳንብ መሉ በሙሉ አመንኩ - በሁለት ነገሮች::

የመጀመሪያው ከላይ እንደገለፅኩት ኢህአዴግ መተካካት ሲል በስልጣን ላይ ያሉትን አመራሮች፣ በልጆቻቸው መተካት የሚለው ሲሆን፤ ሁለተኛው መላ ምት እነዚህ የቻይና ስልጣኝ ጓደኞቻችን በኢህአዴግ አገላለፅ «የሀዳሴውን ጉዞ የሚያስቀጥል» ተቃዋሚ የሆነ ፓርቲ እንደሚመሰርቱና ስልጣኑን የሚቀበሉ ሊሆኑ እንደሚችሉ ነው:: ምክንያቱም ኢህአዴግ የጀመረውን የሚያስቀጥል ተቃዋሚ ፓርቲ እስኪፈጠር ማለት የአኛ «ኮፒ ፔስት» የሆነ ፓርቲ እስኪፈጠር ማለት ነውና ነው:: ይሄ ደግሞ ሊሆን የሚችለው በአባት እና ልጅ እንጂ በአገር ልጅ አይደለም::

በተቀረ ኢህአዴግ ብዙ ችግር አለበት:: የሚከተለው የልማት መንገድ ራሱ የተሳሳተ እና አዋጭ ያልሆነ ነው እየተባለ ባለበት ሀገር «እኛን የመሰለ ፓርቲ እስኪፈጠር ድረስ ስልጣን መልቀቅ የለብንም» የትም! ማንም ብሉ አያውቅም:: ደግሞም ኢህአዴግ የሚከተለውን የሚከተል! ኢህአዴግ የሚያምነውን የሚያምን ፓርቲ ለምን ያስፈልጋል? የተለያዩ ፓርቲዎች መኖራቸውን ለምንድን ነው? ኢህአዴግ የሚሰራውን ሊሰራ የሚመጣ ፓርቲስ በየትኛው አማራጭ ፖሊሲ እና ሀሳቡ ነው ሊያሸንፍ የሚችለው? ለምን ኢህአዴግ እያለ ሌላ ኢህአዴግ አስፈለገ? እያላችሁት ያለውን ነገር ግን እውቃችሁታል?... ለዚህም ነው ቻይና ከተላኩት ልጆች ጀርባ አንድ ነገር አለ የሚል ጥርጣሬ በአዕምሮአችን የሰረፀው::

ውድ የኢህአዴግ አመራሮች ሆይ! «ፀረ-ህዳሴ የሆኑ ጋይሎች (ተቃዋሚዎች) በቀጣይነት ሲጋለጡና ሲከሰሙ...» ስትሉስ ምን ማለት ይሆን? የትኞቹ የተቃዋሚ ፓርቲዎችስ ይሆኑ በህዝብ ተጋልጠው የሚከሰሙት? እኛ ተቃዋሚ ፓርቲዎችን አክስመን! ልጆቻችን ከቻይና ሲመለሱ በሚመሰርቱት ተቃዋሚ ፓርቲ እንተካዋለን ብትሉን ኖሮ ብዙ አዲስ አይሆንብንም ነበር:: ይች «በህዝብ ተጋልጠው ሲከሰሙ...» የምትለው መሸወጃ ግን ብዙ አትመችም:: መቼም በቻይና የስዩም መስፍን ዋነኛ ስራ «አንዱ የአመራር ትውልድ ሙሉ በሙሉ ከስራ ውጪ የሚሆንበት ሁኔታ ከመፈጠሩ በፊት ተተኪ የአመራር ትውልድ የሚዘጋጅበትና ቦታ ቦታውን መያዝ የሚጀምርበት ስርዓት ስለሆነ...» (አዲስ ራዕይ ገፅ 24) የሚለው መሆኑ ዘግይቶ ነው የገባን:: አሊያማ ጠረታ ወጡ ተብሎ የመሰረዘው ቤት ባልደረቦቻቸው የክብር ሽኝት እዘጋጅተው ስጦታ ሰጥተው ከሸጃቸው በኋላ ያውም በስልጣን ዝቅ ብለው ቻይና ባልተመደቡም ነበር:: በነገራችን ላይ

ጠ/ሚኒስትር መለስ ባለፈው ወር በቻይና ጉብኝት ሲያደርጉ ከ«አጠቃላይ አመራሮች» ጋር ሰሩ ያለ የውይይት ጊዜ አሳልፈው ይሆን እንዴት መቼም ይሄ የሚቀር አይመስለኝም። ...እንደሰማሁት ከሆነም እነዚህ ልጆች ከቻይና ለአረፍት ወደ ሀገራቸው ሲመጡ ሽራተን ይዘናናሉ ይባላል። በአርግጥ አባት አመራሮች ይህንን ሁኔታ «መዘናናት» ብለው ሳይሆን «ፕሮቶኮል መማር» ብለው ነው የሚጥሩት አሉ። እሺ እነሱ ፕሮቶኮል ይማሩ! የእኛ ወንድሞች ደግሞ ኮብል እስቱን...

ከብራት እና ከቡራን ባለስልጣናት ሆይ! «በነሱ (በተቃዋሚዎች) እይታ ስልጣን መያዝ ማለት የማትነጥፍ ጥገት ባለቤት በመሆን ማለብና መበልፀግ ነው። ስለሆነም ማንም ሰው ቢሆን ተገዶ ካልሆነ በስተቀር ወደ ስልጣን ሊለቅ የሚችልበት ሁኔታ ሊታያቸው አይችልም። እናም የኢህአዴግ መሪዎች ወደው ስልጣናቸውን አይለቁም? ብለው ይመደሙ» (አዲስ ራዕይ ገፅ 25) የምትለዋን አንቀፅ የፃፋችሁልን ልክ እንደ ፓርላማው ልታስቁን ፈልጋችሁ ነው ወይስ አምናችሁበት? መቼም አይናችሁ እያየ «በእነሱ እይታ ስልጣን መያዝ ማለት የማትነጥፍ ጥገት ባለቤት በመሆን ማለብና መበልፀግ ነው» አትሉንም ለቀልድ ካልሆነ በስተቀር። ቆይ ቆይ በእናንተስ እይታ ስልጣን ላይ መውጣት ማለት መበልፀግ ካልሆነ ድህነት ማለት ነውን? ሺኤት የሚባለውን ዘመናዊ መኪና የሚያሸከረክሩት የማን ልጆች ናቸው? በአንድ ጀጋኛ አንድ ቀበሌን ለአንድ ወር ያውም በቀን ሶስቴ የሚመግብ ገንዘብ የሚረጨትስ ከየት እያመጡ ይሆኑ?... የሆነ ሆኖ «ተገዶ ካልሆነ በስተቀር ወደ ስልጣኑን ሊለቅ የሚችልበት ሁኔታ ሊታያቸው አይችልም» የምትለዋ አረፍተ ነገር ትክክል ነበረች። ሆኖም ይች አባባል በማን እንደተፈተሽች መግለፅ ነበረበት። ነገርየው እኮ ልክ ነው ኃ/ስላሴ በአብዮት ነው ስልጣን የለቀቁት። መንግስቱ ኃይለማርያምም ቢሆኑ ከ17 አመት በኋላ በትጥቅ ትግል ነው የለቀቁት። መለስ ይኸው ስልጣን ከያዙ 20 አመት አልፏቸዋል። ነገር ግን ወይ ፍንክች የአባ ቢላዋ ልጅ እንዳሉ ነው። የ97ቱ ሱናሚ እንኳ ከመነቅነቅ በቀር አልገፈተራቸውም። ተንገራግጨውም ቢሆን ቀጥለዋል። ዛሬ ደግሞ የተደላደሉ ይመስላሉ።...

እኛም በአዲስ አመት ዋዜማ ላይ ቆመን ከዘመነ ዮሐንስ ወደ ዘመነ ማቴዎስ ልንሸጋገር እነሆ ከ72 ሰዓት ያነሰ ጊዜ ቀርቶናል። ይሄ መልካም ነው። ሆኖም ግን ከዘመነ ኢህአዴግ ወደ ዘመነ ኢህአዴግ እየተሸጋገርን መሄዱ በጣም እንዳይከመን እና እንዳጎሳቀለን ብትረዱ መልካም ነው። ከአባት አመራርም ወደ ልጆች አመራር ልታሸጋግሩን መዘጋጀታችሁም ምናልባት የምትመሩትን ህዝብ አለማወቅ እንዳይመስልባችሁ ብትጠነቀቁ

መልካም ነው። ምናልባት የምትነጥፈው ጥገት ታልባ የተገኘውን ማውረስ እንጂ ሀገር እና ህዝብን ለማውረስ መሞከር የመጨረሻው መጀመሪያ ሊሆን ይችላል። ሌላው ሁሉ ይቅር የድርጅታችሁን አባላቶችንም ተውላችሁ። የዛን ሁሉ ለማለታት እናቶች ስለዚህ ሁኔታ ምን ብላችሁ ይሆን የምታስረዷላቸው? የአንቺ ልጅ እንዴ ሞቷል ተይወ! እኛ በሀይወት ስለተረፍን ልጆቻችንም የስልጣን ወራሾቻችን ናቸው ልትሏቸው ነው? ምን ነበረ አሞራውስ ያለው?... የተቀጣ ህዝቢ...

ከቡራት እና ከቡራን በበአል ዋዜማ ብዙ ላለቻችሁ ስለማልፈልግ ነገራን እዚሁ ላይ ላብቃ። ሆኖም... የቻይናውን ህልማችሁን እርሱት። ባትረሱትም ችግር የለውም! እኛ አንረሳውምና።

ፍትሕ ጋዜጣ ቁጥር 152 ጳጉሜ 4 2004 ዓ.ም

የመለከቻ ክምነት

እንደ አቶ መለስ ዜናዊ በ2002ዓ.ም በውዳሴ የተገነባ ማን ነው? ነሐሴ 22/2002 ወደ ገበያ የገባው አዲስ መጽሐፍ የጥንቶችን ዜና መዋዕል ጸሐፊዎች የሚያስታውስ ነበር። በሰሙ ዘፈን ስለወጣለት፤ ለሜን ሸዋ የገጠር ቀበሌ ውስጥ በስሙ መንገድ ስለተሰየመለት፤ ፎቶዎቹ በአደባባይ፤ «አንከተልዎታለን፤ እናከብርዎታለን» የሚሉ ጽሑፎች የታተሙባቸው ፖለት ካርዶች፤ ቁልፍ መያዣዎች፤ ስቲክሮች ስለበዙለት አንድ ሰው የሚያወሳ ነው። በሰለጥን ተካልኝ «ሰለብልህ አመራራቸው» ስለተወደሱት፤ «የመስቀል ወፍ» የሚል ዜማ በትግሪኛ የተዘመላቸው መለስ በእሳቸው ዙሪያ የሚያውጠነጥን መጽሐፍ ለገበያ ሲቀርብ ይህ በወር ውስጥ ለሁለተኛ ጊዜ መሆኑ ነው። ፀሐፊው አቶ ኢያሱ መንገሻ ከዚህ በፊት «ሰርዶ» እና «ክብ ማህደር ፈንቅል» የሚል የትግሪኛ መጽሐፍት አሳትመዋል። «ሰርዶ» ስለሃየሉም አርአያ የህይወት ጉዞ የሚያወሳ ነው።

«ጋለክቲ ሠጊ» የሚባለው የህወሀትን «ታሪክ» እያደነቃቀፈ የሚተርክ መጽሐፍ ውስጥም የአቶ መለስ ቦታ የ«መልአክ» ይመስላል። ስለአቶ መለስ እሳቸው፤ ለሰብአዊ መብት መከበር ስለማይፈቀድ መንፈሳቸው...። ከሁለት ወር በፊት ደግሞ ትኩሶ ባህታ «መለስ ከልጅነት እስከ ህይወት» መጽሐፍን አሳተመ። የመጽሐፉ ምረቃ ስነ-ስርዓት ላይ በአክሱም ሆቴል ኮሎኔል ኢያሱ የሰጡትን ቃሉ መጠይቅ ሳስታውሰው ይገርመኛል። ስለመጽሐፋቸው ዓላማ እንዲህ አሉ «በኢትዮጵያ ውስጥ የመለስን ታሪክ አንብበው ብዙ መለሶች እንዲፈጠሩ»።

ኮሎኔል ኢያሱ መንገሻ በህወሐት የትጥቅ ትግል ወቅት ከአቶ መለስ ጎን በፕሮፓጋንዳ ክፍል ውስጥ ይሰሩ እንደ ነበረ ይነገራል። ሁለቱም በድርጅት ውስጥ ስለሚፈጠር የግለሰብ አምልኮ (ክልት) የተነሳ የሚመጣ ቅጣትን ጥንቅቅ አድርገው ያውቃሉ። «ክልት» በመፍጠር የተጠረጠረ ሰው እንደ ጥፋቱ እና ጉዳቱ መጠን እስከ ሞት ቅጣት ያገኘው ነበር። ዛሬ ጊዜው ተቀይሯል። ከቅያሪውም ጋር መለስን ማምለክ እንደ አቅጣጫ የተያዘ ይመስላል።

ክልት መፍጠር፤ ማስፋፋት፤ የራሱን ስም ማግኘት የተፈቀደው ለአቶ መለስ ብቻ ነው። ከምርጫ 1997 በፊት አቶ መለስ ፎቶአቸው በአዲስ አበባ ጎዳናዎች ላይ አይታይም ነበር። ከ1993 በፊት ደግሞ ይህ ድርጊት የሚታሰብ ነበረም። አሁን አቶ መለስ ብቸኛው ሰው ተደርገው ነው የሚወሰዱት። ዛሬ የአቶ መለስ ፎቶ የትም እየተዘራ ነው። ከአምባሳደር ራስቱራንት እስከ...ኤግዚቢሽን ማዕከል ድረስ ሩቅ አሳቢ፤ ባለሀልፊ፤ ቀራጥ አድርገው ለመቅረብ የሚፈልጉ ፎቶዎች።

አቶ መለስ ለአንዳንዶች «አግዜር ለኢትዮጵያ ህዝብ የላካቸው» ናቸው። የአቶ መለስን አንዳንድ የፌሰ ቡክ ገጾች ይጎብኙ። በአንድ ገጽ፤ የብተክህነት ሰው ደግሞ «በጎልኛው ዘመን የሚነሱት ቴምድርስ ነዎት» ተብለውም ተወድሰዋል። ለኢህአዴግ ደጋፊው አይጋ ፎረም ደግሞ «አንበሳ» ናቸው። ብቸኛው ሰው። በ1990ዓ.ም አቶ መለስ ከአዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ መምህራን ጋር ባደረጉት ጠይቅ አንድ ትዝቢት የሚመስል አባባል ተናግረው ነበር። «አንድ ግለሰብ የድርጅት ምልክት (አይደል) ከሆነ፤ ያን ጊዜ ድርጅቱ ሞቷል ማለት ነው» ብለው ነበር። ዛሬ ከክፍተኛ ባለስልጣናት እስከ ታችኛው ካደራ ድረስ ግን የመለስ ስብዕናን እና አምልኮን ለመገንባት ደፋ ቀና ላይ ናቸው። እርሳቸውም እጃቸውን አጣምረው እየተመለከቱ አይደሉም። የካድሬዎቻቸውን ያህል እየደከሙ ነው። እንዲህ አይነት ተግባራት በድርጅቱ ያልተጻፈ ህግ «የሞት መገለጫ» መሆኑንም ደፍሮ የሚናገር የለም።

የመለስ «የክልት» ገንባታ መንገዶች

አቶ መለስ ለሰብዕና አምልኮ ግንባታቸው የተለያዩ መንገዶችን ይጠቀማሉ። በዋናነት የስብሰባ አዳራሾች። አቶ መለስን ወደር የለሽ መሪ ተደርገው እንዲላሉ ለማድረግ የተለያዩ ስብሰባዎችን ይጠቀማሉ። ጠቅላይ ሚኒስትሩ ብዙ ስብሰባዎች ይመራሉ። ከሌቶች፤ ከመምህራን፤ ከቡና ላኪዎች፤... ዝርዝሩ ብዙ ነው። አንድ የፓርቲው የቅርብ ሰው እንደነገሩኝ «በእነዚህ ስብሰባዎች አቶ መለስ በሁሉም ነገር ላይ ያሳቸውን አውቀት፤ ክህሎት፤ የንግግር ችሎታ ልቀት፤ የችግር አፈታት ዘዴ፤ የወሳኝነት ሚና ያሳዩበታል» ይላሉ።

አቶ መለስ ተቀናቃኞቻቸውን ከፓርቲው ካወጡ በኋላ በዙሪያቸው ሰማያዎቻቸውን ብቻ ስብሰባዎል። እነዚህ ስብሰባዎች ትንሹም ትልቁም በመነገሩ ብዙሃን ያለማቋረጥ እንዲተላለፉ ይደረጋሉ። ሁሉም እርሳቸውን እንዲመለከቱ። የመንግስት ሚዲያዎች የአቶ መለስን ስም ሳይጠሩ

አይደለም። በሆነውም ባልሆነውም «ጠቅላይ ሚኒስትር እንዲህ ብለው» ማለት ያልተገፈ ደንብ ሆኗል። «ወረዳ ኒት» የተባለው የተሰማራ ገዢዎችና የአቶ መለሰን አጅ የበለጠ አርገውታል። አቶ መለሰን ማዳመጥ እንደራቸው የሆነ ሁሉ በጥላላማ እንዲመለከቱ ይደረጋል። «በዙዎች የሚሰሙት መለሰን ብቻ ነው። እናም ሰውዬው ብቸኛው አዋቂ፤ አድራጊና ፈጣሪ ተደርገው ይሳላሉ» ይላሉ አስተያየት ሰጭው። መለሰ ይናገራሉ እንጂ በጥያቄ አይፋጠጡም። እጥማቂ ናቸው።

ከቅድመ ምርጫ 2002 ቀደም ብሎ አቶ መለስ ወደ ሁሉም ክልሎች ተጉዘዋል። «እነዚህ ጉብኝቶች፤ ጉብኝት ብቻም አይደሉም። የሰብአናን አምልኮ በአካል ተገኝቶ ለማስፈጸም በሚመስል መልኩ ታች ላይ ብለዋል። ከጋቢ ጀምሮ ብዙ ብዙ ሰጠታዎች ተበርክቶላቸዋል ሰውዬው። አቶ መለስ ከምርጫ 97 በኋላ አበከረው የያዙት ጉዳይ በሁሉም የብዙሃን መገናኛዎች አዘውትሮ መታየትና መደመጥ ነው። በሚሊኒየም ክብረ በዓል ላይ መደነስ፤ በባንዲራ ቀን መገኘት፤ በሰራዊቱ የምረቃ ወቅት፤ ግንባር ቀደም ሀብታም ገበሬዎች የተባሉትን ሲሸለሙ አቶ መለስ ይገኛሉ። አቶ መለስ በእነዚህ የአገር ውስጥ መድረኮች ብቻ አይወሰኑም። በሚገኙባቸው አለም አቀፍ መድረኮች፤ ዘኢፓድ፤ በኮፐንሃግን የአለም አየር ሰውጥ ስብሰባ እና በሌሎችም አለም አቀፍ ኮንፈረንሶች ላይ በተደጋጋሚ መገኘታቸው ኢትዮጵያ ውስጥ የሚገኙ ደጋፊዎቻቸው መለሰን «የአፍሪካ ጠቅላይ ሚኒስትር» አስከማለት እንዲደርሱ አድርጓቸዋል። ለአንዳንዶቹ መለስ አፍሪካም ጨምረው የሚገዙ ይመስላቸዋል።

እነዚህ ተግባሮች ለአቶ መለስ የሰብሶና አምልኮ መንገዶች ዋናዎቹ ናቸው። መለሰን «የማይተኩ» እና «አቻ የሌላቸው» አድርገው ለመሳል ደጋፊዎቻቸውም ይታትራሉ። እርሳቸውም አያርፉም። ቀድሞ ህወሀት ውስጥ ያሳለፉ አንድ አስተያየት ሰጭ «ድሮ ውድብ (ድርጅቶችን) ወስናለች እንዳልተባለ፤ ዛሬ መጨረሻው መለስ ወስኗል ሆኗል» ብለዋል። ይህ ሁሉም የዴሞክራቲክ ማዕከላዊነት አመራር አማኞች የተባሉት የመጨረሻ ቀማር ነው። አሁን መለስ ለአምላኪዎቻቸው ሲሉ ቆራጥ፤ ብሎም መሀረ ናቸው።

በምርጫ 2002 እንደሚከሰታቸው እያስፈራሩ መረጃ የሰበሰቡባቸውን የመድረክ አመራሮች ከምርጫው ውጤት በኋላ ክሉን ማንሳታቸውን ተናግረዋል። ለመለስ የተክለ ሰብአና አምልኮ እንዳያቆጠቁጥ እሾህ ሆኖውባቸው የነበሩ ሰዎች በ1993 ከፓርቲው ተባረዋል። እነዚህ ቀደምት ጓደኞቻቸው በ1972 ዓ.ም ከተመሰረተው የህወሀት ካድሬ ትምህርት ቤት ውስጥ በመለስ የሰለጠነ የህወሀት ካድሬዎች ስለመለስ ጉብዝና በፓርቲው ውስጥ እንዴት ጠሬ ያስነግሩ እንደነበር ያውቃሉ። መለስ ራሳቸውን እያሰመለኩ

እንደርሳቸው የመመለክ አገማሚያ ያላቸው «ንዴቻቸው» እንደ እርሳቸው «የመመለክ» አምሮት እንዳያደርሳቸው በመከርከምም ጊዜአቸውን ያሳልፋሉ። ለዚህ በዋናነት የደህንነት ተቋሙን እንዳሳቸው እንደ ሚጠቀሙበት የውስጥ ምንጮች ይናገራሉ። ግን አምርቱ አይቀርም።

ባለፈው ሐምሌ በአሮሚያ ክልል በተደረገ አንድ ስብሰባ አቶ አባዱላ ገመዳ የራሳቸው ምስል የታተመበት ቲሽርት አሰርተው እርሳቸውም፤ ተሰብሳቢውንም አስለብለዋል መባሉን ሰሰማ ገረመኝ። ለከ አባዱላ የተሾመ ቶጋን ቦታ የወሰዱት ለዚህ ነበር? አልኩ። ግን የአባዱላ እንደ አቶ መለስ በሳር በቅጠሉ የታደሰ የተክለሰውነት አምልኮ ግንባታ ላይ በሰፋት ስማቸው አስካሁን አልተጠራም። ምክንያቱም ከዚህ በላይ አባዱላ እድል አልነበራቸውም። ቲሽርት ከማሳተም አልፈው ወደ ላቀ «ክልት» ግንባታ ቢገቡ «በአንጉል ተክለሰውነት» ግንባታ ተገምግመው የ«አቻቸው» የአቶ ተፈራ ዋልዋ አጣ ይገጥማቸዋል። አሁንከ አልገጠማቸውም እንዴ?

የብአዴት አቶ ተፈራ ዋልዋ መስከረም 2001 ዓ.ም በአዋሳ ከተማ በተደረገው የኢህአዴግ ጠቅላላ ምክር ቤት ጉባኤ ላይ የቀረበን አጀንዳ በብቸኝነት ተቃውመው ነበር። አጀንዳው ከኢህአዴግ ውጭ ላሉት ያን ያህል ፋይዳ ያለው አይደለም፤ «በአዲስ አበባ እና ድሬዳዋ ከተማ የሚገኙ ጠባቶች እንዴት ይደራጁ?» የሚል ነበር ሀሳቡ። ተፈራ ብቻ በእነ በረከት የቀረበውን ሀሳብ ተቃውመው። ብብቸኛ ድምጽ። ብዙዎች በአቶ ተፈራ ተገረመው። የማታ ማታ የአቶ ተፈራ ሀሳብ ተቀባይነት ቢያገኝም በአዲስ አበባ ጋዜጦች የፈት ገጽ ላይ መውጣት መጀመራቸው ከሰብአና አምልኮ ግንባታ ጋር ተያይዞባቸዋል። ፓርቲው ሰውየውን ከሚዲያ እንዲቁቱ አደረገ። የአቶ ተፈራ ባለቤት ሠ/ሮ አይናለም ዕጌ በማንበት 7 አባልነት ተጠርጥረው ከተያዙት አባታቸው ከአቶ ጽጌ ኃ/ማርያም ጋር ለአንድ ሰዓት እንዲታሰሩ ተደርጓል። በወቅቱ አቶ ተፈራ የአቶም ግንባታ ሚኒስቴርን አንድ ስብሰባ አያመሩ ነበር። የባለቤታቸው መታሰር ስብሰባ አያመሩ እያለ ተነገራቸው። ሰውየው ስብሰባውን አቋርጠው ወጡ። ይህ የአቶ ተፈራ ድርጊት በፓርቲው ውስጥ በመጥፎ እርዳታነት የሚያስገመግም ነው። «ክልት» እየገቡ ነው እየተባሉ ውስጥ ውስጡን መታማት የጀመሩት አቶ ተፈራ ከሚዲያ እንዲቁቱ ተደረገ። በኢህአዴግ የምክር ቤት ስብሰባዎች ላይ በቁላሊቸውን አንኳን ምስላቸው ለአፍታም እንዳይታይ ሆነም ብለውኛል እኚህ የፓርቲው ወዳጄ።

በ1994 ወደ አዲስ አበባ በከንቲባነት የመጡት አርከበ ዕቁባይ በአዲስ አበባ ነዋሪ ዘንድ እያደገ የመጣው ዝናም አቶ መለስን አልጣማቸውም ነበር። አቶ አርከበ ቢሮአቸው ፊት ለፊት የኤች አይ ቪ ደም ምርመራ

ሲያደርጉ የሚያሳይ ፖስተር አስሰጥፈዋል። በዚህም አርከብ በድርጅታቸው እንዲገመገሙ ተደርጓል። ከዚህ በተረፈ በግምገማው ብቻ ያልረኩት አቶ መለስ አቶ አርከብን በአደባባይ በነገር ገንጠዋቸዋል። ጋዜጠኛ «ጠቅላይ ሚኒስትር፣ ለመሆኑ እኛ አይ ቪ የደም ምርመራ አድርገዋል?» ብለው ይጠይቃቸዋል። ጥያቄው ለመልሱ ተዘጋጅቶ ለጋዜጠኛው ይሰጠው አይሰጠው አላረጋገጥንም። ሆኖም አቶ መለስ እንዲህ ሲሉ ምላሽ ሰጡ።

«መመርመር ተመርምራለሁ፣ ነገር ግን ገበያ ላይ አላዋልኩትም» ገበያ ላይ ያዋለው ማነው? ግልፅ ነው። ያውም የድሮ አራዳ ገበያ ላይ ነዋ፤ ነገሩ በዚሁ አልተደመደመም። ሳምንት ሳይሞላ የአርከብ ፖስተር በመኪና ተገጭቶ እንዲወድቅ ተደረገ። የተገጨው በህዝብ ደህንነቶች ነው የሚል ጭምጭምታ ተሰምቷል።

ከ1997 ሃገራዊ በኋላ አቶ አርከብ ድምጻቸው አልተሰማም። በፓርቲው ውስጥ «የሰብእና አምልኮ» ፈጠረ የሚባልን አባል ከግምገማ በተጨማሪ ስም ማጥፋት (ዲፋሚኒን) እና ማጠልሸት (ዲስፊገራን) መጠቀም የተለመደ ነው። ሌሎች ባለስልጣናቸው ላይ። የአቶ ግርማ ብሩም መተካካት መነሻ ይኼው ነው። ትንሽ ትልቁ የተደረገውን የኢህአፓ አስኳድ እያሞካሽ ቀጣዩ ጠቅላይ ሚኒስትር ማለት መጀመሩ ከመለስ ተሰውሮ የሚቀር አልነበረም። መቼም ግርማ ብሩ ጠቅላይ ሚኒስትር መሆን አሻለሁ ብለው እንኳን በግልጽ በሆዳቸውም ቢሆን ይናገራሉ ብዬ አላስብም። የመለስ አካሄድ ግን ግልጽ ነው። «ሰውየው» ተጠርጣሪው «አሰብ አላሰብ» ጉዳያቸው አይደለም። መወራቱ በራሱ ጥፋት ነው። ወንበራቸው «መጥኖ መደቀስ» ዛሬ እንጂ ነገ እንዳልሆነ ገና ድሮ ገልጾላቸዋል። እናም ለቅርብ ሰዎቻቸው አሉት እንደሚባለው «ከባዱ ስልጣን መያዝ ሳይሆን ስልጣንን አለማስነጠቅ ነው።»

ፍትሕ ጋዜጣ ቅፅ 4 ቁጥር 111 ሀጻር 17 2003 ዓ.ም

ክፍኔ ሦስት ታካካቅ ሀገራዊ ክስተቶች

ትዝታ ሚያዝያ 30

የካቲት 23 የአድዋ ድል፤ ጥቅምት 23 የአዲስ ጋዜጠኝነት የንግስና ቀን፤ ሐምሌ 16 የአዲስ ጋዜጠኝነት የድል በዓል፤ መስከረም 2 የአብዮት በዓል፤ ግንቦት 20 ደርግ የወደቀበት ብሔራዊ በዓላት ተብለው የተደነገጉ ናቸው። በእርግጥ ከተጠቀሱት ውስጥ በአሁኑ ወቅት በሀይወት የሌሉ (የተተካኩ) በዓላት አሉ። ከአዲስ ጋዜጠኝነት ጋር የሚያያይዙት እና መስከረም ሁለት። እነዚህ ስራ ተዘግቶ የሚከበሩ በዓላት በልምድ ወይም በግዴታ ብሔራዊ እንግዲህ እንጂ ከሁለቱ በስተቀር ሌሎች ብሔራዊ በዓል አይደሉም። ከአድዋ ድል እና ከእርባቸው መታሰቢያ ቀን በስተቀር ማለቱ ነው።

መጀመሪያ ማናችንም ብንደን የአዲስ ጋዜጠኝነት የንግስና እና የድል በዓል ከአገር እና ህዝብ ጋር የተያያዘ ነው ልንለው አንችልም... ለዚህ ጋዜጠኝነት ተወላጁ፤ ነገሱ በርካታ ደጃዝማችና ፊታውራሪዎች መቤ ረገጡ... ጋዜጠኝነት ወረዳ፤ አብዮቱ መጣ። እናስ፤ ምን ይጠበቅ? የሚጠበቅም፤ ጠብ የሚልም የለ። ሽለቃ እና ሃምሳ አለቃ አንዳቸው ከመፈንጨቱ ውጭ...

ደርግ ወደቀ፤ አሁንም ነገሱ። አልልል... ያሉም አሉ። ከበረሃ የደለቁ ነበሩ። እንደዚያም ሆኖ መስከረም ሁለትም ሆነ ግንቦት 20 ህዝባዊ (ብሔራዊ) በዓል ሊባል አይችልም። የደፋር ወታደሮች የቆራጥ ታጋዮች በዓል ሊሆኑ ግን ይችላሉ። ከዚህ ውጭ ደርግ ስልጣን የያዘበትን መስከረም ሁለት ቀን የአብዮት በዓል በሚል ብሔራዊ በዓል አድርጎት፤ ማመቱ ከሊቅ እስከ ደቂቅ ቀይ ጨርቅ በአገገታችን እንጠልጥለን አላለንም አደባባይ እንድንውል በአዋጅ ባያስገድድን ኖሮ፤ በእለቱ አብዮት አደባባይ የሚገኙት መንግስቱ ጋ/ማርያም እና ለገሰ አስፋው ብቻ በሆኑም ነበር። መቼም በመንግስቱ ጋ/ማርያም ፀጉር ልክ የደርግ ተቃዋሚ የበዛው (አሁንም እንጂ ለህዝብ የጠቀመው የለም በሚል መሆኑ ግልፅ ነው። ደርግ በግልግል ስልጣን የያዘበት ቀን መስከረም ሁለትን ብሔራዊ በዓል ነው ሲል፤ አዋጅ አስነግሮ ለ17 ዓመት በግድ አስከበሮናል። የግንቦት 20 ብሔራዊ በዓልም፤ ከወሩ እና ከቀኑ ልዩነት በስተቀር ከደርግ አብዮት በዓል ልዩነት የለውም። ይሄ ሁሉ

ተቃዋሚ ፓርቲ ከአሁንም ስልጣን ለመንጠቅ ያቀበቀበው በግንቦት 20 ድል አቶ መለሰና ጓደኞቻቸው ከመጠቀማቸው ባሻገር ለውጥ የለም በሚል ነው። ምናልባት መስከረም ሁለት እሳ ጋ/ስላሴ ከዙፋኑ ከወረዱ በኋላ ሽለቃ መንግስቱ እና ግብረ አበሮቻቸው ወደ ጦር ካምፓቸው ተመልሰው ህዝባዊ መንግስት ቢመሰረት ኖሮ፤ እለቱ እውነትም ብሔራዊ በዓል በሆነ ነበር።

የሆነው ግን ያየነው እና የሰማነው ነው። «የፍየል ወጠጠ ዘጠኝ ትወልዳለች...» እና «ጥት ለአናርኪስት...» ለዚህም ነው አንድ ጨቋኝ በሌላ ጨቋኝ የተተካበት አለት ብሔራዊ በዓል ሊባል አይችልም የሚሉ ነቀፋዎች የበዙት። ግንቦት 20 ደርግ የተባለው አምባገነን ከስልጣን የወረደበት ነው። ይሄ ማንንም አያከራክርም፤ የህዝቡ ጥቅም ነው። ነገር ግን በዛው በግንቦት 20 ድል የተተካው መንግስት ደርግ ፅሬ ባስተመጠውና አሁንም ድንገት ሲደርስበት ጊዜ አግኝቶ ማቃጠል ባልቻለው ደክመንት አገር ነስተዳደረ አሁንም በዓሉ ብሔራዊ ሳይሆን ስልጣን የያዙት ሰዎች ብቻ ቀን ነው ማለት ነው። ይሄ የአኔ እቋም ነው። እንዲህ ብልም ግን ደርግን ለመጣል ለተሰጠ ታጋዮች ክብር የላኝም ማለቱ አይደለም። ይሄም ሊሆን አይችልም። ሌላው ቀርቶ በትግሉ የወደቁ ታጋዮች ለደቂቃ ከመቃብር ቢነሱ አቶ መለስን እና የስልጣን ሽሪኮቻቸውን ሊያውቁቸው አይችሉም፤ ፍፁም ተለውጠዋል። በምቶችና በድሎች መልካቸው ተቀይረዋል እያልኩ አይደለም። በአላማ ነው። እነዚህ ባለ ራዕይ ታጋዮች የሞቱለት አላማ የተከዘ ወንዝ መላት ጠራርጎ ከወሰደው 20 አመት ሊሞላው ጥቂት ቀን ነው የቀረው። ዛሬ ያለው አላማማ... ስንቱስ ተነግሮ ያልቃል? ከዚህ ጎን ለጎንም እርሱ ለእንዳትገጠልም ሆነ ኢትዮጵያ የባህር በሯን እንዳትገጠቅ ሲፋለሙ ለወደቁት የኢትዮጵያ ወታደሮችም ታላቅ ክብር አለኝ... ክብር ለኢትዮጵያዊነት።

የሆነ ሆኖ ብሄራዊ በዓላትና መንግስታዊ በዓላት ተለይተው ቢቀመጡ ጥሩ ነው። ደርግ ስልጣን የያዘበት ክብርም ሆነ የወደቀበት ውርደት የራሱ እንጂ የአኛ አይደለም። አሁንም ደርግን ታግሎ የጣለበት ክብርም ሆነ ጥቅሙ የራሱ በመሆኑ፤ ከአኛ ጋር የሚያገናኘው ገመድ የለም። ጆሮ በሽ ከስልጣን ወርደው ባራክ አባማ የተተካበት አለት የአሜሪካ ብሔራዊ በዓል ሆኖ አያውቅም። እነ አሜሪካን ምላሴ ተምሳሌት ማድረግ እዚህም አካባቢ ጋ ቢሆን መልካም ነበር። ...ነበር ባይለበር ሆነ እንጂ።

ብሔራዊ በዓልን ፍለጋ...

«ፍለጋ አያልቅም...» የአንድ ህንፃዊ ዘፈን መሰለኝ። በእርግጥ ፍለጋ አያልቅም፤ የተፈለገው እስኪገኝ ድረስ... በርዕሰነት ካቀመጥኩት ከ«ትዝታ

ሚያዝያ 30» አርቂ የሄድኩት ምን አልባት የሚያዝያ 30 አላማ እና ግብ ቢሰካ ኖሮ ከአድዋ ድል እና ከአርበኞች መታሰቢያ በዓል ቀጥሎ ሰብተኛው ብሔራዊ በዓል የመሆኑን አድል ይኖረው ነበር በሚል ቁጭት ነው።

ትዝታ ሚያዝያ 30

በአገሪቱ ፖለቲካ ላይ ትልቅ ለውጥ የመጣበት አመት ነው፤ ምርጫ 97። አሁን እዚህ ከ97ቱ ምርጫ በኋላ መላው ተቀይሯል። መዘናጋት የጠሰ ዶሮ መሆኑን ማለት መሆኑም ገብቶታል። (አሁን እዚህ መዘናጋት የሚለው ዲሞክራሲያዊ መብቶች እንዲከበሩ ማድረግን ነው። በ97 በጥቂቱ ገርቦብ ያደረገው በር በቀላሉ ሲበረገድ እንደሚችል አይቶአል። እናም የስልጣን መሰረቱ ህዝባዊነቱ ሳይሆን ጉልበቱ እንደሆነም በመረዳቱ ነው) የተቃዋሚዎች ፖለቲካም እንዲሁ የፈሰሰ ውሃ ይሆን ዘንድ ጠንክሮ ሰርቷል፤ ተሳክቶታልም። የሆነ ሆኖ ምርጫ 97 ሲታወስ የማይረሳ እለት አለ፤ ከምርጫው በኋላም ቢሆን የተፈጠሩት የሀዘን ድባቦች ያን ዕለት የማጠዳቀር አትም አላገኙም። እለተ ሚያዝያ 30/1997 ድፍን ስድስት አመት ሞልቶታል። ግጥምግጥኛው እለተ እሁድ መሆኑም ጭምር ነው።

በአርግጥ ሚያዝያ 30 ምን ነበር? በወቅቱ ከሳምንት በኋላ በሚደረገው 3ኛው አገር አቀፍ ምርጫ ከገዢው ፓርቲ ጋር ከፍተኛ መገዳደር የፈጠረው ቅንጅት ለአንድነትና ለዲሞክራሲ የተባለ ፓርቲ ሚያዝያ 30 ቀን በእለተ እሁድ ለአዲስ አበባና በዙሪያዋ ላሉ ነዋሪዎች «ኑና ዲሞክራሲን እናወድስ» ሲል በመስቀል አደባባይ ይገኙለት ዘንድ ጥሪ አስተላለፈ። ጥሪው ለሁሉም ነዋሪ እንጂ ለቅንጅቱ አባላት እና ደጋፊዎች ብቻ ባለመሆኑ ከ3 ሚሊዮን ያላነሰ ህዝብ በአደባባይ ተገኝቷል (ከዚህ ሰልፍ ሶስት አመት በኋላ በተደረገው የህዝብ ቆጠራ የአዲስ አበባ ህዝብ 3.5 ሚሊዮን እንደሆነ ተገልጿል)።

የ2003ቱ ሚያዝያ 30 ድፍን ስድስት አመት ይሆነዋል፤ ቅንጅቱ በመስቀል አደባባይ እንዲገኙ ጥሪ ያደረገው ለሁሉም ነዋሪዎች እንጂ ለራሱ አሳል እና ደጋፊዎች ብቻ ባለመሆኑ የቀረ ህዝብ የለም። እኔም ብሆን ለስምንት ሰዓት ዝግጅት ወደ አደባባይ የሄድኩት ገና ከማለዳው ሁለት ሰዓት ተኩል ነው። ሆኖም በዚያ የተገነባለሰ ሰፊ አደባባይ እንደ ወትሮ ሁሉ ጥቂት ውር ውር የሚሉ ስፖርተኞች ብቻ አልነበሩም ሴት፤ ወንድ፤ ህፃን፤ አዋቂ... አማራ፤ እርሞ፤ ትግራ፤ ከምባታ፤ ጉራጌ፤ አደሬ፤ በልጤ፤ ሶማሌ፤ አፋር... የቀረ የለም። የባህር፤ የካርቶን፤ የክላሰር፤ የልመጥ ሉክ፤ የመስመር ሉክ... መፈክር ያላነዝ አልነበረም

የህዝብ ሰራማ እና ማዕበል በጋራ አደባባይን አጥለቅልተውታል። ሁሉም ሰልፈኞች በነፃነት የመሰለውን የፖለቲካ አመለካከት ያንፀባርቃል። ያ ዕለት የገዢው ፓርቲ ጆሮ ጠቢቃዎችም ሆኑ ታጣቂዎች የሚፈሩበት እለት አልነበረም። በህገ መንግስቱ የሰፈረው የዜጎች የመናገር፤ የመጻፍ፤ የመቃወም፤ የመሰብሰብ... መብት ያለገደብ እና ያለ ክልካይ የተከበረበት እለት ነበር፤ ሚያዝያ 30። ሁሉም ተናጋሪ፤ ሁሉም ስርዓት አስከባሪ። ዲሞክራሲን በተጨማሪ፤ ስጋና ደም ለበሰ የተገለፀበት እለት፤ ሚያዝያ 30 ቀን።

የህዝብ ጅረት ከየአቅጣጫው እየጎረፈ አደባባይን ሞልቶ ተትረፍርፏል። ከአደባባይ መግቢያ በሮች አንዱ በሆነው በአዲስ አበባ ስታዲየም በኩል እስከ ሜክሲኮ አደባባይ ድረስ በህዝብ ተጥለቅልቷል። በደብረ ዘይት መንገድም እስከ ግሉባል ሆቲል ድረስ የደረሰ ረጅም ሰልፍ። በሶሌ መንገድ ደግሞ አሎምፒያ መብራቱን ተሻግሮአል፤ የህዝብ ጅረት። በባምቢስ በኩል ባለው የአደባባይ መግቢያ በር የህዝቡ መጨረሻ አራኤል ቤተክርስቲያን ደርሷል። በአፍሪካ ኢኮኖሚ ኮሚሽን (ECA) በኩል በሚገኘው መንገድ የህዝቡ ጅረት ሄዶ ሄዶ የጠ/ሚኒስትሩ መኖሪያ የሆነውን ምኒሊክ ሴተ መንግስትን ጭምር አልፎ ወደ አራት ዚሎ ተጠግቷል። ሶስት ሚሊዮን ህዝብ ከቤቱ ወጥቷል። ስድስት ሚሊዮን እጆች እኩል ያጨበጭባሉ። ስድስት ሚሊዮን አይኖች ያዩትን ማመን ተስኖአቸው የደስታ እምባ አገለዋል። በአፍሪካ ምድር መንግስትን (ገዢ ፓርቲን) ተቃውሞ በአደባባይ መሰለፍ የሰው ልጅ የተፈጥሮ መብት መሆኑ ታውቆ መከበር ሊጀምር ነው የሚያስች ምልክቶች ፈንጥተዋል። በአፍሪካ ምድር የድጋፍ ሰልፍ ብቻ የማይረገበት ዘመን ጀምሮ እየጠለቀችበት ይመስላል። ያውም በመዲናው አዲስበባ።

እንዴት ደስ ይላል! አድርባይነት እና ፍርሃት ቦታ ሲያጠፋ በአፍሪካ ምድር ለዘመናት የዲሞክራሲ እና የህዝብ ጥያቄ ማፈኛ መሳሪያ ሆኖ የዘለቀው ጦር ሰራዊት፤ ፖለቲካ እና የደህንነት ሰራተኛ ተገዢነቱ እና ታዛዥነቱ ለህገ መንግስቱ ብቻ መሆኑ የገባው እለት፤ ያች እለት ነበረች። እንደ እኔ የየተኛውም ፓርቲ ተከታይ ያልሆኑ ነገር ግን መደገፍም መቃወምም ስልጣን የያዘ ፓርቲ የሚሰጠውና የሚነሳው መብት ያለመሆኑን ለማሳየት አደባባይ የደረሰ በዙዎች ናቸው። በጨዋነት እየተካሄደ ያለው ገዢው ፓርቲን የመቃወምና ቅንጅቱን የመደገፍ ሁኔታ አሁንም በጨዋነት ቀጥሎአል። ከቀኑ ስድስት ሰዓት ሲል ወደ አደባባይ መግባትም ሆነ መጠጣት እንኳን ሰበው ልጅ ለአእዋፋትም ቢሆን ፈታኝ ሆነ። የህዝባዊ ስብሰባው አስተባባሪ ቅንጅቱ ቢሆንም ባለቤት ሆኖ የተገኘው ግን መላው የከተማው ነዋሪ ሆነ። የመፈክሩ፤ የቲሽርቱ፤ የባርኔባው... የሁሉም ቁሳቁስ

ወጪ የራሱ የተሰጠላቸው ነበር። ያ በከባድ ዝናብ የተበተነው እለት አላማ እና ግብ ቢላካ ኖሮ በእርግጠኝነት የእውነትም ሰብተኛው ብሔራዊ በዓል በሆነ ነበር። ከዚህ እለት በኋላም መንግስት የሚባለው ቡድን፣ በስልጣን የሚቆየውም የሚወርደውም በህዝብ ፍላጎት እንጂ በፖለቲካ ቲያትር መሆኑ ማክተሚያው በሆነም ነበር።

ያ ከነፃ በስቲያ ስድስት አመት የሚሞላው እለት እንዲህ እንደዋዛ ታሪክ ሆኖ ቀርቶ ይሆን? ወይስ... ሚያዝያ 30 ቀን፣ መስከረም ሁለት ቀን፣ ግንቦት 20 ቀን፣ ብሔራዊ እና መንግስታዊ እለቶች። የህዝብ ቀን፣ የወታደር ቀን እና የታጋዮች ቀን።

ሚያዝያ 30 ምን ሰጠ? ምን ነሳ?

ከሚያዝያ 30 በኋላ ያልተስተዋለ አንድ ክስተት አለ። ሚያዝያ 30 ከገዢው ፓርቲ በተለየ (በተቃውሞ) ኢትዮጵያውያን በአደባባይ ድምዳሜውን ያሰሙበት የመጨረሻ እለት እንዲሆን መፈረዱን። ከዚህ እለት በኋላ በየትኛውም የአገሪቱ ክፍል መንግስትን የሚቃወም ድምጽ አደባባይ አንዳይወጣ ጠበቅ ያለ የቢሮክራሲ እና ቀጥተኛ ያልሆነ ጫና ፈጣሪ አሰራር በተግባር ውሏል። ለዚህም ማሳያ የሚሆነው መድረክ የሚባለው ተቃዋሚ ድርጅት በምርጫ 2002 ዋዜማ በመስቀል አደባባይ ለማድረግ የአሰበው ህዝባዊ የተቃዋሞ ስብሰባ «ሞኝህን ፈልግ» ተብሎ ተከልክሏል። በምርጫው ማንነት ግን ገዢው ፓርቲ በጠራው «ድምዳሜን ይክበር» ህዝባዊ ስብሰባ ላይ በመስቀል አደባባይ በኩራት የሚገነዘብላቸው መፈክር የያዙ አባላቱ እና ደጋፊዎቹ ሆነው ወለዋል።

እስቲ ስድስቱን አመት ወደኋላ መለስ ብለን ታሪክን እንመርምር። በየትኛውም የኢትዮጵያ መሬት ኢህአዴግን በመደገፍ እንጂ በመቃወም አደባባይ ለሰልፍ መውጣት የ«ሚያስተስፍ» ወንጀል ሆኗል። በእርግጥ አንድ ግለሰብ የነዳጅ ዋጋ መናርን በመቃወም በቻውን ሰልፍ ወጥቷል። በተጨማሪም 150 የአንድነት ፓርቲ ሰዎች «በርቱካን ትፈታ» ሲሉ ተሰልፈዋል። ከዚህ ውጭ የተቃውሞ ሰልፍ ማሰብም ተከልክሏል። አሁን አሁን ግን ምናልባትም የሰሜን አፍሪካ ወንድሞቻችን ለድጋፍም ሆነ ለተቃውሞ ሰልፍ ፍቃድ አያስፈልገውም ሲሉ ያስተማሩት የገባው ጉበቶታል! ያልገባውም እንዲሁ ሰው ሲያብድ አብሮ ያብዳል...

...ከሚያዝያ 30 በኋላ አገሪቱ ከአንድ ድምጽ በላይ መስማት አትችልም ተብሏል። ለተቃውሞ ከቤት፣ ለድጋፍ ከአደባባይ መዋል እንደማይቻል፣ ባልተሳፋ ህጎች ተደንግገዋል። የሚያዝያ 30 የዴሞክራሲ እና የህዝብ ቀን

ከተከበረ ዛሬ ሁለት ሺ አንድ መቶ ሰማኒያ ስምንተኛ ቀንን ይዞአል! ዛሬ። ከነፃ በስተቀ ደግሞ ሁለት ሺ አንድ መቶ ዘጠና ቀንን ይይዛል። ስድስት አመት። የዴሞክራሲ ቀን። ቢያንክ ይህ እለት በመንግስት ካንጾር ባይዘከር እንኳን በህዝብ ልብ ውስጥ ሊታወስ ይኖራል። ሚያዝያ 30። ሌላ ሚያዝያ 30 እስኪመጣ...

ፍትሕ ጋዜጣ ቅፅ 4 ቁጥር 134 ሚያዝያ 28 2003 ዓ.ም

የፕሮፌሰር አስራት ወይስ ወይስ የመኪክድ ሙት ዓመት?

ማልጄ ነው የተነሳሁት። በ1991ዓ.ም ግንቦት ስድስት ቀን ሀይወታቸው የአለፈው የአውቀ የተዶ ጥገና ሐኪም የፕ/ር አስራት ወልደየስ 12ኛ የሙት አመት ነው ዕለቱ። ዕለቱ በፀሎት ስለሚታሰብ በፕሮፖራሙ ላይ ለመገኘት የደረሰኝ ጥሪ ነው ማልጄ እንድንሳ ያደረገኝ። እናም በጠዋት የፕሮፌሰር አስከሬን በአረፈበት ባለወልድ ቤተክርስቲያን ደረስኩ። በውስጡ እንዲህ የሚል ጥያቄ መጣ «ፕ/ር አስራት ግን ለምንድነው ባለወልድ የተቀበሩት?» ምክንያቱም ለኢትዮጵያ ውለታ የዋሉ ሰዎች እና አርበኞች አስከሬን እንዲያርፍበት ተለይቶ የተዘጋጀ የመቃብር ቦታ እንዳለ ይታወቃል። ያ የአርበኞችና የባለውለታዎች መካነ መቃብር ስፍራ በቅድስት ካቲድራል ስላሴ ግቢ የሚገኘው ነው። የጃንሆይ አፅም ደርግ ከተባበሩት ቦታ ወጥቶ ያረፈው እዚህ ነው። 60ዎቹ ባለስልጣናትም እንዲሁ አስከሬናቸው በጅምላ ከተቀበረበት ጉድጓድ ተለቅሞ ወጥቶ ስላሴ በክብር እንዲያርፍ ተደርጓል። ጀግናው አብዱላ አጋን ጨምሮ በርካታ አርበኞችም እዚህ አርፈዋል። ዝነኛው ድምፃዊ ጥላሁን ገሰሰም የተቀበረው እዚህ ነው። ሌላው ቀርቶ የደህንነት ሚኒስትር የነበሩት ክንፈ ገ/መድሀን፣ ፕሮፌሰር ክንፈ አብርሃ፣ እያሱ በርሄ... በስላሴ መካነ መቃብር ስፍራ የመቀበር እድል አግኝተዋል። እነሆ ታዲያ ከ40 ዓመት በላይ የአገሪቷ ዝነኛ እና ምርጥ የቀዶ ጥገና ሀኪም በመሆን በርካቶችን የታደጉ ባለሙያ፣ እንዲሁም በኢትዮጵያ ቀርቶ በአለም ፖለቲካ ባልተሰመደ መልኩ በአንድ ብሔር ስም የተደራጀ ፓርቲን በርካታ የብሔሩ ተወላጆች ያልሆኑ ሰዎች ብቃተላላት የቻለ ፓርቲ (የመላው አማራ ህዝብ ድርጅትን) የመሰረቱ እና የመሩ፣ የአዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ ፕራዚዳንት ሆነው የሰሩ ፕ/ር በባለውለታዎች መካነ መቃብር (በስላሴ ካቲድራል) እንዳይቀበሩ ተደርጓል።

ግን ለምን? እኮ ለምን ፕ/ር አስራት ወልደየስን ያህል ኢትዮጵያዊ ለባለውለታዎች በተዘጋጀ የክብር ቦታ እንዳይቀበሩ ተደረገ? እኔ ለመሆኑ የእሳቸው ውለታ ቢያንስ ቢያንስ እንኳ ከታጋዮቹ ያንሳል እንዴት... ለነገሩ ነው እንጂ ጨቤ ሰው አይጎዳም የሚባለው እውነት ነው። የትም ተቀበር

የት የሚታወሰው የተቀበርክበት አፈር (ቦታ) ሳይሆን፤ ዘመናዊ የሰራዊት ታሪክ ነው። ግን ያሳዝናል። አስራትን የሚያህል «አስራት»... አገሩ ሳታከብረው ስትቀር... የሆነ ሆኖ በስላሴ ካቲድራል የመቃብር ስፍራ እከል ይቀበር፤ እከል ተቃዋሚ ነውና አይቀበር ብሎ የመወሰን ስልጣን ያለውስ ማን ነው? ብቻ ይቅር።

በእለቱ በፕሮፌሰር የ12ኛ አመት የፀሎት ስርአት ላይ እንደገኘ «ሰላቱ መኪክድ» (በእ/ር ኃይለ ሻወል የሚመራው መኪክድ፤ በማመሽት አመራር የሚመራው መኪክድ እና ራሱን የመኪክድ ችግር መፍትሄ አፈላላጊ ኮሚቴ ባለፈው የሚጠራውና በወ/ት መሰበወርቅ ትጣው የሚመራው ቡድን) ናቸው ጥሪ ያደረጉልን። እናም በሃሳቤ መኪክድ ለሰላት ተዘፈለ ወይስ ከመኪክድ የወጡ ሰዎች በቡድን ተደራጅተው ነው? ወይስ ሳልሰማ ከመኪክድ ያረፈ ሰው አለ? የሚለውን እያንሳሳልኩ የፕሮፌሰር አስከሬን ያረፈበት ባለወልድ ቤተክርስቲያን ደረስኩ። እንደሚታወቀው ባለወልድ ቤተክርስቲያን በስተቀኙ ስላሴ ካቲድራል ሲገኝ፤ በስተግራው የክብር ጠ/ሚኒስትሩ መኖሪያ ቤት (ቤተ መንግስቱ) ይገኛል። እንግዲህ በዚህ መሀል ባለ ቦታ ነው የፕሮፌሰር አስከሬን ያረፈው... ጨምሮ ለጥበቃው ጥሩ ነው መሰለኝ። ለነገሩ መጠርጠሩ አይከፋም። በዚህ ዘመን ፕሮፌሰር ከመቃብር ባይነሱ እንኳ፤ መንፈሳቸውን ቀስቅሶ የሚያስነሳ አይጠፋም... እውነት ግን ዛሬ ያለውን መኪክድ (ለዛውም ካለ) አይቶ በእጅጉ ያዘነ ሰው የሙት መንፈስ ጠሪ ያለህ? ብሎ ቢጮክ ከአመፅ ቅስቀሳ ጋር ነው የሚያያዘው ወይስ ከስነ-ምግባር ደንብ መፈረምና ያለመፈረም ጋር?...

ዝክረ አስራት ወልደየስ

አስራት ወልደየስ የሰኔ ሚካኤል እለት በ1920ዓ.ም አዲስ አበባ ተወለደ። አስራት ስምንት ዓመት ሲሞላው የሚወዳት አገሩ በጣሊያን ተወረረች። በተወረረች በአመቱም የካቲት 12 ቀን 1929 በግራዚያኒ ላይ አብረሃም ደሰኛ እና ጥገሰ አስገደም የተባሉ ኢትዮጵያውያን ጀግኖች ቦንብ በመወርወር ባደረጉት የግድያ መከራ፤ የጣሊያን ወታደሮች ብዙ ሺ ኢትዮጵያውያንን በአካፋና በደማ ጨፍጭፈው ገደሉ። እለቱም «የአካፋው ሚካኤል» እየተባለ በየአመቱ ይታወሳል። በዚህ የአካፋው ሚካኤል ጭፍጨፋ መስዋዕት ከሆኑ የአዲስ አበባ ነዋሪዎች ውስጥም የአስራት አባት አቶ ወልደየስ አንዱ እንደሆኑ የሀይወት ታሪካቸው ያስረዳል።

አስራት እድሜው ለትምህርት ሲደርስ ከሴት አያቱ ከወ/ሮ ባንቺወሰን ይፍሩ ጋር ድጋፃዊ ሂደት የቀሰ ትምህርት ጀመረ። አስተማሪውም በወቅቱ 93 ዓመት ሞልቷቸው የነበሩት የደራሲ መንግስቱ ለማ አባት አለቃ ለማ ገበሩ።

ትንሹ አስራትም የቁስ ትምህርቱን በጣጥሶ ተፈሪ መኮንን ትምህርት ቤት ገባ፤ እዛም በውጤት አፈትልክ ወደ ፊት ገሰገሰ። ወሬት? ወደ ግብፅ አስከንድሪያ፤ በግብፅም በጥሩ ውጤት ተመረቀ። ከዛም ጉዞ ወደ ኤደንዝራ ዩኒቨርሲቲ ኢንግላንድ አደረገ። በኢደንዝራም የሀክምና ትምህርቱን ተከታትሎ በከፍተኛ ውጤት ዲግሪውን ተቀበለ።

...ፕ/ር አስራት ወልደየስ ትምህርታቸውን እንደጨረሱ ወደ ኢትዮጵያ ተመለሱ። አዲስ አበባ እንደደረሱ የጠበቃቸው ሰራ፤ በእንዱ ሆስፒታል ተመድቦ ፈውሰ መስጠት ሳይሆን የጤና ጥበቃ ሚኒስትርነት ስልጣን ነበር። ነገር ግን አስራት ፈቃደኛ ሊሆኑ አልቻሉም። «የተማርኩት በሙያዬ ሀዘብ ሳገለግል እንጂ ለሽጦት አይደለም» በሚል። (እኔ መኢአዶች ከዚህ እንኳ ትንሽ ተማሩ፤ ስልጣን ይደርሳል፤ ከበረታችሁ የት ይሄዳል? እንዲህ ገና ምንም ሳይያዝ የሻመላ ፍልሚያ የገጠማችሁት? ወጡ ሳይወጠዉጡ...) እናም በሙያቸው ብዙ አገለገሉ። ከጭሰኛው አስከ ገንብ ነገቱ ር/ስላሴ ድረስ በአስራት «ታምረኛ» እጅ ታከመው ድነዋል። ጌላም የገነቡ የግል ሀኪም አስከመሆን ደርሰዋል። እኚህ ሀኪም በወቅቱ በአፍሪካ ሊቸ የማይገኝላቸው ባለሙያ እንደነበሩም የታሪክ ድርሳናት ይመሰክራሉ። ፕ/ር አስራት በሙያቸው ለአገራቸው ባበረከቱት አስተዋፅኦ የኢትዮጵያ የክብር የፈረሰኛ ደረጃ፤ የዳግማዊ ምኒልክ ኒሻን የፈረሰኛ ደረጃ፤ የአብዮታዊ ዘመቻ ዓርማ፤ የቀይ ባህር ኒሻን እንደኛ ደረጃ እና አለም አቀፍ የወርቅ ሚርኩሪ ሽልማቶች ተሸላሚ ነበሩ። (ምክትሉቻቸውስ? እንጂ። ይቅርታ ስለማላውቅ ነው። እሃሃሃ... አስታወስኩ። ለካስ አፈሩን ገለባ ያድርግላቸውና፤ ቀኝ እዝማች ነቀ ጥበብ ዳቦ ነጋይ ነበሩ፤ ኢ/ር ኃይሉ ሻወል ደግሞ ያለመጠን በልተው በርጭ ለአስቸግራቸው ልማታዊ ዜጎች ዝነኛ ጅምናዚያም ከፍተውላቸዋል፤ ሻለቃ ጌታቸው መንግስቱም በቅርቡ አሜሪካ ደርሶ የመጣ ወዳጁ እንደነገረኝ ከሆነ በዋሽንግተን የአንድ መጋዘን ትጉህ ጥበቃ ሰራተኛ ናቸው፤ አቶ አባይነህስ? የፓርሊያም ሰራተኛ ይሆኑ? ስላልሰማሁ ነው... አዬ መኢአድ እንዲያ የአገሬ አርሶ አደር ከሊቅ አስከ ደቂቅ አንዳልደሙልህ፤ እንዳልሞቱልህ... እንዲህ ሆኑስ አረፍከው?)

ጉዞ ወደ ፖለቲካ

ፕሬዚዳንት መለስ ዜናዊ (ያን ጊዜ ሚኒስትር አልነበሩም) በግንቦት አዲስ አበባ ደርሰው በሰኔ ሰብሳቢ ጠሩ (የሰኔ 83 ኮንፈረንስ እየተባለ የሚጠራውን) በወቅቱ በተጋባዥነት ሌላኛው ፕሬዚዳንትም በአዳራሹ ነበሩ። አይተ ኢሳያስ አፈወርቂ። በዚህ ኮንፈረንስ የኤርትራ መንግሥት (የኢትዮጵያ አንድነት መፈራረስ) በተነሳበት ጊዜ ከማንም በፊት በአዲስ

አበባ ተቃውሞ ያሰሙት ፕ/ር አስራት ወልደየስ ናቸው። ያውም ጀግናቹ መለስ እና ኢሳያስ ባሉበት አዳራሽ። አስራት በኮንፈረንሱ የተገኙት የአዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲን ወክለው ነበር። መቼም ያኔ ልጆች ብንሆንም በፕ/ር ንግግር አዳራሹ መደንገጡን፤ አገር ምድሩ ደግሞ እልል ማለቱን ከወላጆቻችን ሰምተናል። ለነገሩ እኮ የሰንቱን የተቀደደ ሆድ እቃ ሲሰፋ ለአረጃ ሰው፤ የአገር መቀደድ ምን ያህል ያንበግበዋል? ያውም እንደ አስራት ላለ ሀገር ወዳድ ኢትዮጵያዊ።

በተጣዩ አመት በተለያዩ የአገሪቱ አካባቢዎች የሚኖሩ የአማራ ብሔር ተወላጆች ኢህአዴግ ከሚከተለው «ጎሳ ተኮር» ፖለቲካ በመነሳትም እንደ በግ ይታረዱ ጀመር። የአማራ ደም እንደ ውሃ ፈሰሰ፤ የአማራ አጥንት እንደ እንቁላል ተከሰሰ። የድረሱልኝ ጩኸትም በረከተ። የወቅቱ ሚኒስትር ታምራት ሳይኔም «ስራህ ያውጣህ» ሲሉ መለሱ። አስራት ወልደየስ ደግሞ «ስራው ሳይሆን የሚያወጣው አደራጅተኛው ራሱ ራሱን ነፃ ያወጣል» አሉና የመላው አማራ ሀዘብ ድርጅትን (መክሊኒያን) መሰረቱ። የመጀመሪያው የመክሊኒያ ፕሬዚዳንትም ሆነው ተመረጡ። በጥቂት ጊዜያትም ድርጅቱ 17 አመት ለታገለው ኢህአዴግ አስፈሪ ሆነ። ይሄኔ «በነፃ መደራጀት፤ በነፃ ሀሳብን ማራመድ፤ መቃወም፤ መደገፍ ቅብርጥርሎ...» የሚባሉ መብቶች የክላሽ እና የመትረየስ እራት ሆኑ። አስራትም ከበርካታ ተከታታቸው ጋር ታሰሩ። ጋሽ ኃይሉም ለቢዝነስ ስራ ወደ ውጭ አገር ሄዱ (አስራት ሲሞቱ ነው የተመለሱት። ለምን? የሚያውቅ ካለ ይንገረን)። የፕ/ር አስራት መክሊኒያ በወቅቱ ደማት ድሎችን ተቀዳጅቷል። በአማርኛ ላይ የተከፈተውን «ዘመቻ ዘረኝነት» ከማስቆም ጀምሮ፤ ከኢህአዴግ መስራት አንዱ የሆነውን ኢህዴን ፓርቲያችንን ራሱን ወደ ብሔር ድርጅት (በአዴን) ዝቅ እንዲያደርግ አስገድዶታል። መክሊኒያ በዛ ጥንካሬው ትንሽ ቢቆይ ደግሞ ምን አልባት በአዴንን ወደ ፅዋ ማህበር እንዲቀየር ያስገድደው ይሆን ነበር? አሁንም እንጂ... መክሊኒያ ማለት ግን ይሄ ነበር። የማታውቁ ካላችሁ ማለቱ ነው።

መክሊኒያ መጣ እየገሰገሰ...

በ1993 መክሊኒያ (ፕሬዴሰሩ ከሞቱ ከሁለት አመት በጎሳ) ወደ ሀብረ ብሄር ድርጅት ተቀየረ ተብሎ የመላው ኢትዮጵያ አንድነት ድርጅት (መክሊኒያ) ተባለ። «ተባለ» ነው ያልኩት እንጂ «ተመሰረተ» አይደለም። መክሊኒያ አንዳች ያመጣው ነገር የለም። በወቅቱ በመክሊኒያ የፖለቲካ ፕሮግራም የተደሰቱ በርካታ ኢትዮጵያውያን (አማራ ያልሆኑ) የመክሊኒያ አባላት እንደነበሩ ከላይ ተጨዋውተናል። እናም መክሊኒያ የተባለው ራሱ

መስከረም ነው። በየገጠሩ እና በየክልሉ የነበረው መዋቅርም መስከረም ያዋቀረው እንጂ አዲስ የተሰራ አልነበረም። መስከረም ፕራዚዳንት እድርጎ አ/ር ኃይለ ሻውልን መረጠ።

በአገሪቱ ከነበሩ የፖለቲካ ፓርቲዎች ከኢህአዴግም በላይ በርካታ አባላት የነበሩት መስከረም ሆነ። በምርጫ 97 ኢህአዴግ አባላት ከ506ሺ እንደማይበልጡ ይፋ ሲያደርግ፤ መስከረም ደግሞ በወቅቱ 1.4 ሚሊዮን አባላት እንዳሉት ይፋ አድርጓልና ነው። በ97 እንዲያ አልል በቅምጤ ያሰኘው ቅንጅት፤ በታምነም ባታምነም ከ70 በመቶ በላይ መስከረም ነው... የቅንጅት ተከላኮች ከአስር ከተፈቱ በኋላ በተፈጠረው ክፍፍል የተወሰኑ የቀድሞ የመስከረም ሰዎች እንደገና ተመልሰው መስከረምን መሰረቱ። (በውህደቱ ምክንያት መስከረም ፈርሶ ነበርና ነው)። በእርግጥ በዚህ ወቅት በተለይም በምርጫ 2002 የነበረው መስከረም ፕሮፌሰር የመሰረቱት ሳይሆን፤ በሃይድሮሊክ ፕሮጀክት የተመዘዘ አርቴፊሻል ነው እየተባለ የኢንተርኔት ቧልተኞች መዘግቢያ ሆኖ ነበር።

የመስከረም መት አመት

በእርግጥ በአሁኑ በባለወልድ ቤተክርስቲያን የተገኘው የፕ/ር አስራት ወልደየስ 12ኛ መት አመት ይከበራል የሚል ጥሪ ደርሶኝ ነው። ባለወልድ ቤተክርስቲያን ግቢ ስትገቡ በስተቀኝ በኩል የፕ/ር አስራት መካነ መቃብር ንልቱ ይታያል። በተለይም ከመቃብራቸው ላይ ያለው ከወገብ በላይ ሀውልታቸው ግርማ ሞገስ አለው። በቦታው እንደደረሰኩ በግምት ከ200 በላይ የሚሆኑ ሰዎች ተሰብስበው ሚና ያበራሉ። ጥቂት ካህናቶችም ፀሎት እያደረጉ ነው፤ ለፕሮፌሰሩ። እንደደረሰኩም አስተናባሪዎቹ ሚና ሰጥተውኝ ፀሎቱን ተቀላቀልኩ (የተሰጠኝ ሚና ግን የየትኛው መስከረም እንደሆነ አላውቅም)። እውነት ለመናገር እስከ አሁን የአስራት ወልደየስ የ12ኛ መት አመት እየተከበረ ብቻ መሰለኝ ነበር። ለካስ ተላላ ሆኝ ነው እንጂ በግልፅ የመስከረም አርባ ይሁን ለማንያ ያለየለት የመት ገዝር እየተከበረ ነውና።

አፈር በበላሁና መስከረም ያህል ፓርቲ አልቅሰን ሳንቀበረው ተዝካሩ ላይ እንገኝ? ለካስ እውነት ነው «ፀጉራም ውሻ አላ ሲሉት...» ብቻ በቦታው ስደርስ ከው ነው ያልኩት። እንዴት ከው አልል! ኢንጂነር ኃይለ እና ያዕቆብ ልኬ ከተከታታዮቻቸው በፕሮፌሰሩ ሀውልት በስተቀኝ ቆመው ለፕ/ር 12ኛ አመት ሻማ ያበራሉ። በስተግራ ደግሞ በማመሽት አመራር እና የአዲስ አበባ የመስከረም ወጣቶች ሰብሳቢ በነበረው ወጣት አመራር ስር የተሰባሰቡ የመስከረም ጋሻ ጃግራዎችም እንዲሁ ሻማ ያበራሉ። የሀውልቱ ፊት ለፊት ደግሞ ራሱን የመስከረም መፍትሄ አፈላላጊ ኮሚቴ ብሎ

በሚጠራውና በወ/ት መሰበረር ትጣው የሚመራው በድን ሚና እያበራ ነው። ይሄ ነው ለእኔ የመስከረም ሞት። ፕሮፌሰሩ የሞቱለት እንደ አላማ፤ ለሰባት ተክፍሎ መታመታቸውን እያከበረው ነው ልብል ወይስ አሳማቸውን አላስተኛ እያለ? የኢንጅነር እና የማመሽት በድን በየራሳቸው ዳቦ እና ጠላ (ፀበል ገዲት) አዘጋጅተዋል። ለአንድ መት አመት ሁለት የተለያዩ ፀበል ገዲት ተምሼአለሁ... መስከረም ወደ መስከረም ሊቀየር የመስከረም ዋነኛ ሰዎች ኢንጂነር ኃይለ ሻውል (አሁንም ሀጋዊው መስከረም እኔ የምመራው ነው ይላሉ)፤ ሻለቃ ጌታቸው መንግስቲ (ከመስከረም ወጥተዋል)፤ ሻለቃ አድማሱ መላኩ (ተባረዋል)፤ አቶ አባይነህ (ከመስከረም ወጥተዋል)፤ ዶ/ር ታዲያስ ቦጋለ (መስከረም አሳስሮአቸዋል)፤ ማመሽት አማረ (ሀጋዊው መስከረም እኔ እምመራው ነው ይላል)፤ መሰበረር ትጣው (ተባረሰች)... መስከረም ማን ቀረው? ቢሮ እና ማህተሙ? ወይስ ፕሮፌሰሩ የሞቱለት አላማ?...

የካህናቶቹ ፀሎት ተጠናቀቀ፤ አ/ር ኃይለ ሻውል የአበባ ጉንጉን በመሳካ መቃብሩ ላይ አስቀመጡ፤ የሳቸው በድን ያዘጋጀው ፀበል ገዲት ወደ አለበት ስፍራ ሲያመሩ ተከታታዮቻቸውም የመካነ መቃብሩን ቀኝ ጎን ለቀው ተከተሏቸው። ...የማመሽት አማረ በድን አባል የሆነው የመስከረም የጎንደር ሰብሳቢ ያፈድ ግርማ ከሀውልቱ ጠርዝ ላይ በመውጣት ያዘጋጀውን ሰውፍ በንባብ አሰማ። የዕሁፋ ይዘት በስፋት አስራትን አወደለ፤ በገደምዳሚ የኢንጅነርን በድን አወገዘ። አለቀ። የመስከረም ሴቶች ሰብሳቢ የነበረችው በመድረኩ ተተካች። እናም «የአስራት እዳ አለብን» ስትል በእንባ የታጀበ ስን ግጥም አቀረበች። እሷም እንደ ጎንደሩ ሰው፤ የኢንጅነርን በድን ሸንቀጣ ጨረሰች። በስተመጨረሻም የዚህ በድን ፊት አውራሪ ማመሽት አማረ በመድረኩ ተከሰተ። ሰፋ ያለ ንግግር አደረገ። «አንቅፋት አላሰከድ ስላለን ሽረፍ ብለን ማለፍ አለብን» ሲል ከኢንጅነር በድን ጋር የሉ በድን የገጠመውን ትግል እንዴት ማለፍ እንዳለበት ጠቀመ።

እነዚህ ሁሉ የመስከረም በድኖች የፕሮፌሰሩን አስራ ሁለተኛ አመት በአርስ በአርስ ጦርነት ተጠምደው አከበሩ። በእርግጥ አምና ኢንጂነር ኃይለ እና ማመሽት አማረ ዓቅር ነበሩ። እናም የፕሮፌሰሩ 11ኛ መት አመት ማንም ትዝ አላለውም። ስለዚህም አልተከበረም። ያን ጊዜ በመስከረም ውስጥ ትግር በፕሮም የዚህን ያህል ለሞት የደረሰ አልነበረምና ነው ፕሮፌሰሩ ያልታወሰው። በጎንደር ግን መስከረም በቀድሞ አባላቶቹ መታወቂያ ላይ ካልሆነ በስተቀር በወይወት ለመኖሩ በሳይንስም ቢሆን አይረጋገጥም።

...የቀድሞ አመራሮቹና አባላቶቹ የጎራጥ እየተያዩ በፀጥታ ስንብት ለፕሮፌሰሩ እና ለሞተው ፓርቲያቸው የሀሊና ፀሎት ያደርጋሉ። የፕሮፌሰሩ ፀሐፃ ነፃስ በአፀደ ገነት እንዲገባ፤ ያ የተሰጠለት ፓርቲያቸው

መሊክድ ደግሞ በምርጫ በርድ ላይብረሪ በሰላም ይቀመጥ ዘንድ። ነገም ቢሆን ይቀጥላል። በሞተ ወይም በታሰረ መሪ ስም ለአራስ ሙት አመት ሟፍ ማብራቱ...

ፍትሕ ጋዜጣ ቅፅ 4 ቁጥር 136 ግንቦት 12 2003 ዓ.ም

ክስክንድር ነጋን ሳሰበው ሳሰበው...

ኢህአዴግ እና መለስ 20 ዓመት ያህል በስልጣን ቆይተዋል። ይሄ የሆነው ግን እነሱ እንደሚሉት ምርጫ አሸንፈው ሳይሆን «አሸናፊ» ስለሆኑ ብቻ ነው። ለነገሩ እኮ ደርግንም አሸንፈዋል። እስከ አሰበው! ደርግ ከአየር ጋይል እስከ ባህር ሃይል፣ ከሚሊሺያ እስከ ምድር ጦር ጠንካራ እና ፈጣን «መቼ» ሀይል አሰማርቶ ሲያበቃ፣ እንዲህ ብሎ ፎክረ «ሰማኑ» የወንበዴዎች መቀበሪያ እንጂ መደበኛ አይሆንም! የሆነው ግን የተገላቢጦሽ ነው። «ወንበዴ» ለተባሉት ሰሜኑ መቀበሪያ ሳይሆን መደበኛ፣ ከዛም መንደርደሪያ ሆኖቸው። ቀጥሎም ደርግን መቀበሪያ በማድረጋቸው፣ የተቆጣ እና የተገፋ ህዝብ እንደማይሸነፍ ምስክር ሆነው አልፎአል። ደርግ የደበረውን በሙሉ (በተለይም የትግራይ እና የኤርትራ ተወላጆችን) የወንበዴ አባል፣ ደጋፊ... እያለ በመግደሉ፣ በማሰሩ፣ በመግረፉ፣ በማሳደዱ... ለ«ወንበዴዎች» የማይነጥፍ የሰው ጋይል ምንጭ ሆኖቸው። ሁሉም ሲገፉ፣ ሲገፉ፣ ሲገፉ... ማን ነበረ።

«ምንም የማያውቀውን ገራገሩን በራ፣

ነካተው ነካተው አደረጉት አውሬ» ያለው? ብቻ ማንም ይበለው ማን ዋናው መሰሉ ነው። ይሄ እውነት ነው። ምስክሩም ሀውላት እና ሻዕቢያ ናቸው። ደርግ የወንበዴ ደጋፊ ከሚላቸው ባሻገር ፀረ አብዮተኛ፣ አናርኪስት፣ ኢምፔሪያሊስት፣ ምናምንኢስት... እያለ የገፋው ህዝብ በቀጥታ ነፍጥ በማንሳት ከጎኖቸው ተሰልፎአል።

ይሄ ሁሉ ሆኖ ኢህአዴግ እና መለስ ስልጣን ከያዙ በኋላ ተቀናቃኞቻቸውን ደርግ ይገፋ በነበረበት መንገድ ላለመግፋት በጣም ይጠነቀቁ ነበር። ስልታቸው ምንድን ነበር? ጠንካራ ተቃዋሚዎችን በተለያዩ መንገድ ማዳከም፣ ከዛም የደከሙ ፓርቲዎች የሚወዳደሩበትን ምርጫ

ማዘጋጀት፤ በምርጫው ሽንፈት ከተከተለ ደግሞ ማጭበርበር፤ ይሄ እንግዲህ ለ20 አመት ያሳለገል ፍቴን ዘዴ ነው።

ከ20 አመት በኋላስ? ከ20 አመት በኋላማ ብዙ ነገር ተቀይሮአል። ለምሳሌ አሰላሳ፣ «ኢህአዴግ እና መለሰ» የነበረው፤ አሁን «መለሰ እና ኢህአዴግ» ሆኗል። መለሰ ከፊት፤ ኢህአዴግ ከኋላ። እኔን ካላመዝኑ በተሳላ የሀውላት ፖሊት ቢሮ አባላት እነማን እንደሆኑ አይ። እዚያ ውስጥ ቢያንስ በሀውላት ውስጥ ተሰማሪነት የነበራቸው አመራሮች ዛሬ የለም። አቶ መለስ ዜናዊ አለ። ባለቤታቸው ተዳማዊ አመቤት አዘብ መስፍንም አለበት። በተቀረ ለጥንታዊ የሚታዘዝ ካልሆነ ወደ ፖሊት ቢሮ ድርሻ እንዲል ፈቃድ አያገኝም። አባይ ፀሐይ፤ ስባሃት ነጋ፤ አርክበ አቶባይ፤ ስይም መስፍን፤ ብርሃነ ክርስቶስ... ቢያንስ የለም። እነዚህ ሰዎች አንጋፋ ታጋዮች ከመሆናቸው አኳያ ለተዳማዊ፤ አመቤት ሊታዘቡ አይችሉም። በእርግጥ መለስን ስለዚህ ጉዳይ ብትጠይቃቸው «መተካካቴ የማይዋጥልህ» ብለው ሊያጣጥሉ ይችላሉ። በመራት ያለው ግን ደሄ ሳይሆን መለስ እና እዚብ ብቻ ናቸው።

የየን ሆኖ ከ20 አመት በኋላ መለስ እና ኢህአዴግ ተቀናቃኞቻቸውን የሚያስወግዱበት አዲስ መሳ ፈጥረዋል፤ «አሸባሪ» የሚል የዳቦ ስም ያለው። ለምሳሌ ይህንን ፅሁፍ ፅፈ ሳልጨርሰ «አሸባሪ» ተብሎ በፌዴራል ፖሊስ አባላት ልያዝ የምችልበት እድል ሰፊ ነው። እስከአሁን ግን ሕጋዊ አልመጡምና መላፊን ቀጥያለሁ። ብሔራን እስኪነጥቁኝ ድረስም ገና አዕፋለሁ።

እውነት ለመናገር ግን ሰሞኑን ከመቼውም ጊዜ በላይ ከፍተኛል። ለወትሮ እንዲያን ዘመን ሲለውጥ ብዙ ተስፋ ስለማድረግ የዚህ አይነት ስሜት አይሰማም ዝር። አሁን ግን በጣም የምቀርጥቸው ሰዎች እንደ ድንገት እነዚ በቴሌቪዥን እንደሚናጠቃቸው፤ በንብ ታዋቂው፤ በንብ ጨብጠው እየራሳሉምን የማይበልፉት ወይም አፍራኒስታን ያለው የአሜሪካ ሰራዊት ላይ የእሳት ዝናብ እንደሚያወርዱት አይነት ሰዎች ናቸው እየተባሉ እየታሰሩ ነው። አርቲስት ደበበ እሾቱ አንዱ ነው። ሌላኛው አንዳንቱ ላሉ በርካታ ወጣቶች እንደ ሞዴል እየታየ ያለው ወጣቱ ፖለቲከኛ አንዱአልም አራ፤ ነው። ሌሎች ስም የሌላቸው አልፋ፤ አልፋ፣ ሀገር ወዳደችም «አሸባሪ» እየተባሉ በገና እየታሰሩ ነው።

ከወራት በፊት እንደዋዛ የአውራምባ ታይምስ ጋዜጣ ምክትል አዘጋጅ ውብሸት ታይ እና ባልደረባይ የፍትህ ጋዜጣ ትንታኔ ሀሐፊ ርሐኑ አለመ አሸባሪ ተብለው በቀጥተኛ ስር ዋለ። ነገሩ በጣም እየመረረ መሆኑን፤

የመለስና የኢህአዴግም ሰቀጣዮቹ 20 አመታት በስልጣን የመቆያ ስልትም እንደተቀየረ በብርቱ በረብርቡ።

አሁን ጥርጣሬዬ እውን ሆኖአል። ለምን መሰለህ? በጣም የማከብረው ጋዜጠኛ እና የፖለቲካ ተንታኝ እስክንድር ነጋ አሸባሪ ተብሎ በመያዙ ነው። እስክንድር ነጋን መቼም ታውቀዋለህ። ቢሆንም ግን ስለዚህ ብርቱ እና መንፈስ ዕኑ ወዳጁ ትንሽ ላሜውትህ።

ይህ «የፕሬስ ጀግና» የዛሬ 44 አመት ነው በአዲስ አበባ ከተማ የተወለደው። የመጀመሪያ እና የመለስተኛ ደረጃ ትምህርቱን በእንግሊዝ ስኩል ነው የተከታተለው። ከሁለተኛ ደረጃ እስከ ሁለተኛ ዲግሪው ድረስ ደግሞ በአሜሪካን ሀገር ተማረ። ከለታት አንድ ቀንም አምባላት የወታደራዊ ጄነታ መንግስት «ትግላችን ለዴሞክራሲያዊ ስርዓት ነው» የሚል ሰንደቅ ባንገቡ እና ብሶት በወለዳቸው ጎበዞች ተገረሰለ የሚል ዜና እንደዋዛ በቢቢሲ ሰማ። ይህንንም ተከትሎ በ1983 ወርህ ሰኔ በተካሄደው ኮንፈረንስ መዝጊያ ላይ «የታሰርንበትን እግረ መቶ በሀይላችን በጥሰን ዴሞክራሲን ከእውነተኛ ባለቤቷ (ዘሀዝባ) ጋር አገናኘናት» ሲሉ የወትሩ ፕሬዚዳንት መለስ ዜናዊ መናገራቸው በመላው አለም ተሰማ። ይህ ሰውም ሰውየው የማናገሩት እውነት መስሎት በአመቱ ወደ አገሩ ኢትዮጵያ ገባ። ገብቶም እስፔሻላይዝድ ባደረገው የኢኮኖሚክስ ሙያ ላይ አልተሰማራም። ይልቁንም ከጎፍሶ ጋር በተሳሰለው የጋዜጠኝነት ሙያ ተሰማራ እንዲ።

እስክንድር ነጋ ለሀገሪቱ የመጀመሪያ የየንቸውን ነፃ ጋዜጣ «ኢትዮጵያ»ን መሰርቱ የሀገሩን ፕሬስ ለማሳደግ ደፋ ቀና ማለት ጀመረ። ሆኖም ትግሉ ካለቀ በኋላ የ«ጤዋታ ፈረስ፤ ዳቦ ተቆረሰ» ደራሲዎች ብቅ አለ። እልፍ አለላፍ የደሃ ልጆች ያለብትን የዴሞክራሲያዊ ስርዓት ጥያቄ ትግል እና አላማውን ገድለው ጥልቅ ጉድጓድ ውስጥ ቀበሩት። ቀጥሎም የሀውላት አመራሮች እና ዘመዶቻቸውን በሚያበላሽ አዲስ ድርሰት ተከትሉ። ይሄን ጊዜም የእስክንድር አላማ አንቅፋት ገጠመው። «ኢትዮጵያ» ዋና አዘጋጅም ተፈራ አሰማሪ (ነፍሱን ይማረውና) ፀጉሩን ተላጭቶ ከርቸሉ ገባ። የደርግ የአረና ስልቶችም ጥቂት መሻሻሎች እየተደረገባቸው ተመልሰው ብቅ አለ።

እነሆም «ኢትዮጵያ» ጋዜጣ ተዘጋ። እስክንድር ነጋም «ወበሽ» የምትባል የእንግሊዘኛ ጋዜጣ ማዘጋጀት ጀመረ። ከለታት በአንዱ ቀንም የጠየቀ ስፖርት (በነገራችን ላይ እስከተያዘበት ጊዜ ድረስ የጠየቀ ስፖርት አቋርጦ አያውቅም) በሚሰራበት ጊዜ ከየት መጡ ያልተባሉ ሰዎች ፊቱ ገጭ አለ። ገና ጎህ ሳይቀድ፤ የሰማይ አዕዋፋት እና ፈጣሪ ብቻ ምስክር በሆነበት በሃ

“ዋር ባለ ጠዋት ደብድበው ሲበቃቸው፤ እኛን ሰበሩት። ለረድም ጊዜም እኛ በጀሶ ታሰር ዳን። ይሄም ሆኖ ግን እስክንድር አልተሰጠንም። መንግስትም እሱን መደብደብ አልሰሰቸውም። አሁንም በአንድ ጠዋት በተለመደው ቦታ እና ሰዓት (በፖርት ቡሂሰራባት) በታጠቁ ሀይሎች ተከቦ ማዕከላዊ ገባ። በማዕከላዊ ሁለት ቀን ካደረ በኋላ የደረሰበትን በአንደብ የነገረኝን እንደወረደ ላጫውትሁ።

«አንድ ሌሊት ሶስት ሰዎች ለብቻዬ የታሰርኩበትን በር ቅጥንቸር መፈልቀት ጀመሩ። እኔም ነቃ ብዬ የሚሆነውን መጠበቅ ጀመርኩ። ከጥቂት የቀልፍ ካታ በኋላ በሩ ወለል ብሎ ተክፈተ። ሶስቱ ሰዎችም ወደ አለሁበት ክፍል ገቡ። ነገር ግን የሰዎቹ ፊት አይታይም። በፎጣ ተሸፍኖአልና። አንደኛው ታጣቂ «በዚህ ፎጣ ፊትህ እንዳይታይ አድርገህ ሽፍን» አለና አንድ ፎጣ ወረወረልኝ። አይኔ ማየት እንዳይችል አድርጌ በሰጡኝ ፎጣ እየሸፈኝኩ፤ «ብልቤ እይ ሊረሽኑኝ አይደለም» የመጡት። ሊረሽኑኝ ቢሆን መልካቸውን እንዳላየው ፊቱን አይሸፍኑም ነበር» አልኩ። ትእዛዛቸውን እንደፈፀምኩ ሁለቱ ወደ እኔ መጥተው ክንድ እና ክንዴን ይዘው አነሱኝ። በዛ ውድቅት ከዛች በፑቸ ክፍል ወጣሁ። ለሶስት ጊዜ ያህል ግቢውን እየደጋገሙ አዘረው ሲያበቁ አንድ ክፍል ውስጥ ይዘውኝ ገቡ። የገንባት ክፍል ውስጥ ፎጣውን ከፊቱ ላይ አነሱና ገለበጡኝ (ወዳጄ እስክንድር ገለበጠኝ ሊል ገብቶሃል? ማዕከላዊ ተገለበጥክ ማለት ደፎግ እስረኛን ይገርፍበት የነበረው ዘዴ እየተተገበረብህ ነው ማለት ነው። በደንብ ግልፅ እንዲሆንልህ ከፈለክ ደግሞ መስቀል አደባባይ ባለው የሰማዕታት መታሰቢያ ውስጥ አገራረፉ በምስል ተቀምጦልህልና ሄደህ ተመልከት) ውስጥ እግሬን እስኪደክማቸው ገርፈው ሲያበቁ በመጣሁበት ተመሳሳይ መንገድ መራመድ ስላልቻልኩ ተሸክመው መለሱኝ። አሁን አንድ ነገር ገባኝ፤ ለካ አይኔን በጨርቅ አስረው ግቢውን ሶስቱ ያዙሩኝ፤ ስለተገረፍኩበት ቦታ መረጃ እንዳይኖረኝ ወይም ከግቢው ውጭ እንደተገረፈኩ እንዳሰብ ነው።»

«ቦታምንም ባታምንም እስክንድር ነጋ እነዚህን ሁሉ መስናክሎች የተወጣ፤ ልብ መሉ የፕሬስ ጀግና ነው። በእርግጥ የወዳጄ ህመማት በዚህ አላባቃም። እንዲሁ ከሰታት አንድ ቀንም ማዕከላዊ ተይዞ ገባ። እዛም አንዱ ጠባቂ ጎኑን በወታደር ጫማ እረገጠውና አጥንቱ ተሰብሮ ለአንድ ወር ያህል ለመመገብም ሆነ ወደ መፀዳጃ ቤት ለመሄድ፤ አሊያም ከተኛበት ፍራሽ ለመነሳት ያለእርዳታ የማይሞክር ሆኖበት በመከራ ማቆ ማቆ ድኖአል።

መቼም እየነገርኩህ ያለሁት በኢህአፓ ጊዜ ስለነበረው አስቃቂ ድርጊት ነው ብለህ ማሰብህ አይቀርም። ግን አይደለም። እመነኝ! ይሄ ሁሉ መከራ ዛሬም በስልጣን ላይ ባለው መንግስት፤ ዛሬም በማዕከላዊ እስር ቤት ታሰር

በሚገኘው እስክንድር ነጋ የደረሰ ነው። የእስክንድር መከራ በዚህ አልቀመም። «ምጊሊክ»! «አስኳል» እና «ሳተናው» የሚባሉ ሶስት ጋዜጦችን (እርብ! ማክሰኞ እና አሁኑ የሚታተሙ) ከባለቤቱ ጋር ማሳተም ጀመረ። አንተ! «ባል እና ሚስት ከአንድ ባህር ይቀዳሉ» የተባለው ልክ ነው ለካ።

የሆነ ሆኖ እስክንድር ነጋ እንዲህ እንደዛሬው ለጋዜጠኞችም «አሸባሪ» የሚባል ታፒላ ሳይለጠፍ ዘጠኝ ጊዜ ለምን ገፍክ ተብሎ ታሰር ተፈቷል። የመጨረሻው እስሩ ምርጫ 977ን ተከትሎ በተፈጠረው ቀውስ እሱ የ«ቅንጅት አባል» ተብሎ፤ ባለቤቱ ሰርካለም ፋሲል ደግሞ የተጠቀሱት ጋዜጠኞች አሳታሚ እና ጋዜጠኛ በመሆኗ ተያይዘው ቃሊቲ ወረዱ። የሚገርመው ነገር እስክንድር ነጋ የቅንጅት አባል አልነበረም። በመጨረሻም ከ20 ወራት እስር በኋላ በጅምላ እንደገቡ በጅምላ ወጡ። እስክንድር ግን በይቅርታ ሳይሆን በነፃ ነው የተለቀቀው። ለምን መሰለህ? ሊጀመርም «ሰውየው» የታሰረው በብዕሩ ነውና። በእርግጥ «የተከሰሰከው በጋዜጠኛነትህ ነው» አልተባለም። የተባለው ባልዋለበት የቅንጅት አመራር ተብሎ እንጂ።

ዛሬም ይኼው ታሪክ መሰለኝ የተደገመው። መቼም ስለቃሊቲ! እስክንድር እና ባለቤቱ ካሳን አይቀር አሳዛኝ ገጠመኛቸው መነሳቱ አይቀርምና እኔም ላንሳልሁ። እንዳልኩህ እስክንድር የታሰረው እስከባለቤቱ ነበር። እናም ከቀናቶቹ በአንደኛው ቀን በዛው በቃሊቲ «የሴቶች» ተብሎ በተከፈለው እስር ቤት ውስጥ አንዲት እስረኛ ምጥ አጣደፋት። ምንም ሊያደርጉ የማይችሉት አብረዋት የታሰሩ እስረኞችም የሚይዙት የሚጨብጡትን አጡ። ሴቲቷም ምጡ እየጠነከረ ህመሙም እየበረታባት ሄደ። የማታ ማታም ወደ ፖሊስ ሆስፒታል ተወስዳ ወንድ ልጅ ከነቃጭሉ ተገላገለች።

ይች እናት እንደሌሎች እናቶች ወጉ አልደረሳትም። አራስ ቤት ተቀምጣ «ማርያም በሽልም ታውጣሽ» የሚላትም አልነበረም። እንደ እመጫቶችም ገገፍ እያገነፋ፤ አጥሚት እየሰራ የሚያርሳት አልነበረም። በፖሊስ ታጃባ ከወለደችበት ፖሊስ ሆስፒታል ወደ ፌዴራል ፖሊስ ማረሚያ ቤት ተመለሰች። ባለቤቷ እሷ ካላችበት ክእለት ሜትር ባልበለጠ ርቀት ላይ ይገኛል። ሆኖም ግን እጎኗ ተገኝቶ የጭንቀቷ ተካፋይ የመሆን እድል አልነበረውም። ሌላው ቀርቶ ህፃኑንም አለየው። ይች ቤት የዛ ሰው ባለቤት ነች። የእስክንድር ነጋ! ጋዜጠኛ ሰርካለም ፋሲል። ይፊ ሁሉ ሲሆን አሳትየው የሰለም እንቅልፍ አልነበረውም። ደሙንፍሱ አንዳች ነገር ነግሮታል። አየህ! ይሄ ሰው ባለቤቱ የፀነሰችበትን ቀን ያውቀዋል። እናም መቼ እንደምትወልድ ያውቃል ማለት ነው። በዛች ወቅትም በጥብቅ

እንደምትፈልገው ያውቃል። ነገር ግን የግዙፉ ቃላት ማረሚያ ቤት አጥር ለያይቷቸዋል። ብቻ ባለቤቱ በሰላም ትገላገል ዘንድ ፈጣሪውን በልቡ እየተማፀነ ነው። የሚወዳት ባለቤቱ ደህንነት አሳስቦታል። ከተወሰነ ጀምሮ በገጥነት ሊጠበቀው የነበረውን ልጁንም በጣም ናፍቋል። ዱ ምንም ሊያደርግላቸው እንደማይችል ጠንቅቆ ያውቀዋል። ብቻ ይብክክናል...

እቤት የዚህ ሰው መከራ፣ መቼ ይሆን የሚያልቀው? ለሀገሩ ያሰውስ ፍትር በምን ይልካ ይሆን?

...በመልእክት ትብብሉሽ ባለቤቱ በሰላም ወንድ ልጅ ተገላግላ፤ የአራስ ቤት ጊዜዋን በእስረኞች ተከባ በእስር እያሳለፈች እንደሆነ የሰማ ጊዜ ነበር አንድ ሽክም የወረደለት። በዘርቱ አሳስቦት የነበረው የባለቤቱ ደህንነት። አሁን አንድ ነገር ቀረ። የልጅ ናፍቆት። ያውም የበክር ልጅ ሲሆን እስከው? እኔ በጽፈው ብዙም አይለማኝም። አባት አይደለሁማ። አባትነት ግን ምን አይነት ስሜት ይኖረው ይሆን? መቼም አሳሪዎቹ አባቶች ስለሆኑ ጠንቅቀው ያውቁታል ብዬ አስባለሁ። ...ብቻ ከአድማስ ውጭ ምንም ከማያሳየው አጥር ጀርባ፤ የሚወዳት ባለቤቱ እና ዘጠኝ ወር የኖረቀው ልጁ እንዳሉ ስለሚያውቅ ይብሰሰሳል። መብሰሰሰል ብቻ። ይሄ አባት አሳሪዎቹ ራራተው ልጁን ሊያሳዩት እንደማይችሉ ያውቃል። ሆኖም ጊዜው እስኪያልፍ ናፍቆቱን የሚወጣበት አንድ መላ ዘዩ። ከተወለደ ጀምሮ ያላየውን ልጁን ስም «ናፍቆት» በማለት፤ ናፍቆቱን ማስታገስ።

...ዘራ ናፍቆት አምስት አመት ከግማሽ ላይ ደርሶአል። ለሞኑን ደግሞ አባቱ ከትምህርት ቤት ሲያመጣው በታጠቁ ዐይሎች ተከቦ አፈቱ በኩላና ታስሮ ሲወሰድ እያየ አረረ... እያለ ነው። አሳሪዎቹ እናቱ እስክትረከበውና ከፈታቸው ገለል እስክታደርገው ትእግስት በላልነበራቸው በአባትየው እጅ ስንሰለት ሲያጠልቁ፤ ናፍቆት መራት ላይ እየተገፈራፈረ ያልቅስ ነበር። አሁን ግን የልጅነት ደሙነፍሱ አባቱን መልካም ነገር እንዳላጋጠመው ሰላውቀም ነው አምረር ያለታለው። አቤት! ይሄ የአባቱ ሀዘን እምን ድረስ ጥልቅ ይሆን? የዚህ ሰው ታንባዎችስ መቼ ይሆን ማብቂያቸው? እድሜ ዘመኑን ሲቸክር! ሲሸር! ሲቸክር! ሲሸር... በናፍቆት ማጠፊ ልብስ ምን አይነት ስሜት እየሰረዘ ይሆን?

ጥላብን በጽሁፍ ለመግለጽ ነፃነት በሚደረግ ግብዓት የሚደርሰውን ቁስለት ሁሉ ይህ ሰው እየቆሰለ ነው። «አሸባሪ» ተብሎም እስር ቤት ከገባ ቀናት ተቆጥረዋል። እኔም ይህን ወላጅን እንዴት አሸባሪ ሊሆን እንደቻለ ባሰበው ባሰበው ደከመኝ እንጂ ጠብ ያለ ነገር አልገኘሁም። ልክ ከዚህ ቀደም ጠ/ሚኒስትር መልሰ ስልጣን ይለቁ እንደሆነ ተደጋግሞ መጠየቃቸውን

ተከትሎ «ባሰበው ባሰበው ደከመኝ» እንዳሉት ማለቱ ነው። እስክንድርን ከአልቀደዳ ወይም ከግንቦት 7 ጋር ለማገናኘት በጭራሽ ሊታሰብ የማይችል ሆነብኝ። ሰውየው ገና ሊጀመርም ምክንያቱ ምንም ይሁን ምን ከሆነ ውጭ የሚደረግ ትግልን በጭራሽ አይደግፍም። ከዚህ እኩል ደግሞ ስለኢትዮጵያ በሁለተኛ ሀገር ሆኖ የሚደረግ ትግልንም በጽኑ ይቀመጣል። ለዚህም ነው በ1984ዓ.ም አሜሪካዊ ዜግነትን አልፈልግም ብሎ ሀገሩ የገባው። በዚህ ላይ ጥብቅ ሃይማኖተኛ ነው። በሚከተለው እምነት (አርቶዶክስ ክርስትና) ያሉ አጂማቶች አንዱንም ሳይንድል የሚያምኑ ትርፍ፤ ጊዜም ካገኘ በየገዳማቶች እየዞረ በረከትን የሚፈልግ ሰው ነው። ይገባሁል እስክንድር ይሄ ነው። በድጋሚ ይገባሃል ይህ ሰው አውሮፕላን አግተው የኒውዮርክን መንትያ ሀንባዎች ወደ ፍርስራሽነት እንደቀየሩት አሸባሪዎች «አሸባሪ» ተብሎ ታስሮአል። አሳሪዎቹ እንደሚሉት ከሆነ «አስቀድመን በቁጥጥር ስር ባናውለው ኖሮ አንዱን ወይም ብዙዎቹን የአዲስ አበባ ህንፃዎች በፈንጂ ያጋይ ነበር። ወይም አንድ ሰሞን ፋሽን ሆኖ እንደነበረው ሚኒባስ ታከሲዎች እና ሆሮሎችን በተጠመደ ፈንጂ ማጥቃት አይነት ጥቃት ሊሰነዝር በዝግጅት ላይ ነበረ» እያሉህ ነው።

...Wikliks (ዊክሊክስ) ለተባለው ደህረ ገጽ ምስጋና ይግባውና በትርቡ ኢትዮጵያን በሚመለከት አንድ ሚስጥር አጋልጧል። እሱም በአዲስ አበባ ይደርስ የነበረው የፈንጂ ጥቃት በመንግስት የተቀነሰበረ ነው ማለቱ ነው። ጎበዝ ይሄኔ ነው ጉድ ፈለ ማለት! መንግስት ዜጎቹን በፈንጂ እያጠቃ የእኩል ድርጅት አባላት፤ የእንቱኔ ድርጅት አባላት... ናቸው ሲለን ነበር። ረጅም እድሜ ለዊክሊክስ ይሁንና፤ ግን ከዚህ ሁሉ ስቃይ ምን ሊያተርፉ ፈልገው ይሆን? ፖለቲካ የሚሉትስ ይሄ ይሆን እንዴ? ግብር ከፋይ ዜጎችን በከፈሉት ግብር ፈንጂ እየገዙ ማንደድ? ...ብቻ እንጂ።

በእርግጥም በኢትዮጵያ የአሜሪካ አምባሳደር ወደ ሀገሩ በላከው መልእክት ላይ እነዚህን ጥቃቶች ሆን ብሎ መንግስት እንደሚያደርስ ዊክሊክስ ከነገረህ በኋላ «አዲስ የፀረ ሽብር አዋጅ» ስለምን እንደተቀመረ የጠረጠርከው ነገር የለም? ጃሪ ጎበዝ ጠርጥሮ እንጂ። ያልጠረጠረ እየተመነጠረ እኮ ነው። ወንድሜ አህዛዴግ መለፍ ሰው አለው፤ መለስ የሚባለው። ለአያንዳንዱ መስናክል አስቀድመው የማዘጋጃ። ለምሳሌ የመያይቾ ሀገ፣ የፕራስ ሀገ፣ የፖለቲካ ፓርቲዎች መደራጃ ሀገ፣ የፀረ-ሽብርተኛ ሀገ። ሁሉም ከምርጫ 97 በኋላ የተቀመሩ ናቸው። አሁን ደግሞ እነዚህ ሀገሮች ቁና ቁና ሙሉ እያመረቱ ነው። እመነኝ ገና ያመርታል። ምናልባት «ረቶች» እና «አሜሪካ» እስኪቀሩ ድረስ ሁሉም ሽብርተኛ ሊባል ይችላል። አንተም ብትሆን ባላሰብከውና ባልጠረጠርከው እልት «አሸባሪ»

ተብለህ ትያዝና በኢቴቪ አቶ ሽመልስ ከማል እና ም/ኮሚሽነር ደምመላሽ ገ/ሚካኤል ጥቂት ጋዜጠኞችን ሰብስበው «አሽብርተኛ ድርጅቶች ጋር ሲመሳጠር ያዝነው፤ በቂ መረጃም ሰብስበናል፤ በዚህ አጋጣሚም ለተባበሩን የህብረተሰብ ክፍል እናመሰግናለን» ሲሉ ልትሰማ ትችላለህ። ብቻ ምን አለፋህ እነዚህ ሰዎች ገዳም ዘግተው የተቀመጡ ባህታዊያንንም ከፈለጉ የአሽባሪ ድርጅቶች አባላት ናቸው ብለው ሲያበቁ ማሰረጃ አለን ከማለት የሚመለሱ አይመስለኝም።

የሆነ ሆኖ ግን «አሽባሪው» እስከንድር ነጋ ሰኔ 17 ቀን 2003 ዓ.ም በወጣችው ፍትህ ጋዜጣ «ኢህአዴግ እና በሽብርተኝነት የተፈረጁት 5 ድርጅቶች» ዘሚል ርዕስ ስለ አሽባሪ ድርጅቶች እና ተግባራቸው በኢትዮጵያ አዋጭ ያለመሆን ያሰፈረውን ፅሁፍ ፈልገህ አንብብ። እናም ይህ ሰው ጎበዝ ጋዜጠኛ እንጂ ጨካኝ አሽባሪ እንዳልሆነ ታረጋግጣለህ።

ፍትሕ ጋዜጣ ቅፅ 5 ቁጥር 154 መስከረም 12 2004 ዓ.ም

«ሰኞ»ን ከመከሰ ዜናዊ ጋር

ባራክ ኦባማ ስራ ይበዛባቸዋል። መለስ ዜናዊ ስብሰባ ይበዛባቸዋል። ስብሰባ፣ ስብሰባ፣ ስብሰባ... ቀጥሎ ደግሞ ግምገማ፣ ግምገማ፣ ግምገማ... ሀይላት በውጣ ውረድ የተሞላች ሆኖባቸዋል - ለአሳቸው። በጥቃትን እና አነስተኛ ኢንተርፕራይዝ የተደራጁ «ወጣት-አዛውንቶችን» ሰብስበው ያነጋግራሉ። በሚግባቸው ደግሞ ነጋዴዎችን ይሰበሰባሉ። በቀጣዩም ቀን እንደ መድጋኒት ቤት ተረኛ፤ የአለቱን ተረኛ ተሰብሳቢ (ተጠማቂ) ይሰበሰባሉ። በቀጣዩም እንዲሁ... የወጣት ሊግ፣ የሴቶች ሊግ፣ የሽማግሌ ማህበር፣ የኢህአዴግ ስራ አስፈጻሚ፣ የፓርላማ አባል፣ ሚኒስትሮች፣ የጦር አዛዦች፣ የሃይማኖት አባቶች... ሁሉም ይሰበሰባሉ፤ ይጠመቃሉ።... አበባ ላኪዎች፣ ግንባር ቀደም አርሶ አደሮች፣ ተሸላሚ አርሶ አደሮች፣ ሞዴል አርሶ አደሮች... ተራቸውን ጠብቀው ይሰበሰባሉ። የግንቦት 20 በዓል መክፈቻ ተሳታፊዎች ይሰበሰባሉ። መዝጊያውም ላይ እነዚህ ሰዎች ቀጥራቸው ሳይቀንስ ይሰበሰባሉ። እንደ መክፈቻው ሁሉ በመዝጊያው ፕሮግራምም ጠ/ሚኒስትሩ ከቀዳማዊት እመቤት ጋር ሆነው ስብሰባውን ይመራሉ። ለእነዚህ ሁሉ ስብሰባዎች ኮፍያዎች ይታተማሉ፤ ቲሽርቶች ይታደላሉ። በነፋሻማ እየሮ ተራ ለደረሰው ተሰብሳቢ ደግሞ በነፍስ ወከፍ እስካርቭ (ያንገት ልብስ) አንገቱ ላይ እንዲደርብ ይቀናዋል። አንዳንዴ የእጅ ሰዓት እና የስፖርት ተታ የመሰለ ጃኬትና ሱሪ የሚደርሰው እድለኛም አለ። ታዲያ በሁሉም ላይ የኢህአዴግ አርማ ጉልቶ ታትሞበታል። እናም ኮፍያና ቲሽርት ወይም እስካርቭ እየቀያየሩ አመቱን ሙሉ ስብሰባ መምራት፣ መምራት፣ መምራት... የስብሰባ ሰብ። ይሄ ነገር ከጫት ሰብ ሳይሻል አይቀርም መሰለኝ።

...ፈረንጆቹ Black Monday (ጥቁሩ ወይም ጨለማው ሰኞ) ይለታል፤ እሱ ተሰኝ። ለምን መሰለህ? ሌሎች ቀናት ባለ ቀለም ሆነው፤ ሰኞ ቀለም ስለሌለው እንዳይመስልህ፤ ምክንያት አለውና። ቅዳሜና እሁድ ለአንዳንዶች የአረፍት፤ ለአንዳንዶች ደግሞ የፈሸታ ተን ሆኖ ያልፋል። በማግስቱ ደግሞ

ተማሪው ወደ ትምህርት ቤት፣ ሰራተኛው ወደ ሰራ፣ አርሶ አደሩ ወደ እርሻው፣ እረኛው ወደ መስክ (ሚዳ)። የመሄድ የውዴታ ግዴታ አለበት። እናም ሀላፊ ቀናት የፈጠሩበት የአረፍት እና የመዝናናት መንፈስ ሳይደበዝዝ፣ ለኛ ወደ ስራ መሄዱ ነው ለኛን «ብላክ መንደይ» ያለኛው። እንግዲህ በዚህ በጥቁር ለኛ የሚደረግ ስብሰባን ደግሞ አስበው? ምን ያህል እንደሚጨፈግ። በቱቢት ላይ ክል ማለት ይሄ ነው። በሰኞ ላይ ስብሰባ! ያውም አንድ ሰው ሲናገር፣ ጥቂት የተመረጡ (ብትፈልግ የተጠሩ በላቸው) ሰዎች የተሰጣቸውን ጥያቄ የሚያቀርቡበትን ትርጉም ለመከታተል ተጎልተህ የምትውልበት ስብሰባ። በእርግጥ ይህ አይነቱ ድርጊት «ስብሰባ» የዳህ ስሙ እንጂ አውነተኛ ስሙ አይደለም። እመኖኝ አውነተኛ ስሙ ከዩ፣ ሲል «ከድራ ምልመላ» ዝቅ ሲል «ድራማ» መሆኑን።

ለኛ ሰለት! ተያየን በድንገት...

...ድንገቱ ይቅርና በዕለተ ሰኞ ግንቦት 29 ቀን 2003ዓ.ም ከ1500 የማያንሱ አርቲስቶች ከአቶ መለስ ዜናዊ ጋር በተንጣለለው የቤተ መንግስት አዳራሽ ውይይት አደርገው ነበር። ይሄም ውይይት እንደ ኢትዮጵያ እና ናይጄሪያ ብሔራዊ ቡድን አግር ኪስ ጨዋታ በቀጥታ በኢትዮጵያ ቱሊቪዥን ተላልፎአል። ውጤቱ ግን በአቶ የተጠናቀቀ አይምሰልህ! ይሄም እንዴት ይሆናል? እኔን ካለመዝክ የልማት ሰራዊት፣ የምርጫ ሰራዊት፣ የፕሮፓጋንዳ ሰራዊት... እንዴት እንደተፈጠረ አጣራ። ያን ጊዜ የልማታዊ ኪነ ጥበብ ሰራዊት መፈጠር እንደማይቻል ይገባህል። ወይም ተፈጥሮ ሊሆን ይችላል። ማን ያውቃል? የሆነ ሆኖ ከመለስ ዜናዊ ጋር ማንም ይሁን ማ፣ አርሶ አደርም ይሁን ፕሮፌሰር ከተሰበሰበ የማዳመጥ ትእግስትን አብዝቶ መለመን አለበት። አሊያ...

...ውይይቱ ተጀምሮአል። ለሚኒስትር መለስ የክብር ቦታቸውን ይዘዋል። የልማታዊ ኪነ ጥበባዊያን ሰራዊት ተወካይ ሰራዊት ፍቅራም ከጎናቸው ጉብ ብልላል። ወደ ስብሰባው ዝርዝር ከመግባታችን በፊት በቅድሚያ 3ድ ሰራዊት ፍቅራ «የቀድሞ (ደርግ) ቆናጣና ወታደር» እንኳንም ለዚህ አበቃህ ብዬ ደስታዬን እንድንልጽጋህ ፍቀድልኝ። እስቲ አስበው ዘግንበት 20ው ድል ደርግ ባይፈራርስ ኖሮ እኮ፣ ይሄኔ ምናልባትም በእንዱ የጦር ግንባር ተሰልፈህ! ዛሬ እንዲህ እንደ ዋሳ ከጎንህ በተቀመጡት ጠ/ሚኒስትር ከሚመሩ ታጋዮች ጋር እየተዋጋህ ነበር። ዘላለማዊ ክብር

ለደርግ ውድቀትዝ ከ1983 በኋላ በአንድ ሌሊት ስንቱ መሰለህ ከደርግ ወታደርነት ወደ ሼክስፒርነት የተለወጠው። ...«ጎደ ሠራዊት»

ደርግ ሲነሳ አንድ ነገር ትዝ አለኝ። «ጥበብ» እንዴት ለ«ፊታ ደርግ» እንዳይረዝ። ጌታ ደርግም ማርክስ እና ሌኒን ከግማሽ ክፍለ ዘመን በፊት የተናገሩትን «ከነ ፅሁፍ የወዛደሩ አጋር ነች!» «ከሰሻሊስት ሪፖሊዝም ውጭ የሆነ ጥበብ የቡርግወው ነው...» ወይም «የወዛደሩ ጠላት ነው»፤ «ጥበብ የሰሻሊዝም ርዕዮተ አለም ማስፈፀሚያ ናት» ወይተ... የሚሉ አስተምሮቶችን እንደ አዲስ አቀዝ መኪና በሚያካክል ፈጽላ ዕጩ፣ በተለያዩ ቦታዎች ሰቀለ። ያን ጊዜም አብዮት፣ ጭቂት መሪ፣ ጭቂት ሀዝብ፣ ሰፊው ሀዝብ፣ አለም የወዛደር ነች፤ ኢህፓ... የሚሉ ድራማ፣ ቲያትር፣ መጽሐፍት፣ ዘፈን (መዝሙር)። እንደ ጠበል ፈለቁ። መኖር የፈለገም እየተጋፋ ተጠመቃቸው። በእርግጥም ያኔ ያመነባቸው ተፈውሰዋል። ይሄን ያየው ደርግ (የዬም አዝማሪ እንኳን ሳይቀር በ«ከፍተኛ ኪነት» እንዲታቀፍ አደረገ። እነሆም ያን ጊዜ ለጌታ ደርግ ያደረገው ጥበብ ልክ እንደአና እንደ አንተ በግንቦት 20 ነፃ ወጣች። ለአስራ ምናምን አመትም ጌታ አልባ ሆና ኖረች። ታዲያ ምን ያደርጋል! አሁንዲግ ያ በትንቢት እንደተነገረለት የምፅአት ዘመን «ስምንተኛው ሺህ» እያለ የሚጠራው፤ እኛ የከተማ ሰዎች ደግሞ «ምርጫ 97» የምንለው ዘመን መጣና እንደ ሱናሚ ማዕበል አተረማመሰን። ...አተረማመሰው አተረማመሰው ...አተረማመሰው» አላች አላ ዘፋኛ! ምን ታድርገው ብለህ ነው?

ትርምሱ ሲረግብ፣ ቀልብ የነሳው ቀልቡ ሲሰክን፣ ተግሳፅ እና ምክር የሚያስፈልገው ቀለቱ ሲላክ፣ «ተግድሶ» ምርጫዬ ያለው ደግሞ የተዋሀደ ፓርቲን እንደ አባብ አፈር ልሶ ካደሰ በኋላ፣ ብልሆቹ የሀውላት አለቆች በጥሞና ማሰብ ይመሩ። አስበው ሲጨርሱም አንድ ድምዳሜ ላይ ደረሱ። ማደራጀት፣ ማደራጀት፣ ማደራጀት...። ይሄም ቀጣዩ ዋነኛ ስራቸው ሆነ። በአብዮታዊ ዴሞክራሲ ማዕቀፍ ውስጥ ከሊቅ እስከ ደቂቅ ማደራጀት... ያን ጊዜም ጥበብ ጌታ አገኘች! ጌታ አሁንዲግ የሚባል። ጠና ይሰጥልኝ «ፊታ አሁንዲግ»

ለማሽኝ ሌላኛው «ጎደ»? የሰኛው ውሉ ዳራ እና ዳሩ የልማታዊ ኪነጥበብ ሰራዊትን በየብርሃኑ የማደራጀት ስራ መጠናቀቁን ለማሳየት ነው። በእርግጥ የዚህ ሰራዊት መጠሪያ ስም እንደተለመደው «አግላዚ ክፍለ ጦር» ወይም «ሰሞኒን ዕዝ» አይደለም። «የኢትዮጵያ ብሔራዊ ሀብር ስነጥበባት» የሚል የአምባሻ ስም ነው። ይህ ብርሃኔ ባለፉት ጥቂት አመታት «ጎሽ

የሚያስብል ጅብዱ ፈሳሞአል። ቀይ ስህተት፤ አባይ ወይስ ዜጋስ፤ ሰማያዊ አይን፤ ገመና (አልፎ አልፎ ልማታዊ ሲኖች ነበሩት)። ከሞላ ጎደል «ጎሽ» የተባለ ናቸው። የዜማ እና ግጥም ደራሲያን የጣሉት ግዳይም ተነግሮ አያልቅ። መቼም በተክለ-ሰውነት ከወደቀው የሴንን ሀውልት የማይተናነሰው፤ ሰለሞን ተካልኝማ ስራ ብዙ ነው። ሰሌ ቴክስ አንድ ማለዳ ከእንቅልፉ ሲነቃ የትኛው ሰይጣን እንዳሳተው ባይታወቀው «ሁሉም ዜሮ ዜሮ» አለና ገዢው ፓርቲን በውግዘት አፈር ድሜ አበላው። ብሶታቸውንን የሚመሳሰሉት ሰው ያጡ ብሶተኞቹም ሰሌን አወደሱት። «ጆግና ነህ» ሲሉ አሞካሽት። በየመድረኩም እጃቸው እስኪገል ድረስ አጨበጩለት። ሰሌም ከከንታል በላይ በሚመዝነው ክብደቱ ላይ ጭብጨባ ሲጨመርበት ምድር ጠበበው፤ ሰማይ ቀረበው። እናም «ስምንተኛው ሺ» ያልነው ዘመን በመጣ ጊዜም፤ ያውም የአገር እና የህዝብ የለየለት ጠላት ወደሆነው ሻዕቢያ (ኤርትራ) ድረስ ሄዶ በትጥት ትግል ይሳተፋ ለነበሩ ኢትዮጵያውያን አማሊያን በአስመራ ስታዲየም በመዝፈን ገቢ ኮማንዳሰቡም ባሻገር «አይ ባድሜ» ሲል አዲስ በለቀቀው ዜማ ጠ/ሚኒስትራችንን እንዳይሸጡ እንዳይለውጡ አድርጎ ዘሰፈ... አሁንም ይኸው ሰሌ ከሰታት በአንዱ ቀንም እንደገና ከእንቅልፉ ሲነቃ፤ ከየትኛውም የአገራችን ባህል ያፈነገጠ ዜማ አሰማን። እንደሚታወቀው በአገራችን ወንድ ልጅ በጀግንነቱ እና ተያያዥ ተግባራት እየተወደሰ ይዘፈንለታል። ለሌት ልጅ ደግሞ ከውበቷ ጋር ተያይዞ የሙገሳ ዜማዎች ያዘሙላታል። ከዚህ ውጭ ስለወንድ ሰልካካ አፍንጫም ሆነ ግጥም ያለቅንድብ የሙገሳ ዘፈን መዝፈን አልተሰመደም። ሰለሞን ተካልኝ ያፈረሰው ባህል ይሄንን ነው። ጠ/ሚኒስትር መለስን «ውበት ከአይነ ሽፋን የፈለቀለት... ጎሳ ብሎ አማረ ልክ እንደ ቅንድቡ...» እያለ በማዜም ሰሞኑን ደግሞ «ግንቦት 20» የሚል ነጠላ ዜማ ለቆአል። በእርግጥ ይሄ አይነት ጥበብን ለጌታ ማሳደር ለሰሌ የተሰጠ «ስጦታ» ብቻ አይደለም፤ አብዛኞቹ አርቲስቶችንም የተካነብት መሰለኝ። ይሄም ከህክታቸው ነው ለኞን ከመለስ ጋር እንዲውሉ ያደረጋቸው።

ይሄን እየጥቁኩ ያለሁት አርቲስቶችን ከመለስ ጋር በመዋላቸው ቅር ተለኝቼ እንዳይመስልህ። ይሄማ ሊሆን አይችልም። ነገር ግን እነዚህ ሰዎች በዋናነት ተገዥነታቸው ለጥበብ ባለመሆኑ ነው። ሌላው ቀርቶ የወርቅ ብዕር ለአቶ መስ ሽልመዋል። ይሸልሙ፤ ደህና። አልመቀኝም። ሆኖም መለስን የሽለመበትን ምክንያት ሊነግሩን ይገባ ነበር። ከፈለጉ «ስልጣናቸውን ለ20 ዓመት ያህል ሳያስደፍሩ በጀግንነት በመቆየታቸው ነው የሽለሙናቸው»

ማለት ይችላሉ። ካልሆነም «አገሪቷን የዳቦ ቅርጫት በማድረጋቸው ነው የሽለሙናቸው» ሲሉ ማብራራት ነበረባቸው። ወይም «በቃ ስናያቸው የጻይን ቀለማቸው ደስ አለንና ሽለሙናቸው» ይበሉ። ብቻ ምንም ይሁን ምን የመሸለሚያ መስፈርታቸውን ግልፅ ማድረግ አለባቸው። ዝም ብሎ በደፈናው መሸለም ግን፤ ሽልማት ሳይሆን መስና ነው። መስና ደግሞ የአገር እድገት ፀር ነው። ለነገሩ እኮ ለአፍሪካዊ ባለስልጣን ከመስና የቀለ የገቢ መላ ከወዴት ይገኛል ብለህ ነው?

በተረፈ አርቲስቶችን ለመለስ ያቀረቧቸው ጥያቄዎች በጣም ጥሩ ናቸው። አቶ መለስ የመለሰላቸው መልስም በጣም ጥሩ ነው። ለመልሱ የቀረበው ጭብጨባም እንዲሁ እጅግ በጣም ጥሩ ነው። ለምሳሌ ከአርቲስቶችን «አርቲስቲክ» ጥያቄዎች አንዱ እንዲህ ይላል «የአገራችን ባንኮች ለፊልም እና ቲያትር ኢንዱስትሪው ብር አያበድሩም። ስለዚህም ማበደር የለባቸውም ወይ?» የመለስ መልስ ደግሞ «ባንክ ካለበደረ አላበደረም ነው። ማስገደድ አንችልም» የሚል ቢሆንም አርቲስቶቹ የተቀበሉት ግን በደማት ጭብጨባ ነው። ያው ልክ እንደ ሽልማቱ ምክንያት አልባ ጭብጨባ መሆኑ ነው። ምክንያት አልባ ሽልማት... ሌላው ቀርቶ ሰራዊት ፍቅሬ ለምን መድረክ ላይ ወጥቶ ከጠ/ሚኒስትሩ ጎን እንደተቀመጠ እንኳ ምክንያት የለም። ቢያንስ ያመቻች ኮሚቴው ሊቀመንበር የቶም ሺዲዮ ት/ቤት ባለቤት አቶ ቶማስ መድረክ ላይ ቢወጣ ኖሮ ትንሽ ያስኬድ ነበር። «የአብዬ ዘርጋው» ግን...

አርቲስቶችን ለአቶ መለስ ሌላም እጅ መንሻ ነበራቸው። በሰራዊት ፍቅሬ ተደርሶ፤ በሰዩም ተፈራ እና በደብሽ ተመስገን የተዘጋጀ የ30 ደቂቃ ድራማ፤ ከ25 በላይ ተዋናዮች የተወኑበት። በእርግጥ አንዳንድ ሰዎች ድራማውን «የአዝማሪ ጨዋታ» ሲሉ ተሳልቀውበታል። የሆነ ሆኖ መለስ ለቀረበላቸው ጥያቄ «የአዝማሪ ጨዋታ» (ድራማ) ሽልማት ይሆን ዘንድ ነው መሰለኝ ግብር አስገብተውላቸዋል (ምሳ ጋብዘዋቸዋል።)

...በሰኛው ውይይት የቀረ አርቲስት ይገኝ ይሆን? እንጂ። ለነገሩ እኮ አርቲስቶችን ለጌታ ኢህአዴግ ማደር ከጀመሩ ለነበሩት ያን ሰሞን በዚህ ጉዳይ ላይ አንድ ሶህ-ፍ ጽፌ ነበር። እናም አንድ በሚኒስትር ማዕረግ ያሉ ባለስልጣን እቢሮአቸው ድረስ ጠርተውኝ አርቲስቶችን አያሸማቀቅኩ እንደሆነ ገልፀው አርፌ እንደተመጥ ነግረውኝ ነበር። ሆኖም አርፎ መቀመጡ አልሆንኩም አለኝ። ጥበብን Flatterer (ሰሸንጎላ) እየተጠቀመበት ላይ በእጅጉ አዘንኩ። ሀዘኑም ቢበረታብኝ ይችን ታህል ዓፍኩ። ነገር ግን

ለውጥ የለም። እንዲያውም ከቀን ወደ ቀን ከጥበብ ይልቅ ፖለቲካውን የሚያገለግለው አርቲስት ቀጥሩ እየጨመረ ነው። አሁንም እኩ Flatterers (ሽንጋዮች) እንደ ክረምት አንበሳ አገር ምድሩን ሞልተውታል። የትኛው ካድሬ ይሆን «በዙ ተባዙ በአብዮታዊ ዴሞክራሲ መርህ ተደራጁ» ያላቸው? አቶ ሬድዋን ሁሴን ይሆኑ እንደ... እስቲ አግርህ ወደመራህ የከተማችን ሲኒማ ቤት ሂድ፤ በአንዳቸውም አዳራሽ የአገርህን ፖለቲካዊ እና ኢኮኖሚያዊ ችግሮችን እና የችግሮቹን ምንጮች በገደምዳሜ እንኳ የሚያነሳ የጥበብ ስራ አታገኝም። ማን ፋል አለ... በደርግ ዘመን የነበረችው ጥበብ፡-

«መሬት ላራሹ»

ሰላብ አፍሳሹ አፍሳሹ

አገሩ ለባላገሩ

ድል ላንተ ሁኗል፤ ለወሃአደሩ

ተነሰ ዝገሬ ወንዝር ላዝመራ

ላንተ ሁኗል የላብህን አዝመራ

ተነሰ ለእድገትህ በሀብረት

«ድለኝነት ወድሟል ገባርነት» የምትል ሆና ታገኛለህ። (በነገራችን ላይ የዚህች ግጥም ገጣሚዎች መርዓዊ ስጦት እና ታምራት አበበ ናቸው)። እናም ልክ እንደዚህ ዓይነት ግጥም ሁሉ የዚህ ዘመንም አርቲስቶች ዋነኛ ስራ ሽንገላ ነው። ገዢው ፓርቲን መደለል። አህአዴግ የህዝብ ልጅ፤ አህአዴግ የአብራህ ክፋይ... ማወደስ። ማን ነበር ውዳሴ ከንቱ ያለው?...

የሆነ ሆኖ አርቲስቶች መታየታቸውን (ጥበባቸውን) ለጌታ አህአዴግ ያሳደሩት እንዲሁ ከሚዳ ተነስተው አይደለም። ጌታ አህአዴግ እያንዳንዱን እንቅስቃሴ ከፖለቲካ ድጋፍ እና ተቃውሞ ጋር እያያያዘ በመሄዱ ነው... እመነኝ ይሄ ሁሌ ተም እንደ ወጣት ሊግ፤ ሴቶች ሊግ፤ የገጋዴዎች ፎረም... ሁሉ የኪነ ጥበብ ባለሙያዎችንም እሳት የላሰ ካድሬ አድርጓቸዋል። ባሬ ደግሞ እነሆ ፍሬያቸው ታየ። የአብዮታዊ ዴሞክራሲ መስመርን በኪነጥበብ በቀላሉ እየሰበካቸው ነው... Frederic Engels "Ludwing feuerbach and the end of classical German philosophy (1988)" በሚለው መጽሐፉ ላይ ጥበብ (Art) ለፕሮፓጋንዳ መዋል እንዳለበት ይመክራል። "Art is far richer and more 'opaque' than political and economic theory because it is less purely ideological" ይለዋል። (ርዕዮተ አለምን እያዋዘ ለማስተላለፍ ጥበብ ከፖለቲካና ኢኮኖሚ የበለጠች እና የረቀቀች ነች እንደማለት ነው በግርድፋ ሲተረጎም) ከዚሁ ከመዲናችን ከሚገኘው ምኒልክ ቤተመንግስት ደግሞ

ጠ/ሚኒስትር መለስ ዜናዊ 1500 አርቲስቶችን ሰብስበው የፌዴራል ኤንግልን አስተምህሮት እያወደሱ ያብራራሉ። በስሜት ተውጠውም እየሰበኩ ነው። «ልማት የሰው አእምሮ ልማት እንዴ! መንገድ! ግድብ! አሊያም ባቡር አይደለም። የልማት መመዘኛው የሰው ኃይል ልማት ነው። በሰው ኃይል ልማት ውስጥ ደግሞ ስነ ጥበብ የላቀ ድርሻ አለው። ከስነ ጥበብ ባለሙያዎች ጋርም የሚኖረው መደጋገፍና አጋርነት የለዎችን የአመለካከት አድማስን ስለሚያስፋ ልማትን ያፋጥናል። የመጨረሻውን ልማትም ያረጋግጣል» እያሉ ነው። በእርግጥ ለዚህ ማረጋገጫ ብትጠይቃቸው ምዕራፉና ገፁ የማይታወቀውን «መዝሙረ መለስ» ሊነገሩህ ይችላሉ። ዓፄ መለስ «የልማት አጋር»፤ «የመጨረሻውን ልማት ለማረጋገጥ» ወዘተ... ሲሉ ግራ እንዳትጋባ። ምክንያቱም ይሄ ፍልስፍና የተወሰደው ጥናት ባደረጉ ባለሙያዎች ወይም በታላላቅ ፈላስፎች ከተዘጋጀ መጽሐፍ አይደለም። እንዳልኩህ ምንጩ አላቸውን በስልጣን ላይ እንዲቆዩ ስለሚያስችላቸው አብዮታዊ ዴሞክራሲ ከተብራራበት «መዝሙረ መለስ» መጽሐፍ የተወሰደ ነውና።

ፍትሕ ጋዜጣ ቅፅ 4 ቀጥሮ 139 ሰኔ 3 2003 ዓ.ም

ኢህአዴግ ምን ያድርግህ?

ኢህአዴግ ምን ያድርግህ? ምንም!! ማናችንም ብንሆን ከኢህአዴግ ጋር የሚያሰልፈን ወይም የሚያላትመን የሀገር ጉዳይ እንጅ የግል ጉዳይ አይደለም። ኢህአዴግ ሀገር ልምራ ባይል ፍሮ እኛም ትችት ወይም ወቀሳ ባላቀረብን ነበር። ነገር ግን በአያንዳንዳችን እጣ ፈንታ ላይ ሊወስን የሚያስችል ስልጣን የያዘን ድርጅት አካሄድን መቃወምም ሆነ ተልካሻ ፖሊሲዎችን መተቸት የአያንዳንዳችን ብሔራዊ መብት ብቻ ሳይሆን ግዴታም ነው። ማዕበል በሚያናውጠው ባህር ላይ የሚገሳፈፍ መርከብ ካፒቴንን የተሳሳተ ውሳኔን ያለመቃወም ተያይዞ ገደለ... እንደማለት ነው። ማዕበሉ ካፒቴንን ብቻ አይደለም የሚያሰምጠው። በመርከቢቷ ላይ ያሉትንም እንጂ። እናም ኢህአዴግን ስንደግፍም ሆነ ስንቃወም ከሀገር ጥቅም አኳያ መዝንን መሆኑ አሙን ነው።

የሆነ ሆኖ፣ የኢህአዴግን ግልፅ ጥፋት እና ስህተት ለመተቸት ስሞክር እንዳንድ ሰዎች (በተለይ ካድሬዎችን) «ኢህአዴግ ምን ያድርግህ? ከዚህ በላይሰ ምን ያስራልህ?» ሲሉ ቀግ ይላሉ። አልፎ አልፎም ይህ ሁኔታ «አውነት ኢህአዴግ ሀገሪቷን የሚጠበቅበትን ያህል አሳድጎ ይሆን እንዴት?» ስለ ራሷን እንድትጠራጠር ያደርገኛል። ዳሩ ምን ያደርጋል ጥርጣሬዬ የቶማስ ሆነብኝ እንጂ። «እንዴት?» ለሚል አጥብቆ ጠያቂ «ተረጋጋ» አያልኩ ወደ ጉዳዩ አመራለሁ።

...እንዳልኩህ ኢህአዴግ ለእኔ የማይታይ ለአንተ የሚታይ የኢኮኖሚ እድገት እና የዴሞክራሲ መብት መከበር ላይ ለውጥ ያመጣ እየመሰለኝ ጥርጣሬ ሸው የሚልብኝ ቀን ነበር። በቅርቡ ግን ከመቶዬ ጋር በተያያዘ ክላምንት በላይ በጎረቤታችን ኬኒያ ዋና ከተማ ናይሮቢ የሚያቆይ ስራ ገጥሞኝ ጉዞ ወደ ናይሮቢ አደረኩ። በሀላቤም በቀለበት መንገድ፣ በረገጥኛም ሀንፃዎች፣ እንዲሁም በነፃ ፕሬስና ዴሞክራሲን በመላመድ የትና የት ጥለናቸው ስለሄደነው ኬኒያውያንና መንግስታቸው ዘርፈ ብዙ ችግር እያወጣሁና እያወረደኩ ተጓዝኩ። ከ145 ደቂቃ የአየር ላይ ቆይታ በጎላ ናይሮቢ በሚገኘው ጆሞ ኬኒያታ አየር ማረፊያ ደረስኩ። በቀጥታም መሀል ከተማ ወደሚገኘው ቀድሞ ወደተያዘልኝ ማረፊያ ሆቴል በታክሲ ተጓዝኩ። አየር ማረፊያው ከመሀል ከተማው ትንሽ ራቅ በማለቱ ወደማርፍበት ሆቴል

ለመድረስ በርካታ የናይሮቢ መንገዶችን ማቆራረጥ ይጠይቃል። ይሄ ግን ለእኔ መልካም ነበር። ምክንያቱም ታናሺቲቱን ናይሮቢ ከታላቂቱ አዲስ አበባ ጋር በአለፍ አገደምም ቢሆን እያንፃፀርኩ እንድንገዝ ያስችለኛል ብዬ ስላስብኩ ነው።

እኛም በትራፊክ የተጨናነቀውን የናይሮቢ መንገድ በዔሊ ጉዞ ተጓዝኩ። ወዲህም የጨረፍታ ቅኝት በማድረግ ሆቴሉ ደረስኩ። ወንድሜ ብታምንም ባታምንም ጉረቤታችን ኬኒያ በኢኮኖሚ እና በዴሞክራሲ እድገት እንደ ሰሜን ኮሪያ ተወንጫፊ ሚሳዬል ተወንጭፋብናለች። ለበርካታ ሆደ ባሻ ኢትዮጵያውያን መተኮር፣ ለበርካታ ኢትዮጵያውያን የነፍስ አድን እሩጫ መጠለያ የሆነችው ኬኒያ ቃላት ሊገልፀው ከሚችለው በላይ በእድገት ጎዳና ላይ ነች። ትላንት ነፃ ሆና እንደ ሀገር የቆመችው ኬኒያ፣ ከጥንቱ የአክሱም ዘመን እስከ አሁኑ የአድዋ ዘመን ድረስ የሚጠቀስ ታሪክ ያላትን ኢትዮጵያ ሊታመን በማይችል መልኩ በሰልጣኔ ጥላት ነጉዳለች።

ኢቲቪ «በኢኮኖሚ እድገታችን ከአፍሪካ አንደኛ መሆናችን ተረጋግጠ»፣ «በርካታ ሀገራት የዴሞክራሲ ተሞክሮአችንን እየኮረጁ ነው» ሲል አንተ ዝም ብለህ ብቻ የእውር ድንብርህን «ኢህአዴግ ከዚህ በላይ ምን ያድርግህ?» አያልክ ደን። ባለቤቱ የማይታወቅ ሀንፃን እየሃህ ሰድበህ ለተሳፋቢ ስጠን። እዚህች አፍንጫህ ስር ግን ከአውሮፓውያን ከተሞች የማይተናነስ ከተማ ተገንብቷል። ኢቲቪ ጣራ እና ግድግዳ ያልተሰራላቸውን ትምህርት ቤቶች ሁሉ እየቆጠረልህ «የአንደኛ ደረጃ» ትምህርት በማስፋፋቱ ረገድ ከአለም አንደኛ ሆነናል» ሲል እየሰማኝ እንደ ገደል ማሟቶ አስተጋባ።

በኬኒያ ልጄን የማያስተምር አደገኛ ወንጀል እንደሰራ ተደርጎ ፍርድ ቤት ይቀርባል። ድርጅትህ «ግንባር ቀደም አርሶ አደር» እያለ ዛሬም በሰው ጉልበት ለሚያርሰው አርሶ አደር የጠወሰን አበባ ሲሸልም! የኬኒያ አርሶ አደር መካናይዝድ ሆነውልሁል። ቢገባ ድርጅትህ እየሸወደ ያለው እኔን ብቻ ሳይሆን በየወሩ መዋጮ የምትከፍለውን አንተንም ጭምር ነው።

...ለሞላን ኬንያን እና ኢትዮጵያን ጨምሮ በምስራቅ አፍሪካ ረሀብ እንደገባ በተለያዩ የዜና አውታሮች እንደሰማሁ እርግጠኛ ነኝ። እናም ኬንያ ለተራራ ዜጎቿ ከጎተራዋ ቀድሞ ስትደርስ፤ እዚህ ያሉ የአንተ አለቆች ግን ስንዴ እና በበኩት በልመና ማፈላለጉን ተያይዘውታል። በኬንያ ረሀብ የተከሰተበት ፀታ ድረስ ራሳቸው ጠ/ሚኒስትር ራዩላ አዲንጋ በመገኘት በእንግ ጭምር ችግሩን ተጋርተውታል። የእኔ እና የአንተ ጠቅላይ ሚኒስትር ግን የምርጫ ካርዳችንን እንጂ ችግራችንን ሊጋሩን ፍላጎት ያላቸው አይመስለኝም።

መቼም ዛሬም አዲስ አበባ የአፍሪካ ዋና ከተማ ነች ብለው እንደምታስቡ እርግጠኛ ነኝ። ወዳጄ! አይምሰልህ። እዚህ ያለው ስሙ እንጂ በተግባር ናይሮቢ ሆኗልህለች። የአፍሪካ ህብረት መቀመጫነትን ከብር ሳይቀር ታቅፈን ዘርካታ አለም አቀፍ ድርጅቶች ግን የአፍሪካ ዋና ቢሮአቸውን ናይሮቢ ላይ ነው ያደረጉት። የቢቢሲ የምስራቅ አፍሪካ ተጠሪ፣ የዩናይትድ ኔሽን፣ የግል ማይክሮሶፍት፣ አለም አቀፉ በርክሌ ባንክ፣ አለም አቀፉ ሲኦይጂ ኢንሹራንስ፣ አለም አቀፉ የጋዜጠኞች መብት ተሟጋች ድርጅት (CFJ) ወዘተ... ዋና ቢሮአቸው በናይሮቢ ነው። ይሄ ለምን የሆነ ይመስልህል? ጠንቋይ አትጠይቅ፤ መልሱ ቀላል ነው። ኢትዮጵያ ሀገርህ በአምባገነን ስርዓት ስለምትተዳደር ለእነዚህ ታላላቅ ከባንዶች ዋስትና መስጠት ስለማትችል ነው። በአካባቢ መንግስትህ የህግ የበላይነት፣ ሰብዓዊ እና ዴሞክራሲያዊ መብት ይከበር ለሚሉ ተቆርቋሪዎች በጉ ፊት ስለሌለውም ነው። እናም እነዚህ ተቋማት በአዲስ አበባ ቢሮ ቢከፍቱ እያንዳንዱን ችግር ስለማያጋልጡበትም ነው።

ወንድሜ! ኬንያ ግን ይሄ የለም። ለላው ቀርቶ የአፍሪካ አልጀዚራ አየተባለ የሚጠራው ደይሊ ኔሽን (Daily Nation) ጋዜጣ ታላላቆቹን የሀገሪቱ ባለስልጣናትን እንዳሻው ሲያብጠልጥል ማየቱ ስለዴሞክራሲ ያላቸውን ግንዛቤ የሚያረጋግጥ ነው። ቆይ ቆይማ ስለኬንያ ጋዜጠኞች እና ጋዜጠኞች ከተነሳማ የምናወጋው ይኖረናል። ከሀገራ ስነሳ በኬንያ አየር መንገድ ነበረ በራራ ያደረጉት። እናም አዲስ አበባ ያለው የኬንያ አየር መንገድ ወኪል አውሮፕላኑ ሙሉ ስለሆነ ሻንጣቸውን በሌላ አውሮፕላን በማግስቱ ያረፋችሁበት ሆኖል ድረስ እናመጣለን። አሉን። ጭቅጭቅ ተነሳ! በኋላ ግን እኔም እንደ ሌሎች ተጓዦች ተስማምቼ አውሮፕላን ውስጥ ገባሁ። የሆነ ሆኖ አየር መንገዱ ቃል በገባልን ሰዓት ሻንጣዬን ሊያመጣልኝ አልቻለም። ግራ ገባኝ። ጆሞ ኬንያታ አየር መንገድ ወዳሉ ሀላፊዎች ደጋግሜ ብደውልም መልስ የለም። ሰዓታት አለፉ። ጊዜው እየገፋ ሲሄድ ኬንያን የመዳፋን ያህል ጠንቅቆ የሚያውቅ ወዳጄ ሻንጣዬን በተላሉ የማጥፋትን ብልሃት ጠቀመኝ። በቀጥታ ወደ አየር መንገዱ ደውሎ «እኔ ጋዜጠኛ ነኝ፣ ባለቸኳይ ሻንጣዬን አምጡልኝ» የሚል ዛቻ እንድሰነዝር ብቻ ነበር የመነረኝ። እንዳለኝም አደረኩ። ብታምነም ባታምነም በሩብ ሰዓት ውስጥ ሻንጣዬን አመጡልኝ። ማመን ነበር ያቃተኝ።

በአገራ ያለው የዚህ ተገላቢጦሽ ነው። በኬንያ አንድ ጋዜጠኛ የጠ/ሚኒስትር ራይላ አዲንጋን ያህል ይከበራል። ጋዜጠኛ የህዝብ አይን እና ጆር ነዋ። ሀገራን ደጋግሜ ታዘባኳት። ሀገራን ስል ተራራ እና ሽንተረሩን

አይደለም መንግስትን ነው። በኬንያውያን ንቃት ሀሊና መንፈሳዊ ትናት ተናነቀኝ። በሀገሪ ወደ ሀቅ ያዘነበለ ጋዜጠኛ አንዴት እንደሚረገጥ ሳስበው በመሀል ናይሮቢ ጨኽ ጨኽ አለኝ። አንዴት ሆኖ ይሆን ሀበሻ ከኩቱ፣ ማሳይ፣ ሙካምባ፣ ጆሎ... ጎሳዎች ሳይቀር የበታች የሆነው? እያልኩ በሀሳቤ ሳወጣ እና ሳወርድ ቆይቼ ሳላውቀው መኝታ ክፍለ ደረሰኩ።

እናም ከኬንያ ታዋቂ የግል ቴሌቪዥን ጣቢያዎች አንዱ የሆነውን «ሲቲዝን ቴሌቪዥን ጣቢያ»ን ለከፍት በአሁኑ ወቅት ኬንያን እየመሩ የሚገኙት የሞይ ኪባኪ ፓርቲን በተጣይ አመት (በ2012) በሚደረገው ምርጫ የሚወከለው ኹሩ ኬንያታ (Uhuru Kenyatta)፣ ባለፈው ምርጫ ጠንካራ ተፎካካሪ ሆነው ባገኙት ድምፅ ከጎዥው ፓርቲ ጋር ባምር መንግስት መሰርተው በአሁኑ ወቅት የሀገሪቱ ጠ/ሚኒስትር የሆኑትን ራዩላ ኦዲንጋን (Raila Oding) እና የአራት የተቀዋሚ ፓርቲ መሪዎችን ፎቶ እያሳየ “Cracking a winning formula is a major headache” (የማሸነፊያውን ሚስጥራዊ ቀመር ማግኘት አልቻለም) እያለ ሲተች ተመለከትኩ። እውነት ለመናገር ደነገገኩ። ሀበሻ ነኝ። አሰብ አስብ በምርጫ 2002 ዋዜማ ላይ መለስ ዜናዊን፣ ኃይሉ ሻውልን፣ መራራ ጉዲናን፣ ነጋሶ ጊዳዳን... ኢቲቪ እያሳየን «ራሳቸው ዘሯል፤ ግራ ገብቷቸዋል» ቢለን ምንድነው የሚከሰተው? በእርግጥ የተጠቀሱት ሰዎች ውስጥ የአቶ መለስ ባይኖር ኖሮ ለኢቲቪ አይከበደውም። ሆኖም መለስ ባለብት... ሲትዝን ቴሌቪዥን ጣቢያ ግን የሀገሪቱ ፕሬዚዳንት ፓርቲን ተወካይ እና ጠ/ሚኒስትሩን ጭምር እያሳየ ነው ሲተች የነበረው።

ደይሊ ኔሽን፣ ዘ ስታንዳርድ፣ ሲትዝን፣ ፒፕል፣ ዘ ስታርት... ጋዜጦች ለኬንያውያን Watch dog (ተቆርቋሪ) ናቸው። ለእነሱ መንግስትም ሆነ የመከላከያ እና የፖሊስ ሰራዊት አሊያም የደህንነት ለራተኞች የህዝብ አገልጋይ እንጂ በህዝብ ተጣሪ እና ተገልጋይ አይደሉም። ከጋዜጠኞች ጋርም ጉቱ የግል ቴሌቪዥን ጣቢያዎች ዋነኛ የህዝብ አይን እና ጆር ናቸው። መንግስትም ቢሆን ይህን አምኖ ተቀብሎአል። ለዚህም ነው በኬንያ ጋዜጠኛ የሚኒስትርን ያህል ተለሚ እና ተከባሪ የሆነው።

በተጣዩ ምርጫ ለሚደረገው ፋክክር ገዥው ፓርቲም ሆነ ተቃዋሚዎቹ በእኩል (በፍትሃዊ) ፖለቲካ ምህዳር ነው ለውድድር የሚቀርቡት። አንተ እንደምታውቀው ከላይ አስከታች አሁከዱ ጠቸውን የሚረግቡት ሚዳ በኬንያ በታ የለውም። ምርጫ ቦርድ፣ ቀበሌ፣ ወረዳ ቅብርጥሶ ለአንድ ፓርቲ አፋሽ አግንባሽ የሚሆንበት እድል ኬንያ የለም። «ፖለቲካ እና ኮረንቲን በሩቁ» የሚል ጥቅስ በአማርኛ እንጂ በኪሳዋህሊ አያለራም።

በእያንዳንዱ ዜጊያዊ ፖለቲካ የአደባባይ ወግ ነው፤ የጎጆም ወግ ነው። አንተ ግን ዛሬም ታሸካሽታለህ። ኑሮ ተወደደ ብለህ በሆደህ ታማለህ። በአፍህ ግን ስለሽ በመቶ የኢኮኖሚ እድገት ታወራለህ። ናይሮቢ በገባህ በማግስቱ አስር ሽልንግ (በኢትዮጵያ ሁለት ብር) በምግብ ላይ ጨመረ በሚል በርካታ የናይሮቢ ነጥሪዎች የተቃውሞ ሰልፍ ሲያደርጉ በአይኔ በብረቱ ተመልክቻለሁ። ነጭ ለባሾችም ሆነ መለዩ ለባሾች ግን በአካባቢው ዝርም አላለ። ለምን መሰለህ የመቃወምም፣ የመደገፍም እኩል መብት የሰው ልጅ ፀጋ ነው ሊል የኬኒያ ገዥ ፓርቲ እምኖ ስለተቀበለ ነው። እዚህ በምርጫው ማግስት ፀሐይ እስኪገባ ወረፋ በብቀኝ የመረግከውን ፓርቲ ምልክት ለማሳየት ጣትህን ብትቀርብ ጣትህ እንደሚቆረጥ በራስህ መሪ ይነገርሃል። ነገሩ ቀልድ ነው ብለህ ለመብት ከወጣህ፤ ቀልድ አለመሆኑ የሚገባህ ጣትህ ሳይሆን ግንባርህ በጥይት ተብርቅሶ ስታርፈው ነው። በቃ ልዩነቱ ይሄ ነው። የኬኒያ መሪዎች ቅድሚያ የሀገራቸውን ሀዝብ ችግር ለመፍታት ደፋ ቀና ሲሉ የአገሪቱ መሪዎች ደግሞ በየአለም አቀፍ መድረኩ ልታይ ልታይ ይሉልሃል። ማን ነበር ሁሉ አሚረሽን ገበያ አታውጧት ያለው? አሁን እስቲ ማን ይመስልህ? ለአንድ ኢትዮጵያዊ አንብቢ ችግር ጸዋ ማጣት ነው ወይስ የአየር ንብረት ብክለት?

ብትቀበለውም ባትቀበለውም ጎረቤትህ ኬኒያ መካከለኛ ገቢ ካላቸው ሀገራት ተርታ ልትሰለፍ አንድ እርምጃ ነው የቀረቱት። አንተ «የኒዎ ሊበራሊስት ጉዳይ ፈፃሚ» ብለህ ሰልፍ የወጣህባቸው ታላላቅ አለም አቀፍ ድርጅቶች በኬኒያ ተደላደለው ለሀገሪቱ በርካታ ጥቅም እያስገኙላት ነው። የሶስት ሺ ዘመን ታሪክ ከድንቅ ቅርሶች ጋር ተሸክመን የኬኒያን የሩብ ሩብ ያህል እንጂ ቀሪስት አይገዝዝንም። ይሄ ለምን የሆነ ይመስልሃል? ልደገምልህና የአምባገነን ስርዓት ተፅዕኖ ውጤት ነው። ወዳጄ «በ ኢኮኖሚስት» እና «ታዲያ» መጽሐፋትን ታትመው በወጡ በስዓታት ልዩነት ነው የናይሮቢን ጎዳና የሚያጥለቀልቁት። አጋንዳ እና ታዝገያ የተቀረሰ በቆሎ እንፋሎቱ ሳይበርድ በኬኒያ ጉሊት እጅግ ርካሽ በሆነ ዋጋ ታገኝዋለህ። አፕል፣ ወይን፣ መንደርን፣ ብርቱካን፣ ማንጎ፣ ፓፓያ... በናይሮቢ ዝቅተኛ ገቢ ያላቸው ነጥሪዎች ቀልብ ናቸው። በጣም ትላልቅ የተባሉ ሱፐር ማርኬቶች (በሀገራችን ካሉት ጋር ሲነፃፀሩ የኒውዮርክን መንትያ ሀንፃና የሳር ጎጆ ያህል ልዩነት ያላቸው) የሀብታሞች መገበያ ብቻ እንዳይመስሉ። ሊስትሮውም ሆነ ጋዜጣ አሟሪው ከነዚህ በታዎች ነው የሚሸምተው። ይሄ የሆነው ለምን መሰለህ? አውነተኛ ነፃ ገበያ በመኖሩ፣ በርካታ ባለሀብቶች በዘርፉ እንዲለማሩ ስለሸፈነባቸው ነው። ይሄ ደግሞ ገበያ የማግኘት ፋክቲር ፈጠረ። በዚህም በተመጣጣኝ ዋጋ ሁሉም ዜጋ የሚፈልገውን እንዲያገኝ ያለ ማለት ነው።

...ቅድም እንዳልኩህ ኬኒያ ዋና ከተማ ናይሮቢ የደረሰኩት ከሞሽቱ አንድ ሰዓት አካባቢ ነው። ማረፊያዬን ከኢትዮጵያ ሳልነሳ አደላድዬ በሰነበረ ስለማደራያዬ አልተጨነኩም። አንድ ጉዳይ ግን ግራ አጋብቶኝ ነበር። አምላ በደህና መድረሴን ለማሳወቅም ሆነ ከባልደረቦቹ ጋር ስለሰራ ለመነጋገር ስልክ መደወል ስለመቻሌ እና ስላለመቻሌ። በእርግጥ ይሄ ጭንቀቱ ከሰከንዶች በላይ አብሮኝ አልቆየም። ናይሮቢን ቤቱ ያደረገው ያልኩህ ወዳጄ አይኔን ብቻ አንብቦ ፍላጎቴ ገባው። ከነበርንበት የፒዛ ኮርንር ቤትም ይዞኝ ወጣና ጎዳና ላይ ፅቃ ደርድረው ወደሚሸጡት «ጀብሎዎች» አመራ። እናም ሁለት ሲሆን ካርዶች አንዱን በ10 ሽልንግ (በኢትዮጵያ ሁለት ብር) ገዛና ሁለቱንም ሰጠኝ። ግራ ገባኝ። ሁለት ሲሆን ካርዶች ለምን እንደሚያሰራልጥኝ ጠየቅኩት። እንዲህ ሲልም ማብራራት ጀመረ

«እዚህ አገር እንደ ኢትዮጵያ እንዳይመስልህ። ከአራት ያላነሱ ከባንያዎች የቱሌን ሥራ ይሰራሉ» አለና ቀጠለ «ሁለቱ ሲሞች የተለያዩ ከባንያዎች ያዘጋጃቸው ናቸው። ከባንያዎቹ «አራንጅ» እና «ሳፍሪኮም» ይባላሉ። የአራንጅ ሲሞ ካርድ አስፈላጊነቱ ከኬኒያ ወደሌላ ሀገር ስትደውል ከፍተኛ ቅናሽ ያደርግልሃል። ለምሳሌ ከአራንጅ በገዛኸው ሲሞ ወደ ኢትዮጵያ ስትደውል በደቂቃ 20 ሽልንግ (4 ብር) ነው። የሳፍሪኮም ሲሞ ካርድ ደግሞ ሀገር ውስጥ ለመጠቀም ነው የሚመረጠው። ምክንያቱም ሀገር ውስጥ ስትደውልበት በደቂቃ አንድ ሽልንግ (በኢትዮጵያ 0.20 ሳንቲም) ብቻ ያስከፍልሃል። በተጨማሪም በሳፍሪኮም ሲሞ ካርድ ከምሽቱ አራት ሰዓት ጀምሮ እስከ እኩለ ለሊት 10 ሰዓት ድረስ የምትደውለው ስልክ በመሉ ነፃ ነው። አለኝ። እንዴት እንዴት ሆኖ ነው ይሄ የሆነው? ተብክነክንኩ። በቱሌም ዘርፍ በኬኒያ ሳይቀር መብልጣችን እንገባለን። ብቻ ምን ያደርጋል? ከሰው በፊት ነቅተን፤ ከሰው ሁሉ ወደ ጋላ እንድንቀር የፈረዱብን አህዛዱንን ጨምሮ ሲፈራረቁብን የነበሩ አምባገነን ገዥዎቻችን ናቸው።

...የሆነ ሆኖ ወዳጄ ምን ትዝ እንዳለኝ ልንገርህ? በሀገሬ ቴሌቲዎም መሰሪያ ቤቶች በር ላይ የተሰቀሉት ማስታወቂያዎች «ጠምሰራቅ አፍሪካ እጅግ ዝቅተኛ የሆነ ዋጋ» የሚለውን ማለቱ ነው። እንዴት ሆኖ ነው ታዲያ የኬኒያ ከባንያዎች በደቂቃ 0.20 ሳንቲም እያስከፈለ፤ በደቂቃ 0.70 ሳንቲም የሚያስከፍለው የሀገሬ ቴሌ ከምሰራቅ አፍሪካ ርካሽ ነኝ የሚለህ? እዚህ ሀገር ስንቱስ ዋሽቱን እንችለዋለን? ውጭ ጉዳይ ሚኒስትሩ ከእንቅልፋቸው ሲነቁ፤ ባድመ ለእኛ ተፈረጆች ብለው ይዋሽሁና አደባባይ አውጥተው ያስጨፍሩሃል። አንተም በሀገር ፍቅር ስሜት ዘለህ ዘለህ ሲደክምህ «አፕሪል

ዘ ፋል» ይሉህና ይሳለቁብሃል። የኢኮኖሚ እድገት፣ ከፍተኛ እንደሆነ ይሰበኩሃል፤ ሆኖም ኑሮ ለምን ተወደደ? ስትል ስንገባብ ነጋዴ በዝቶ ነው ሲሉ ይዋሹሃል። በማግስቱ ደግሞ እነዛው ስንገባብ የተባሉ ነጋዴዎች ከጠቅላይ ሚኒስትሩ እጅ ሽልማት ሲቀበሉ ልታደ ትችላለህ። በዚህ ግራ አትገባ። ሌላም ውሸት እንደሚኖር ጠርጥር እንጂ። ለምሳሌ የዋጋ ተመን ተተመነልህ ተብለህ፤ «ገሽ» ብለህ አመስግኑ ሳትጨርስ፤ የዋጋ ተመኑ ተሰረዙ ትባላለህ። እንዲሁ ሲነጋም ሌላ ውሸት ልትሰማ ትችላለህ። ውሸት... ውሸት... ውሸት ብቻ። ለምን መሰለህ ካድሬ ይዋሻል፤ ውድ ሱፍ የለበሱ እና ባማረ መኪና በአጃቢ የሚንፈላለሱ ሰዎች ይዋሻሉ። ክቡራን ሚኒስትሮች ይዋሹሃል፤ ጠ/ሚኒስትሩ እና ፕሬዝዳንት ግርማም እንዲሁ...

እንዳልከህ ሌላው የኬኒያ ቴሌዎች «ቦጋ ፖይንት» የሚሉት አሰራር አላቸው። ቦጋ ፖይንት ምን መሰለህ? ብዙ ጊዜ ስትደውል፤ ብዙ የመደወያ ካርድ በመጠቀም፤ ሲሙን የገዛቸው ከባንያ እስከ ሞባይል እና ላፕቶፕ ድረስ የሚደርስ ሽልማት ይሰጥሃል። ሁለቱንም አልፈልግም ካልከ ወይ በጥሬ ገንዘብ አሊያም «በኤር ታየም» (በነፃ መደወያ ካርድ) ይቀይርሃል።

የኢሲሲ አራዶች...

በስደት ወደ ኬኒያ የሄደ ኢትዮጵያዊ በኬኒያ ሁለት ማረፊያ ይጠብቀዋል። አንደኛው በተባበሩት መንግስታት ድርጅት ስር የሚገኘው የስደተኞች ካምፕ ነው። ካኩማ የተባለው ይሄ የስደተኞች ካምፕ ከናይሮቢ 700 ኪሎ ሜትር ይርቃል። (በታውን በጊዜ አጥረት ባለመጎበኘቱ ቅር እንዳለኝ ነው የተመለሰኩት) በካኩማ ህይወት እስከጋሪ እንደሆነ በአንድ ወቅት የካኩማ ነዋሪ የነበረ ሀበሻ አሜውቶኛል። ሁለተኛው የሀበሻ ማረፊያ ናይሮቢ ውስጥ የምትገኘው ኢሲሲ ነች። ወንድሜ፤ ኢሲሲን መጀመሪያ ያሃ ሰው ወይ መርካቶ አሊያም ሳሪስ አካባቢ ያለ ይመስለዋል። ኢሲሲ ኢትዮጵያውያን እና ሶማሊያውያን ተከብብረው የሚኖሩበት ሰፈር ነው። ሰፈር ስለህ ደግሞ ትንሽ መንደር አድርገህ እንዳትሰለው፤ በመላው ናይሮቢ ከሚገኙ ሁሉ ከፍተኛ ሽያጭ እና ግዥ (ካሽ ፍሉ) የሚካሄድበት የንግድ እምብርት ነው። ከመሀል ከተማው ተነስተህ ኢሲሲ ልትደርስ ትንሽ ሲቀርህ ቻይሮድ የሚባል ሰፈር ታገኛለህ። ይሄን ሰፈር ሙሉ ለሙሉ የኤርትራውያን ስደተኞች ተቆጣጥረውታል። አልፎ አልፎ በኢሲሲም ኤርትራውያን አሉ። «አንተ ኢትዮጵያዊ»፤ «አንተ ኤርትራዊ» የሚለው ልዩነት ግን እስመራ እና አዲስ አበባ እንጂ ኢሲሲ የለም። ወይም አጀንዳው

የኢሲሲውን እና የሻዕቢያ ነው ብለው ትተውታል የኢሲሲ አራዶች ኢትዮጵያውያን እና ኤርትራውያን። አቦ ይመቻችሁ፤

ኢሲሲ «ይቻላል ምግብ ቤት፤ እክሌ ፀጉር ቤት፤ እክሌ ሜት ቤት፤ እክሌ ግርሰራ» የሚሉ በአማርኛ የተፃፉ የንግድ ማስታወቂያዎች በብዛት ታገኛለህ። እንዳልከህም ሳሪስ ወይም መርካቶ ሰባተኛ አካባቢ ያለህ እስኪመሰልህ ድረስ ናይሮቢ መሆንን ትዘነጋለህ። በኢሲሲ ያለው ኑሮ ትንሽ ለሀበሻ የሚያስጥር ይመስላል። ምክንያቱም ትላልቅ ህንፃዎችን ጨምሮ በርካታ የንግድ ሰቆችን ጠቅልለው የያዙት ሶማሊያውያን ነጋዴዎች ናቸው። በእርግጥ ደህና የሚባል ገቢ ያላቸው ጥቂት ሀበሾችም አሉ። ሆኖም በኢሲሲ ከሚኖሩ ሀበሾች ገሚሱ በመንግስት አክሮፎ የተለደደ፤ ገሚሱ ደግሞ በኢኮኖሚ ችግር ወደ ምዕራባውያን ሀገር ለመሸገር ከአዲስ አበባ ይልቅ ናይሮቢ ቀላል ነው በሚል የተሰደደ ነው። ለዚህም ነው ዘጠና ከመቶ የሚሆነው ስደተኛ ስራ ፈት የሆነው። አብዛኛው ወይ በሩን ዘግቶ ይቀመጣል፤ አሊያም በየሜት መቃሚያው ጊዜውን ይገድላል። የጀመረው የስደት ውጣ ውረድ (ፕሮሰስ) እስኪሳካለት ድረስ።

የሆነ ሆኖ ኢሲሲንም ሆነ ሌሎች የናይሮቢ ሰፈሮችን ተገን እድርገው የሰፈሩ አበሾች ቢያንስ አይራቡም። አብዛኛው ግን የማይራቡበትን ምክንያት ሊናገር ፍላጎት የለውም። ምን አልባት ነገ «ወደ ተስፋይቱ ምድር» አሜሪካ እንዳለሁ በሚል ተስፋ ይሆን እንደ ርሃቡን የቻለው? ብቻ አንጃ። ለእኔ ግን ኢሲሲ ብዙም አልተመቸችኝም። በኢሲሲ ኬኒያውያን አልፎ አልፎ ይታያሉ እንጂ፤ አብላጫው ሶማሊያና ሀበሻ ነው። ሌላው ቀርቶ አእምሮው ተቃውሶ በየጎዳናው የሚዞረውም ሆነ የሚለምነው ወይ የሀበሻ አሊያም የሶማሊያ ሰው ነው። ስለኢሲሲ ውሉ እና አዳር ብዙ መፃፍ ይቻላል። ለምን መሰለህ? በአስቃቂ፤ በአዝናኝ፤ በጀብድ የተሞላ ህይወት... ባላቸው ብዙ ኢትዮጵያውያን የተጨናነቀች ናትና - ኢሲሲ የአበሾች ሰፈር።

ኬኒያ የሌላት፤ ኢትዮጵያ ያላት!

አዲስ አበባን እና ናይሮቢን በመንገድ ብዛትም ሆነ ጥራት ልታነፃፅር በፍፁም እንዳትሞከር። አዲስ አበባ በስንት ጣዕሚ። ኬኒያ እንግሊዞች ከሰሩላት መንገዶች ባሻገር ብዙም ለውጥ አላደረገችም። ሌላው ቀርቶ የናጠቡ ባለፀጋ የሆኑ ሰዎች በብዛት በሚኖሩባቸው እንደ «ዌስት ላንድ» አይነቶቹ በርካታ ሰፈሮች ሳይቀር ያለው የውስጥ መንገድ ደረጃውን የጠበቀ አይደለም። ዋና መንገዱም እንዲሁ። ለናይሮቢ እድገት ግልቢያ ትልቅ

አንቅፋት እየሆነ ያለው «ጃም» (የትራፊክ መጨናነቅ) ነው። በእግርህ በ30 ደቂቃ የምትደርስበት ቦታ! በመኪና ከሁለት ሰዓት በላይ ሊፈጅብህ ይችላል። አብዛኛው ህዝብ መኪና አለው። ሆኖም መንገዱ እና የመኪናው ብዛት አልተገናኙቱ ናቸው። ልጅህን ሁለት ሰዓት ትምህርት ቤት ለማድረስ ከጠቀቁ 12 ሰዓት መኪናህን ይዘህ መውጣት ግዴታ ነው። በእርግጥ ይሄ የመኪና መጨናነቅ (ጃም) 24 ሰዓት ሙሉ አይደለም። የተወሰኑ ሰዓቶች አሉት። የሀገራዊ ሰው በዛ ሰዓት መኪና እንድትነፃ አይመክርህም።

በተቀረ ኬኒያውያን መንግስት ሊያመጣው (ሊያደርገው) በሚችሉ ውጤቶች ሙሉ በሙሉ ይበልጡናል። ሆኖም የመንግስትን አስተዋፅኦ በማይጠይቁ አንደ ባህል ባሉ ነገሮች አትጠራጠር! ኢትዮጵያውያን ከኬኒያውን ሺ ክንድ ያስከነዳሉ። ሽረ! ሀበሻ በሰንት ጣዕመ። «ሜዚ፣ ሜረ (ሌባ ሌባ)» ብለህ ከሮህክ እና ሌባ ያልከውን ሰው ከያዝከው መንገደኛው ሁሉ ተባብሮ እሳዩ ላይ ጎማ አጥልቆ በአሳት ይለኩላል። አሊያም በድንጋይ አናቱን ፈልጠህ (ገለህ) በኩራት መሄድ በናይሮቢ የተለመደ ነው። ምን አልባት ይሄ ለምን ሆነ? ብለህ ብትጠይቅ ሌቦቹ ከቀደመህ ከሚገባው በላይ አረመኔ በመሆናቸው ነው ሊሉህ ይችላሉ። ነውምም። በናይሮቢ ጥቂት ሽልጎችን እንኳ በአደባባይ ማውጣት መሳሪያ የታጠቁ ዘራፊዎችን ሊያመጣብህ ይችላል። ዘራፊዎቹም መሳሪያቸውን ከደቀኑብህ ህይወትህ ይተርፍ ዘንድ የሚያዙህ ሦስት ነገሮች አሉ። ሦስቱንም የግድ መፈፀም አለብህ። «ዘረህ እንዳታይ»፣ «ተኛ» እና «ያለህን በሙሉ ዘርግፈው»። ከሦስቱ አንዱን ጥሰህ ዘረህ ብታይ፣ ወይ ባትተኛ፣ ወይ ያለህን ባትዘረግፍ ለህሊና ሀላፊነትም ፋታ አታገኝም። በፍጥነት በጥይት አናትህን በርቅሰውታል። የኬኒያ የፀጥታ ሰራተኞችም እንዲሁ ከፓርላማው የተሰጣቸው ስልጣን አሉ። በፖሊስ ተመዝግበው የሚፈለጉ ሌቦችን ሲያገኙ «እጃቸውን ቢሰጧቸው እንኳ ወደ ጣቢያ እንዳታመጧቸው» የሚል ትእዛዝ። ግልፅ ነው፣ እንዳገኙ አንበርክከህ በጥይት በላቸው ነው የተላለፈው መመሪያ። ይሄም የናይሮቢን ነገር በሰጋት የተሞላ አድርጎታል። አሁን እሁን እየከፋ መጣ እንጂ አዲስ አበባ እኮ መሳሪያ ታጥቆ ሊያጠቀኝ ይችላል የምትለው ዘራፊ ብዙም አይደለም። ወርቅ ቤቶችን ሳይቀሩ ከንጋት እስከ ምሽት ልብ ሙሉነት ነው ሰራቸውን የሚያከናውኑት። በናይሮቢ ግን ይሄ አይታሰብም። ባልታሰበ ቀን እና ሰዓት የታጠቁ ዘራፊዎች ድንገት ይመጡና ሆሊውድን የሚያስገኙ ፊልም ሰርተውብህ ይሄዳሉ። ሆኖም የናይሮቢውን ፊልም ከሆሊውድ የሚለየው ፊልሙ ሲያልቅ አክብሩ በህይወት የሚኖረው ትዕዛዝ ፈፃሚ ሆኖ የተገኘ ብቻ ሲሆን ነው።

በመጨረሻም በኢትዮጵያዊነቴ ይበልጥ የኮራሁበትን አንድ ነገር ልንገርህ። ምን መሰለህ? እንደ ጋዜጠኛነቴ የተማላ ነገር ለአንባቢያን ለማቅረብ ከጥቂት ኢትዮጵያውያን ወዳጆቹ ጋር አንዳንድ የናይሮቢ ናይት ክለቦችን ለመቃኘት ሞክሯ ነበር። ጥቂት አሉ በጨዋነት «ተስካር» ወይም «ጊክስ» ቢራዎችን አሊያም ድራፍትህን ይዘህ የምትዘናናበት። ያውም እውነተኛውን የአፍሪካ ዳንስ እየከመከምክ። ነገር ግን ከዚህ ውጭ እግር ጥላሁ የምትገባቸው ቤቶች መጀመሪያ የምታየው ነገር ራስህን ሊያስቁ ይችላሉና መጠንቀቅ አለብህ። ከአስተናጋጅ ጀምሮ እስከ ተቆጣጣሪዎች እና የቤቱ አገልጋይ ድረስ ሁሉም ቤቶች እርቃናቸውን ተገኝተዋለሁ። እንደ ምንም ብለህ ደፍረህ ከገባህ! አማዞን ጫካ ያለህ እስኪመስልህ ድረስ እንስሳዊ ባህሪይ ታያለህ። ቤቱን የሞላው ጠጪ አፍጥሞ እንዳች ነገር ይመለከታል። አንዲት እርቃኗን የሆነች ሴት አንድ ሰው ላይ ሆና... የሚገርመው ደግሞ በቤቱ ግድግዳ ላይ በተሰቀሉት በትላላቅ እስክሪኖችም የሚታየው የወሲብ ፊልም መሆኑ ነው። አሁንም ደፍረህ ወደ ውስጥ ከገባህ መድረኩ ላይ ሁለት ሌቶች (እዚህ ቦታ ላይ ለመግለፅ የሚሰጥጥ ነገር) ሲያደርጉ ታያለህ። የሆነ ሆኖ እዚህ ቤት ቢራ ሁለት መቶ ሃምሳ ሽልንግ ሲሸጥ! ከሌቶቹ ጋር ለመዘናናት (እነሱ Love dance ይሉታል) ሁለት መቶ ሽልንግ ብቻ በቂ ነው። በቃ ሁለት መቶ ሽልንግ ትከፍላለህ። መኝቱ ቤት፣ አልጋ፣ ቅብርጥሶ ብሎ ነገር የለም። እካው መጠጥህን ያዘዝጠበት ወንበር ላይ እንደተቀመጥክ የመረጥካት ሴት ያላንዳች እራፊ ጨርቅ እግዜር እንደፈጠራት መለመሷን ትመጣልሃለች። ወንድሜ የሰው ልጅ ዋጋ ከቢራ ዋጋ የሚያንስበት ሀገር መሆኑን ብታይ፣ አወይ ስልጣን! አወይ እንስሳዊ ባህሪ! ከማለት ውጪ ምን ልትል ትችላለህ? የሚገርመው ደግሞ እነዚህ ቤቶች በድብቅ የሚሰሩ አለመሆናቸውና ባለትዳሮችም ፍቅረኞችም ይህንን እንስሳዊ ድርጊት እየተመለከቱ መዘናናታቸው ነው። ...በዚህ በዚህማ ማን እንደ ኢትዮጵያ! ማን እንደ ሀገር! ማን እንደ እናት... ጨዋ እና ሞራል ያለው።

ፍትሕ ጋዜጣ ቅፅ 4 ቁጥር 145/146 ሐምሌ 15/22 2003ዓ.ም

ንደኞቹን መከሰኩኝ

«...ለማህደሩ ዳምኗል፤ ከበድ ያለ ውሽንፃ፤ የተላቀሰ ካፊያ መሰል ነገር ማንበባጠብ ደምሯል። በአጠቃላይ ሲታይ ቀኑ ደስ አይደለም...» ይላሉ የልብ ወለድ በሐሌያን አንዳንድ ደባሪ ቀኖችን ሲገልፁ። እውነትም ደባሪ ቀን አለና። ለምሳሌ ህዳር ቅዳሜ 8 ቀን 2004ዓ.ም ለኔ ደባሪ ቀን ሆኖብኝ ነው ያለፈው። ለነገሩ ጨናግኝኝ ያለፈው ያ ሜጋጋማ ቅዳሜ (8/03/04) ብቻ አይደለም። በርከት ያሉ ቀናቶች በተደጋጋሚ ደብተውኝ አልፈዋል። በእርግጥ እንደ ከባድ ሽክም ያገበጡኝ እነዚያ ቀናት በቀላሉ የማይሸር የሀዘን ጠባሳ ጥለውብኝ እንዳለፉ የገባኝ አሁን ነው። ያልገባኝ ነገር እንዲህ አይነት ሀዘንን ልልመደው፤ አልልመደው ነው። አቤት! እንዴት ያለ መፍት ይሆን የወረደው? እስቲ አስበው በየጊዜው ንደኞችህን ሳትፈልግና ሳይፈልጉ ሲነጥቁህ?

መቼም በአሁኑኑ ጥራት «አትገኝኝ» ባይነት ንደኞቹን ያጣ እኔ ብቻ ሳልሆን አልፍ አላፍ ነን። ሽረ እንዲያውም አባቱን ወይም የትዳር አጋሩን ያጣውም ቢቲ ይቀጠረው። ለዚህ ሁሉ ማለቂያ ለሌለው የሀገሬ ልጆች መከራ መገሰራው ይጠራ ቢባል የአንበሳው ድርሻ የሚወስደው የጉልበተኞች የደፈጣ ተሞላውን ስብሰብ የሆነው እህአዴግ ነው። ሌላው ቀርቶ የምርጫ 97 ሀዘባዊ ሰናሚ ድንገት ወደ «ውታደራዊ ሰናሚ» ተቀይሮ የሚገድለውን ገድሎ፤ የሚያቆስለውን አቀስሎ፤ የሚያስረውን እስር ብቻ አይደለም የተረጋጋው። ይልቁንም ሺ ምንተ ሺዎችን ለስደት ዳርጓል። በዛ ጠለኛ ምርጫ ማን ያልተሰደደ አለ? ፖለቲከኛው፤ መምህሩ፤ ዳኛው፤ ጠበቃው፤ ሀኪሙ፤ ሀብተሙ፤ ደህው፤ እናብረው መናጠሉ... የቀረ የለም። ሀገር ተነቅሎ የሄደ እስኪመሰለን ድረስ በሶሌም በባሌም የነፍስ አድን ሽቩቱ ከመብዛቱ የተነሳ ያ መሰሰ በመስቀል አደባባይ የፎክሮብትን «የሀዘብ ማዕበል» ያስንቅ ነበር። ...ብቻ ይቅር። ሆኖም በዚያ ማዕበል ያጣኋቸው ንደኞቹ ከልቤ ሳይወጡ፤ ሌሎችንም እንዲሁ እየተገፉ፤ እየተገፉ፤ እየተገፉ... እያጣኋቸው ነው።

...ከአዲስ ነገር እና ፍትህ ጋዜጦች ምስረታ በፊት ደምሮ መልካም ንደኞቹ የሆኑት ግርማ ተስፋው፤ አብይ ተ/ማርያም፤ መስፍን ነጋሽ፤ ታምራት ነገራ፤ ዳንከት መኳንንት፤ ማስረሻ ማሞ... (ሁሉም የአዲስ ነገር ጋዜጣ አዘጋጆች እና ባለቤቶች ነበሩ) በግፍ ያጣኋቸው ንደኞቹ ናቸው። ዛሬ በመንፈስ እንዲ በአካል በመቶ ሺ ማይሎች እንድንገራራት ተፈርዶብናል። እድሜ ለአሁኑኑ ነው!

እነዚህ ባለራዕይ ወጣቶች ዛሬ በሀገራቸው እና በሙያቸው ላይ ቢሆኑ ፕሮ ምንኛ እንታደል እንደነበረ ሳስበው ሆድ ብሰኝ አልቅስ አልቅስ ይለኛል። ግና እንዴት ብዬ ሳልቅስ? እምባስ ከየት ይምጣ? ወደ ውስጥ ፈሶ ፈሶ አልቀ። ማን ነበረ ስቅስቅ ብሎ ማልቀስ፤ እምባን እንደ ውሃ ማፍሰስ የውስጥ ሀዘንን ያጥባል ያለው? ለነገሩ እኮ ለስንቲስ ተለቅሶ ይቻላል? ልክ እንደኔ ንደኞች በፖለቲካ ጣጣ ፈንጣጣ የጣሰ ዶሮ ለሆኑ ሁሉ ማልቀሱ ከባድ ብቻ ሳይሆን የእንባም ምንጭ ሊደርቅ መቻሉን ተወዳጁ ደራሲ በዓሉ ግርማ (አራሱም የፖለቲካ ሰለባ ሆኖ ህይወቱን አጥቷል) ለህልፈቱ ምክንያት በሆነው «ራሳማይ» መፅሀፉ ላይ እንዲህ ይለሃል፡-

«እንባ እንባ ይለኛል
ይተናነቀኛል፤
እንባ ከየት አባቱ
ደርቋል ከረጢቁ።»

እነሆ እነ ግርማ ተስፋውን የመሰሉ ንደኞቹን ብቻ በማጣት ሀዘኔ አልቆመም። ሽረ ያጣሁት ማን አለ? ባልደረባዬን ርዕዮት አለሙን በእስር አጣኋት፤ የልብ ወዳጄን እና በአጭም የመፅናት ተምሳሌቱን እስክንድር ነጋንም ቃሊቲ ነጥቆኛል። ብቻ እስክንድርን ስታውቀው ነው እሱን ማጣት ምን ያህል እንደሚገዳህ የምታውቀው። እሱ ሀገሩን ይወዳል፤ ለውጥ ይፈልጋል፤ ከዚህ በተረፈ እንኳን የሰው የዶሮ ደም ሲፈስ የሚሳቀቅ አዛኝ ሰው ነው። ሆኖም እሱንም አጣሁት።

በተለይ ካለፈው አመት አጋማሽ ወዲህ በብዛት ከምንገናኝባቸው ጊዜያት ውጭ ቅዳሜ፤ ቅዳሜ ምሳ በየተራ መገባበዝን ልማድ እድርገው ነበር። በእርግጥ ምሳ በልተን ብቻ አንለያይም። ብዙ ሀገራዊ ጉዳዮች እናነሳለን፤ አንጥላለን፤ ከቀን ወደ ቀን እየተበላሸ በሄደው በሀገራችን ጉዳይ እናዝናለን። ብዙም የሚያስቅ ነገር ስለሌለ ውሏችን ከሳቅ የተፋታ ነው። በተለይ እስክንድር እምብዛም ሲስቅ አይታይም። ብቻ አልፎ አልፎ ጠ/ሚኒስትሩ ቃለ መጠየቅ የሰጡ ወይም በፓርላማው ተገኝተው ሪፖርት

ያቀረቡ ሰሞን ጥቂት የማይባሉ አስቂኝ ነገሮች መኖራቸው ስለማይቀር በአንፃሩ ዘና አንሳለን።

ወዳጄ ሆይ፡- ይሄ ሁሉ ሲሆን በነፃነት የምናወጋ እንዳይመስልህ፤ ጀርሀቸውን አፋችን ውስጥ መክተት የሚቀራቸው «ፀጉረ ልውጦች» እያንዳንዳቸው ነው። አንዳንዴ ከቤት ቤት እየቀየርን እናወጋለን። ማንኛውንም ባለ ያለ ቀን ደግሞ አንድ ማኪያቶ ለመጠጣት ሶስትና አራት ቤት ለመቀየር እንገደዳለን። የሚገርመው የምናወራው የሚሰለል ሆኖ እንዳይመስልህ። ሽጊ በጭራሽ እንኳን ካፈ ውስጥ ቀጭ ብለን እደባባይ ላይ ቆመን በማይከራፎንም ብናወራው ወንጀል አይደለም። ሆኖም መሰለል ይደብራል። ነፃነትህን ያሳጣሁል። እናም ከአንዱ ቤት ወደ አንዱ...

አየህ! ያጣሁት ይሄን ንደኛ፤ ነው። ያጣሁት የሙያ አጋሪ ነው። የትኛውም ጋዜጠኛ (የመንግስትም ሆነ የግል) ችግር አጋጠመው ሲባል ከልቡ የሚቆረቆር ሰው ነው - እስክንድር ነጋ። ያገኘውን የሚያምን ቅንም ነው። ሁሉም ተስፋ የሚሰጥ። ለእሱ ሀገሩ ሁሉ መናው ነች። ምንም ይሁን ምን፤ ማንም ይሁን ማን በሀገሩ ጉዳይ እይደራደርም። የኢትዮጵያ ትንሳኤም ሩቅ እንደማይሆን በፍፁም ተስፋ ያምናል። የዛሬ ሳምንትም በቃሊቲ እስር ቤት ሳገኘው ያ ፍፁም ሰላማዊ የሆነው «ተስፋ» ከፊቱ ላይ በግልፅ ይነበብ ነበር። ሆኖም ግን እሱንም አጣሁት። ሀዘኔን የሚያጥብ እምባ አልነበረችምና አልቅሺም ሊወጣልኝ አልቻለም።

አሁን ደግሞ በአንድ ሳምንት ውስጥ ሁለት ንደኞቼን እና የሙያ አጋሪቼን አጣሁ። ተወዳጅን አበበ ቶላን (አቤ ቶኪቻው) እና የአውራምባ ታይምስን ዳዊት ከበደን። አቤ ተደጋጋሚ ጊዜ ሲያስቸግረው የነበረ የደህንነት ሰራተኛ አለቆቹ ከዚህ በኋላ እንዲታሰር መወሰናቸውን ሲነግረው ምንም አማራጭ አልነበረውምና ከሀገሩ ተሰደደ። ከአቤ ጋር ንደኝነት የመሰረትነው «ፍትህ» ላይ መፃፍ ከጀመረ በኋላ ቢሆንም ጥሩ መቀራረብ ፈጥረን ነበረ። አቤ ልክ እንደሚፀፈው ነገሮችን እያዋዛ ስለሚጫወት ሁሉ እንደጭናፍቀው ያደርግሃል። አሁን እሱንም አጣሁት። የአሱ ሀዘን ከልቤ ላይወጣ ዳዊት ከበደንም አጣሁት።

ያ ያልኩህ ደባሪ ቅዳሜ ዳዊትን ያጣሁበት ቀን ነው። ከዳዊት ከበደ ጋር ከሰራ መልስ ብዙ ጊዜ እየተገናኘን በጋራ እናሳልፋለን። አልፎ አልፎም ከከተማ ወጣ እያልን ዘና ለማለት እንሞክራለን። (ዘና ለማለት ሄደን በፖለቲካ ጉዳዮች ተጨቃጭቀንና ስራዎቻችን ላይ ተጠምደን ብንመለስም።)

እንዳልኩህ ግን የዳዊትን መሰደድ የሰማሁት ዳዊትን ጨምሮ ሁላችንም ድራዳዊ ለመሄድ ቀጠሮ ይዘን ባለበት ሰዓት ነው።

እስክንድር ነጋ ከታሰረ ወዲህ ዳዊት እና እኔ ከጋራ ንደኞቻችን ጋር ሰብሰብ ብለን ቅዳሜ ቅዳሜ በጋራ ምሳ እንበላለን። በዛ ጭጋጋማ ቀንም እንዲሁ ሀገር አማን ብዬ ብዙ ጊዜ የምንመገብበት ቤት ቀድሜ ደርሻለሁ። ጥቂት ቅይቶ ከዳዊት በቀር ሁሉም ደረሱ። ዳዊትም ብዙም ሳያስጠብቀን ከባለቤቱ ጋር ሙሉ ሱፍ ለብሶ መጣ። ፊቱ ላይ የሆነ ያረመመ ነገር ይታያል። ያው እንደተለመደው ሁላችንም ስንገናኝ ጨዋታው ስለሚደራ ትንሽ ተቀላልደን ምላው ላይ አተኮርን። ከምሳ በኋላ ማኪያቶ ይዘን ስለድራዳዊው ጉዞ ስንነጋገር ዳዊት ሀዘን በዋጠው እና በተሰበረ ድምፅ «እኔ አልሄድም» አለን። ይሄኔ ለምን እንደማይሄድ እንኳ ምክንያቱን ሳንጠይቀው በጨሽት ተረባረብንበት። «ቆይ! አንዴ ና» ብሎ ከንደኞቻችን መሀል ገንጠል አድርጎ ወሰደኝ። እናም ወደ ጆሮዬ ተጠግቶ «ችግር ተፈጥሮአል። መንግስት ሰኞ ይቅርታ፤ አዝቶ ማክሰኞ ሊያስረኝ መሆኑን ከታማኝ ምንጮች መረጃ አግኝቻለሁ። ስለዚህም ዛሬ ማታ ከሀገሪ እሰደዳለሁ» እያለ ፓስፖርቱን እና ትኬቱን አሳየኝ። እመኝኝ እንዲህ ደንግጫ አላውቅም። መሬት የተደረመለ፤ ሰማይ የተቀደደ ነበር የመሰለኝ። እናም ያኔውኑ የልብ ወለድ ደራሲዎች አተራረክ መጣብኝ ... ሰማይ ዳምኗል... ከበድ ያለ ውሽንፍር... እንባ እንባ ይለኛል...

በቃ ቀኑ እያየሁት ብልሽትሽት ሲል ይታወቀኛል። ከዚህ በኋላ ማናችንም ምንም ጥያቄ ሳናቀርብ ወደተደረደሩት መኪናዎች ገብተን ጉዛላችንን ወደ ዳዊት ቤት አደረግን። እንደደበረንም ስለቀጠዩ ሁኔታ መወያየት ጀመርን፤ አልፎ አልፎ «በቃ ሁሉም በሀገራችንና በአምባገነኖች ከሀገራችን እየተባረርን ልንኖር ነው?» የሚሉ የብሶት ድምጾች ይሰማሉ። የሆነ ሆኖ እንዲሁ እንደደበረን ቀኑ መሸ፤ ዳዊትም አንድ ሰዓት ላይ በሌ አለም አቀፍ አውሮፕላን ጣዚያ መድረስ እንዳለበት የበረራው ፕሮግራም ያስገድደዋል። እናም የሞባይሌን ሰአት አየሁ - 12:45 ይላል። ሰአቱ በመድረሱ ሁላችንም ተግተልተለን ወጣን። ከባለቤቱ ውጭ የተቀረነው መሸኘቱ እስፈላጊ አልነበረምና እኔ መንገድ ላይ ቀድሜ ወረድኩኝ። እሱም ሊሰናበተኝ ከተቀመጠበት የጋቢና ወንበር ወረደ። ተቃቀፍን፤ አንገት ለአንገት። በለሆሳስ «አይዞህ በርታ» አለኝ። በለሆሳስም መለስኩለት «አይዞህ አንድ ቀን በሀገራችን ዳግም እንሰባሰባለን። እንዲህ እንደተበታተን እና

እንዲህ እንደተሰደደን እንቀርም። ተለያየን። በሁኔታችን የጓደኞቻችን ስሜት እየተቀየረ ስለነበር ውስጤን አጠንክሮ በፈጣን እርምጃ ከአካባቢው ተለወርኩ።

ከዚህ በኋላ ስሜቴ ጥሩ ስላልነበረ ስልኬን አጥፍቼ የቀሩ ጓደኞቼን «እጠብቃችኋለሁ» ወዳልኩበት ቦሌ አካባቢ ወደሚገኝ አንድ ቤት ገብቼ ተቀመጥኩ። እነሱም ጥቂት ቆይተው መጡ። ዳዊት አውሮፕላን ውስጥ እስኪገባ በአንድ ጓደኛችን በልክ እየደወለ ያለውን ሁኔታ እየነገረን ነው። «እሁን የፀጥታ ሰራተኞች ከተሳፋሪዎቹ ለይተው ወሰዱኝ» የሚል የቴክኖሎጂ መልእክት ላከ። ሁላችንም ደገገጥን። ሆኖም ግማሽ ሰዓት ቆይቶ ደወለ። «የፀጥታ ሰራተኞቹ ወደት እና ለምን እንደምሄድ ጠይቀውኝ ለሶስት ወር ወደ አሜሪካ እንደምሄድ ነግረዋቸው ከአለቆቻቸው ጋር ስልክ ተደዋውለው እንደሄድ ፈቅደውልኛል» አለንና በመጠኑ ተረጋጋን። ከደቂቃዎች በኋላም አንድ መልዕክት ላከ - በሞባይሉ። ከኤፍ አም ሬዲዮጥቹ የአንዱ አዘጋጅ የሆነ አፍቃሪ አህአዴግ «ጋዜጠኛ» ይሁን «ዲጂ» ሚናው የማይታወቅ ግለሰብ አብሮኝ ተጓዥ ነው የሚል።

በቃ ከዚህ በኋላ የኢትዮጵያ ሰማይ የአለም አቀፉ ሲፒጂ ተሸላሚ እና ጋዜጠኛ በሙያው ያበረከተው አስተዋፅኦ እንደ ጥፋት ተቆጥሮ 20 ወር በቀለቱ የተሰቀየ ጋዜጠኛን ሳይወድ በግዱ እትብቱ ከተቀበረበት ምድር - እምቢ ኢትዮጵያ እያስከበለለው ነው። አዎ! ጋዜጠኛ ዳዊት ከበደ! ጓደኞቹ ዳዊት ከበደ ከሀገሩ ተሰደደ። ተወዳጁን አውራምባ ታይምስ ጋዜጣንም በዚህ ስርዓት፤ በዚህ መንግስት ዳግም አታያትም።

«ጓደኞቼን መልሱልኝ» እያልኩህ ያለሁት ለዚህ ነው። ሳምንቱ እንደ ጨፈገገኝ አለፈ። ራሴንም ጠየኩ - «ከማን ጋር ላውራ?» ብዬ። የአዲስ ነገሮቹ ጓደኞቼ ተባረሩ። እስክንድር ነጋ ታሰረ፤ አቤ ቶኪቻው ተሰደደ፤ ዳዊት ከበደም ተከተለ... ማን ቀረኝ? አላውቅም። እናም እሁንም እደግመዋለሁ «ጓደኞቼን መልሱልኝ? ከማን ጋር ላውራ?»

መቼም በግልጽ መንግስት ከሌለበት ከሰማሊያ እና ጤናው የታወከ ግለሰብ ከሚያስተዳድራት ኤርትራ በስተቀር በገፍ ከሀገሩ እንደ ኢትዮጵያ የሚለደድ የትም የለም። «የኢኮኖሚ ሰደተኞችን» እዚህ ስንደምራቸው ማለቴ ነው። ምክንያቱም ሌላው ሌላው የሰደት ምክንያት ሳይሳተት እንኳ የፖለቲካ ሰደተኞች ብቻ ቀጥረው የትየለሌ እየሆነ ነው። የዚህ ሁሉ መንስኤ ደግሞ የወደቀው ደርግ እና የጣለው አህአዴግ «ከሚኒስታዊ መንግስታት» እርግጫ ምራት የፈጠረው ነው።

የኢትዮጵያ መንግስትን ባህሪ የሚያውቁ ሰዎች ከጥቂት ወራት ወዲህ «ቀጣዩ የቁጣው ቀማሽ ፍትህ እና አውራምባ ናቸው» እያሉ ፅፈው ማስነበባቸው እየተለመደ ሄዷል። የአውራምባው ዳዊት መባረርም የዚህ ዓይነቱ ትንተናቸው ምክንያታዊነት አስረጅ ነው። የዳዊት መሰደድ በሀገር ቤት እንደተሰማ የብዙዎቹ ጥያቄ የ«እኔ» እጣ ፈንታ ምን ሊሆን እንደሚችል የሚጠይቅ ነበር። ለዚህም ነው አንድ ሁለቱን ቀን ስልኬን የዘጋሁት። በትክክልም ደግሞ «በቃ አንተም ጥሰህላቸው ውጣ» የሚሉ ድምፆችን መስማት ያለመፈለጌ ነው ስልኬን እንድዘጋ ያስገደደኝ።

ይሄ ማለት ግን አልሰጋሁም ማለት አይደለም። (ፈራሁ እና ሲጋሁን ለያይተህ አንብባልኝ)፤ ሲጋሁ እንጂ ፈራሁ አላልኩምና። ለምን መሰለህ ያልፈራሁት? ደፋር ስለሆንክ እንዳትለኝ። የተሰደዱት በሙሉ ደፋሮች ናቸውና። በቃ መስዋዕቱን መዘንኩት። ከዛም ይሄንን መስዋዕትነት ለምወዳት ሀገሪ ልከፍልላት ከምትለው ዋጋ ጋር አነፃፀርኩት። እናም ሀገሪ በለጠች። አሁንም እንዳትሳሳት የተሰደዱት ሰዎች ሀገራቸውን አይወዱም አላልኩም። በቃ ይሄ የእኔ ምርጫ ነው። ሬሳዬ ከውጭ ሀገር ወደ ሀገር ቤት ለቀብር እንዲመጣ ያለመፈለግ።

የሆነ ሆኖ ዳዊት ከበደ በመጨረሻው ዕሁፋ፤ በመጨረሻዋ የአውራምባ ሀትመት «እውነት ግን ይች ሀገር የማን ናት?» ሲል እንደጠየቀው ሁሉ እኔም እጠይቃለሁ «አዎ ይች ሀገር የማን ነች?» መልሱንም አራሴ አስጣለሁ። የመለስ ዜናዊ ነች። የበረከት ስምዖን ነች። የአብይ ተክለማርያም ነች። የመስፍን ነጋሽ ነች። የግርማ ተስፋው ነች። የእስክንድር ነጋ ነች። የአቤ ቶኪቻው ነች። የዳዊት ከበደ ነች። የእኔም ነች። የአንተም ነች። ከዚህ ውጭ ሀገሪ፤ ሀገርህ እንዳትመስልህ አድርገው ሲያባረሩህ አትሸሽ! ሲያስደነብሩህ አትደንብር። ሲያስፈራሩህ አትፍራ። የአንተ ግዴታ ህግ ማክበር እንጂ ቀጣ እና እርግጫን መፍራት አይደለምና።

እዚህ ጋ አንድ ነገር ልጨምርለሁ። የወዳጄን የዳዊት ከበደን መባረር አያይዘና። አየህ! ዳዊት ከበደ ትግሪ ነው። እንዲያውም ከትም ሥነ-ም ሰላይ የጠቅላይ ሚኒስትሩ የትውልድ መንደር ልጅ ነው። አድዋ። ከዚህም በተጨማሪ የአቶ መለስ አባት «ዜናዊ» ትዳር ሲይዙ የዳዊት አባት «ከበደ» አጃቢ እና ሽማግሌ ነበሩ። (ዳዊት እንደነገረኝ) ይሄ ሁሉ ሆኖ ግን ዳዊት ከበደን የአቶ መለስ መንግስት ከሀገር አባርታል። ለዚህም ነው ደጋግማ «ጊዜው የትግሪ ነው» የሚሉ መሰሪዎችን አትሰማ የምልህ። ጊዜው የትግሪ አይደለምና። ጊዜው የትግሪ ቢሆን ዳዊት ተባራሪ ሳይሆን አባራሪ በሆነ

ነበር። እንዲህ ስለህ ግን ጊዜው የሁሉም ኢትዮጵያዊ ነው አያልኩህ እንዳይመስለህ። እንዲሁም ልላህ አልቸልም። ምክንያቱም ጊዜው የእኔ፣ የአንተ ወይም የትግራይ ሳይሆን የሀውላት፣ የብአዴን፣ የአህዴድና የደሀኢዴን አመራሮች ነውና። ትግራይ ሂድ፣ ሀውላትን ከተጥህ ቁም ስቅልህን ታያለህ። ንገደር ሂድ፣ ብአዴንን ከተቃወምክ ሀልውናህ አከተመ ማለት ነው። ወለጋ ሂድ፣ አህዴድን ከጎቀፍክ ከሰርህ ተነቀልክ እንደ ማለት ነው። ወላይታም ሂድ፣ ደሀኢዴንን ካልደገፍክ የአንተ የዜግነት መብቶች ሞጋ ቢሰኝቸው። እናም እመነኝ፣ በሀገራችን ያለው ትግር የአንድ ብሔር የበላይነት ሳይሆን የጥቂት ወላኝ ሰዎች እና ዘመዶቻቸው የበላይነት ነው።

...አሁን ስህራን እየጨረሰኩ ነው። ሌሊቱም እየተጋመሰ ነው። ንፋስ በጣም ደንፍሳል። አስፈሪ ድባብም ነግሷል። ሆኖም እስካሁን በሬን የቆረቆረ የለምና መሃፌን ተጥያለሁ። ማን ያውቃል የዛሬ ሳምንትም እፅፍ ይሆናል። ...«አቤቱ ጌታዬ ሆይ! ወደ ልብና አታግባኝ፤ ይች ፅዋም ከእኔ ትለፍ ብዬ እንዳላመነታ አበረታኝ፤ ጉዞዬንም ቀራጊዮ ድረስ እድርገው።» ይሄ የተለመደ ፀሎት ነው። በዚህ ደረት ሌሊትም በለሆሳስ እየደገምኩት ነው። እንደገናም ድምሄን ጮክ አድርጌ ደገምኩት «የኢትዮጵያ አምላክ ሆይ! ጉዞዬን እስከ ቀራጊዮ አድርገው።»

...ይህን ስህፍ ከመዝጋቴ በፊት ግን በእሄ ቲምድርስ መንግስት የተማረረች አንዲት ሴት ገጠመችው የተባለ ግጥም ትዝ ስላለች፤ ላስታውስህና በዚህ ልቋጨው።

«አንድ እግር በርዝሬ መንቀል አቅቷትህ
 አቀጥሎ ለብልቦ አንድዶ ይፍጃችሁ!
 ኢትዮጵያ ለዘላለም ትኑር።

ፍትሕ ጋዜጣ ቅፅ 5 ቁጥር 163 ሀዳር 15 2004 ዓ.ም

«አኬልዳማ»ው የኦዲዮ ወደስ የኢህአዴግ?

አኬልዳማ - የደም መሬት። ቀላ አብራይስጥኛ ነው። ትርጓሜውም የደም መሬት የሚል ሆኖ እናገኘዋለን።

መለስ መሬቹ የኢህአዴግ መንግስት ምን እንደነበረው እንጂ ብቻ መሬት መሬት ብሏል። የኢንቨስተር መሬት፣ የሪል ኢስቴት መሬት፣ የአበባ አርሻ መሬት፣ የሩዝ መሬት፣ ለህንድ የተሰጠ መሬት፣ ለላውዲ አረቢያ የተሰጠ መሬት፣ የሊዝ መሬት፣ የደም መሬት (አኬልዳማ)።... በእርግጥ መንግስት እስከዛሬ ድረስ «መሬት»ን የሚያየው ሽንሽኖ ከመሸጥ አንፃር ብቻ ነበር። አከማቻዎቹ ፋይዳው ስላስቋመጠው ማለት ነው። ለሞትን ደግሞ ከኢኮኖሚ ጠቀሜታው ባሻገርም ፖለቲካዊ ጠቀሜታ አግኝቶበታል። እናም የፊልም ርዕስ አድርጎታል። ...አኬልዳማ - የደም መሬት።

ጥቂት ስለ አኬልዳማ፡-

በክርስቲያኖች መጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የተተረከው አለምን ለማዳን የመጣው ኢየሱስ ክርስቶስ ወንጌልን በሚሰብክበት ወቅት 12 ደቀመዛሙርት (ተከታይ 3ደኞቹን) መርጦ እንደነበረ እናነባለን። በመጨረሻም ከእነዚህ ተመራጮች አንዱ የሆነው የአስቆርቱ ይሁዳ የመረጠውን፤ ያከበረውን ኢየሱስ ክርስቶስን በ30 ዲናር ለጠላቶቹ ሸጠው። ሆኖም ከጥቂት ለዓታት በኋላ ይሁዳ ንፁህ ወዳጁን አሳልፎ እንደሰጠ ገባውና ተፀፀተ። ተፀፅቶም አልቀረ የተቀበላትን 30 ዲናር ለገዢዎቹ መለሰላቸው። ገዢዎቹም «ከልፈለክ ተወው! የራስህ ጉዳይ ነው» ብለው ገዝቡን ከተቀበሉ በኋላ መሬት ገዙበት። እነሆ ያ መሬት በወዳጁ በተሸጠ ንፁህ ሰው ደም የተገኘ መሬት በመሆኑ ዛሬም ድረስ «አኬልዳማ» እየተባለ ይጠራል። ይህ መሬትም በአካባቢው ላይ በእንግድነት መጥተው ሀይወታቸው ላለፈ ሰዎች ብቻ መቀበሪያ ሆነ።

ይሄ ከሆነ ከሁለት ሺ አመት በኋላም የኢትዮጵያ ገዢ ፓርቲ «አፍ» የሆነው ኢቲቪ፤ የገዢው ፓርቲ «ጠላቶችን ወንጀል የሚተርክ ፊልም አዘጋጅቶ ወይም ጣጣ ፈንጣጣው ያለቀለትን ፊልም ከራሳቸው ከገዢዎች አለቆች፤ ከዋነኞቹ ከአንዱ ተቀብሎ «አኬልዳማ» በሚል ርዕስ ለሶስት ቀን ያህል አሳይተናል። በእርግጥ ያ በክርስቶስ ደም የተገኘው የ«አኬልዳማ» ትርጓሜ እና የኢቲቪ የፊልም ጭብጥ ሀራምባና ቆቦ ነው። ምክንያቱም የአይሁድ ካህናት «አኬልዳማ» ያሉት መሬቱ የተገዛው ይሁዳ የተባለ ሰው፤ ክርስቶስ የተባለውን ወዳጁን ሸጦ ባገኘው ገንዘብ ነው። የኢህአዴግ «አኬልዳማ» ጭብጥ ደግሞ ከሀገር በቀሎቹ እስከ አልቃይዳ፤ አል-ኢትሁድ፤ ቫዕቢያ፤ አልሸባቢ... ድረስ ያካተተ ነው። እናም የፊልሙ ርዕስ የፊልሙን ጭብጥ ሊወክል ይችል የነበረው በፊልሙ ላይ አንጻርጋቸው ፅኒ፤ ብርሃኑ ነጋን አሳልፎ ሲሰጠው የሚታይ ቢሆን ኖሮ ነበር። ወይም አልቃይዳ ተተኪ ሊቀመንበሩን አይማን አልዛሃዋሪን ሲሸጥ የሚያሳይ ፊልም ቢሆን ነበር።

የሆነ ሆኖ አኬልዳማ ፊልም እርስ በርሳቸው በሚጣረሱ ነገሮች የተዋቀረ በመሆኑ «ሂስ» መስጠቱ ተገቢ ይመስለናል። ሌላው ቢቀር እንኳ ዳይሬክተሩ እና ደራሲው በሚቀጥለው ለሚያዘጋጁት ዶክመንተሪ ፊልም ገንቢ አስተያየት ሊያገኙ ይችላሉ። መማር ከፊልሉ ማለቱ ነው። አሊያ እንዲህ እንዳየነው አይነት ቀሽም ፊልም ከየለሩ 99.6 የመራጭ ድምፅ አገኘሁ ያለውን «አውራ ፓርቲ»ያቸውን እንደሁልጊዜው መሳቂያ መሳላቂያ ሲያደርጉ መከረማቸው ነው። መቼም የዚህ ፊልም ደራሲ እና ዳይሬክተር እንደእነ ሠራዊት ፍቅሬ እና ጓደኞቹ ለማያዊ ፈረስ፤ ሄሮኪማ፤ አባይ ምናምን ሺጋስ... እንደሚሉን «አርቲ-ካድሬ»ዎች አይደሉም። እነዚህኞቹ (የአኬልዳማ ባለቤቶች) ፊልም የሚሰሩት ገንዘብ ለማግኘት አይደሉም። ገንዘብ ሞልቶ የተረፋቸው ናቸው። ገንዘብ ቢፈልጉ እንኳ ከፊልም ይልቅ ጥቂት የታክስ ጭማሪ ቢያደርጉ ገዢው የትየለሌ እንደሆነ ከልምድ ያውቁታል። እናም እነሱ ፊልም የሚሰሩት ሲያሻቸው ታክስ እንዲጨምሩ፤ ሲያሻቸው መሬት እንዲሸጡ፤ ሲያሻቸው ከትዳር ጓደኛቸው ጋር በሚሊኒየም አዳራሽ እንዲደገሱ፤ ሲያሻቸው... የፈቀዱትን ለማድረግ የሚያስችላቸውን እና የሚንደላቀቁበትን «ሰልጣኑ መንግስት» ለማስጠበቅ ነው። ብቻ ይሄ ይቆር። ስለዚህም ማንነታቸው ላይ መነጋገር እዚህ ይገታና ስለፊልሙ እናውራ።

እሺ! ከጭብጡ እንጀምር። እንግዲህ የወቅቱ ፖለቲካ «አሸባሪ» እና «ሽብር» መከላከል እንደሆነ ግልፅ ነው። እናም አሸባሪ በሚል ጋዜጠኞች፤

ፖለቲከኞች፤ አንዳንዴም መንገደኞች... በፌደራል ፖሊስ ቁጥጥር ስር እየዋሉ ነው። ይህንን ተከትሎም መንግስት ሰዎቹን ያሰራቸው ስለተቸት እና ስለተቃወሙት እንጂ አሸባሪ ሆነው አይደሉም የሚል ተቃውሞ ከውስጥም ከውጭም መነሳት ሲጀመር፤ ጠቅላይ ሚኒስትር መሰሰ ሰዎቹ የታሰሩት በበቂ ማስረጃ መሆኑን፤ በሁለት ሳምንት ጊዜ ውስጥም ማስረጃውን ለሀዘብ ይፋ እንደሚያደርጉ በመግለፅ ተቃውሞውን አስተባብሩ። ሆኖም የተቀጠርንባት ሁለት ሳምንት ብቻ ሳይሆን አምስት ሳምንት ያህል በኋላ ማስረጃ የተባለው «አኬልዳማ» በሚል ርዕስ የቀረበ ፊልም ሆነ። (ምናልባትም የፊልሙ ደራሲ ራሳቸው አቶ መሰሰ ሊሆኑ ይችላሉ)

ብዙሃኑም ፊልሙን በንቃት ተከታተሉ። የቴሌቪዥን ኤተክስ (ስነ-ምግባር) እንደተጠበቀ ሆኖ ማለቱ ነው። ምክንያቱም ሆሊውድ የሚሰሩ አስፈሪ (ሆረር) ፊልሞች እንኳ ቢያንስ ከ16 አመት በታች እንዳያያቸው የሚከለክል ህግ እያለ፤ ኢቲቪ ግን የተቀረጠ አንገት፤ የተገነጠለ እጅ፤ የተፈረከሰ ጭንቅላት... እያሳየ «13 ዓመት የሞላው ሀሃን በሙሉ ሊያየው ይችላል» ይላል። ያውም ሲኒማ ቤት ሳንሄድ እቤታችን ድረስ መጥቶ።

...ወደ ጭብጡ እንመለስ። የመሰሰ መንግስት «አሸባሪ» ብሎ ባሰራቸው ጋዜጠኞች፤ ፖለቲከኞች እና ገና ያልተያዙ እየታደጉ ባሉ «አሸባሪዎች» ላይ መከሸሻ ሆኖ በአኬልዳማ ፊልም ከቀረበው አንዱ ማስረጃ መላ ቤተሰባቸውን ያጡ አንድ ግለሰብ በሚሰጡት ምስክርነት የሚጀምር ነው። ግለሰቡ ባለቤታቸው እና ልጆቻቸው በአንግ ስለመገደላቸው የሰጡት ቃል ታጥቦና ተተክሶ ነው በአኬልዳማ ፊልም ያየነው። ሆኖም በፊልሙ የቀረበውን አልድገመውና፤ ኢቲቪ ከሰውየው ቃል በአጠባላቅ በተከሰ ወቅት የቀረጠውን ቀጥሎ፤ የሰውየውን ሙሉ ንግግር እንደወረደ ሳውርድላችሁ።

«...ዘጠኝ ቤተሰቤን ወሰዱብኝ። ተጥቅጠው ባለቤቴንም ገደሏት። የእኔ ወንድሞች ልገገራችሁ ባለቤቴን ገደሉብኝ፤ 34 አመት አብረን የነበርን፤ ለንበረቱ አላለቀስኩም። ሎኔንም አልገልፅም። እናንተ ሄዳችሁ አይት። ሽባ ልጅ፤ አይኑ የፈለሰ፤ እጁ የተሰበረ ልጅ መልሰውልኛል አሉ፤ አላየኋቸውም እኔ። የእኔ ወንድሞች ብትተውኝ ጥሩ ነው። ትንሽ አንጎሌ ልክ አይሰራም። እና ይሄ ነው ድርጊቱ፤ የሚደረገው ድራጎት... የከተማ ወርሰላን አስታጥተው ሀዘቡን ፈጁት። አምስቱን ጓደኞቼን ገደሉ ከተቷቸው። የጓደኛ ዬን ሚስት እና የእኔን ሚስት ገደሉ፤ እንዲህ ያለ ግፍ ይሰራል። ይሄን ሁሉ የሚያደርገው መሰሰ ዜናዊ ነው» የሚል ሆኖ እናገኘዋለን። (ኢቲቪ የቀረበው

ይሄ ፊልም እኔም ጋር ስላለ ምናልባትም ኢቲቪ ጠፍቶበት ከሆነ ቀራጽበብ ያቀረበው ላውሰው እትላለሁ።)

ሰለቃል ሰጪው ሰውዬ ደግሞ ትንሽ ልንገራችሁ፡- አቶ ይርጋ ይመር ይባላሉ። ነዋሪነታቸው በአርማያ አቡ ሴራ በተባለ የቀበሌ ገበሬ ማህበር ውስጥ ነው። አደጋው የደረሰባቸው በጥቅምት ወር 1984ዓ.ም ነው። በአደጋው ባለቤታቸውን አልጋነሽ ጃራን፤ የ18 ዓመት ልጃቸውን ሲሳይ ይመርን እና የ9 አመቱን አሸናፊ ይመርን አጥተዋል። እሳቸውን ጨምሮ ደግሞ በዓይነሽ እና ወሰኔ የተባሉ ልጆቻቸው በጥይት ቆሰለዋል። ሆኖም አደጋውን ያደረሱት ሰዎች ለጥቂት ጊዜ ታስረው በዋስ ተሰቀዋል። አቶ ይርጋ እስከ 2000ዓ.ም መጨረሻ ድረስ ፍትህ አስማግኝታቸውን እና መዝገቡ ተሰረቀ መባላቸውን በሰኔ ወር 2000ዓ.ም ለገባብ በበቃቸው ፍትህ ጋዜጣ ላይ ተናግረዋል።

አኬልዳማ ፊልም ሆኔ ደግሞ ለዚህ ሁሉ ተጠያቂው «መልስ ዜናዊ ነው» የሚለውን የተበዳደ አቤቱታ ቆርጦ፤ እንዴ አደጋውን ቀጥሎ ደግሞ እንደሰነድር ነጋን እያፈራረቀ ያሳየናል። ምን ለማለት ፈልጎ እንደሆነ ግን ግልፅ አይደለም። መቼም ጠቅላይ ሚኒስትሩ «ከባድ በላይ ማስረጃ አለን» ያሉን ይሄንን ነው ብዬ አላስብም። ከሆነ ግን ነገሩ ደባ ራሱን፤ ስለት... አይነት መሆኑ ነው።

ለላው ፊልሙ ሲፋት ከሰር የምናገኘው ህቅ አቶ ይርጋና ቤተሰቦቻቸው ላይ ይሄ አደጋ የደረሰው በ1984ዓ.ም በወርሃ ጥቅምት መሆኑን ነው። እናም ተከታዩ ጥያቄ በዛን ጊዜ ኢትዮጵያን የሚያስተዳድረው ወይም የሚገዛው ማን ነው? የሚል ይሆናል። ምናልባትም ይህን ጥያቄ የቀረበው ለ6ኛ ክፍል ተማሪዎች ቢሆን ኖሮ ደግሞ እንዲህ የሚል ምርጫ ይኖረው ነበር።

ሀ. አዩ ሃይለ ሥላሴ

ለ. መንግሥቱ ሃ/ማርያም

ሐ. ኢህአፓ እና መኢሶን

መ. መልስ የለም።

አሁንም ምናልባት ነው፤ ተማሪው ጎዘዝ ከሆነ መልሱ «መ. መልስ የለም» ነው ይልና ራዶት ያገኛል። ምክንያቱም ደርግ የወደቀው በ1983 ነው። ኢህአፓ እና መኢሶን ደግሞ እንኳን በልጣን ሊይዙ በምንልክ ቤተመንግሥት እነባዚ ካለፉ የጥይት አራት ነበሩ። ትክክለኛው መልስ በወቅቱ «ጊዜያዊ መንግስት» የሚባል ተመስርቶ የነበረ መሆኑ ነው። እሺ፤

ይሄ ጊዜያዊ መንግስት በእነማን ነበር የተመሰረተው? ይሄ ባይሆን ጥሩ ጥያቄ ነው። በኢህአዴግ እና በሌላ ጋር ነበር የተመሰረተው። ይሄም ጥሩ መልስ ነው። እንዲያውም በወቅቱ የእነግ ሊተመንበር ሌንጼ ለታ የመከላከያ ኮሚቴ ሰብሳቢ ነበሩ። (የመከላከያ ሚኒስትር እንደማለት ነው)

ያን ጊዜ እነ አንዱአለም አራጌስ የት ነበሩ? በእርግጥ እኔም አላውቅም። የአንዱአለም ሲቪ እንደሚነግረን ከሆነ ግን፤ አንዱአለም በወቅቱ የኮረብ ዕባህ የ10ኛ ክፍል ተማሪ ነበር። እንግዲህ አግዜር ያሳያችሁ! ይሄ የኢቲቪ ፊልም አሁን በማን ላይ የሚቀርብ ማስረጃ ሆኖ ነው እንድናየው የተደረገው? ...ይህና! መልስ የሚሰጠን የለምና አንደፈረደብን አኬልዳማን መመልከታችንን እንቀጥል።

የአኬልዳማ ፊልምን ስናይ ከተዋናዮቹ አንዱ ጋሽ ደቤ በማዕከላዊ አስር ቤት ዘና ብሎ፤ የዶሮ አይን የመሰለ ቡናውን እየተጎጠጠ በሸሽብር ተማሩ ሲዘረዝር የሚታይበት ክፍል አለ። ከዚህ በተቀራጸ ደግሞ ከሰበት ሳምንታት በፊት (ምናልባትም ፊልሙ እየተቀረፀ ባለበት ጊዜ ሊሆን ይችላል) ናትናኤል መኮንን የተባለ ተከላካይ በማዕከላዊ አስር ቤት የደረሰበትን በደል ለፍርድ ቤቱ ሲናገር ግን ስለቡና ግብግ አላነሳም። ይልቁንም እንዲህ ነበር ያለው፡-

«በተከታታይ ለሁለት ቀናት የፌዴራል ፖሊስ መርማሪዎች ጎሳፊና በሰራቸው የሚገኙ መርማሪዎች በአካል፤ በሞራሌ ላይ ጉዳት አድርሰውብኛል! ምግብ ተከልክዬ እርቃኔን ሕጄ ወደ ጎሳ ታስሮ ለሁለት ምን ውሃ እላዬ ላይ እየተደፋብኝ እነርሱ የሚፈልጉትን እንድናገር ሲያስገድዱኝ ነበር። ለአራዳ የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት በደሉን እቅርቤ ዛሬ መልስ እንዲሰጡ ታዞ ነበር።»

የተከበረው ፍርድ ቤትም የናትናኤልን ሰቃቃ ካዳመጡ ዘጎለ በመሀል ዳኛው በኩል እንዲህ የሚል መልስ ሰጡ፡-

«ዛሬ የክስን ቻርጅ ዐቃቤ ህግ ለፍርድ ቤቱ የሚያቀርብበት ወቅት ስለሆነ ክርክሩ ሲሰማ ዘደለህን ታቀርባለህ! አሁን የምናደምጥህ መሃገር ስለደመርስ ብቻ ነው።»

እሺ፤ ከቡር ፍርድ ቤቱ፤ ለህቅ መፍረዱ ቀርቶ ማዳመጡ ከሆነ ሀላፊነታቸው፤ መቼስ ምን ይደረጋል። እኛ ግን ስራችንን እንቀጥል። ናትናኤል «እነሱ የፈለጉትን እንድናገር አስቀዩኝ» ያላትን ስንመነገራት የአኬልዳማ መስካሪዎች በዚህ በኩል የተገኙ ሊሆኑ ይችላሉ የሚል ብርቱ ፕርጣሬ ያድርብናል። መቼም ማዕከላዊ አንድ ነው። በታውሞ ያው ከአራዳ

ጊዮርጊስ ትንሽ ከፍ ብሎ የሚገኘው ነው። ሆኖም አንዱን ቡና እየጋበዘ፤ ሌላውን እርቃኑን አቀሞ ውሃ እየደፋበት የሚውል ከሆነ ከዚህ በላይ የሰብአዊ መብት አክባሪነት የትም የለ። ይሄ ተባራሪ ወሬ አይደለም። ራሳቸው የጉዳዩ ባለቤቶች ናቸው በአንደበታቸው የመሰከሩት። ስለቡናውም ስለ እርቃኑም። እኛም በዚህ መልኩ የተገኘ መረጃ ለፍርድ ቤት ማስረጃ ሊሆን ቀርቶ፤ መርማሪዎቹን በሀገር ባስጠየቀን ኖሮ (ሀገር ካለ ማለቱ ነው)።

የሆነ ሆኖ «ቶርቸር» ስለሚባል ነገር ብዙ ብዙ ሰምተናል። ያውም ከደርግ ጊዜ ጀምሮ፤ ያውም በማዕከላዊ አስር ቤት። ይሄ ነገር እንዴት ነው? ኢትዮጵያ የሰው ዘር መገኛ እንደመሆኗ ሁሉ የ«ቶርቸር» (በቃይም) መገኛ (መጀመሪያ) ትሆን እንዴት? ፕ/ር መስፍን ወልደማርያም ለደቂቀ አስጢፋኖስ መፅሀፍ «ቀዳሚ ቃል» ይሆን ዘንድ አዘጋጅተውት፤ በአዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ ፕሬስ ውድቅ በተደረገባቸው መጣጥፍ ላይ «ቶርቸር» እንዲህ ይገልፃል፡-

«ይህን መፅሀፍ ሳንብብ ምዕራባውያን (በእንግሊዝኛ) 'ቶርቸር' (የግዕዝ ፀሐፊዎች 'ከነኑ' የሚሉትን ሰውን የማሰቃየትን ዘዴ) እኛ የፈጠርነው መሰለች። ቻይናውያን በዚህ ክፉ ዘዴ እንደሚታሙ አውቃለሁ። እኛም ሆንን ቻይናውያን የተረካቸውን ርዝመትና ያለዝቅን የደክነትን አዘቅት ለመገንዘብ ይህ የክፋት ዘዴአችን ማስረጃ ሆኖ ሊያገለግል የሚችል ይመስለኛል።»

ልዩ ኖት ፕሮፌሰር። ሁላችንም እንደምናውቀው የወቅቱ የእኛ እና የቻይናውያን ፍቅር፤ ክፍቅር እስከ መቃብርም በላይ ነው። እኛም በ«ቶርቸር» የተገኘ መረጃ በሀገር ባለሙያዎች ዘንድ ብቻ ሳይሆን በሀገራችን ህግም ቢሆን ተቀባይነት የለውም። እንዲያው እንዲህ በፓርላማ ሊያስፎክር ቀርቶ፤ በአጥቢያ ጻፍንም ቢሆን ተቀባይነት የለውም። ያውም በሀገር አውጪው ፊት «ከሃገር ማስረጃ አለን» ሊያስብል ቀርቶ... አበስኩ ገበርኩ!

በተጨማሪም ይሄ አይነቱ አሰራር መንግስትን ከ«መንግስትነት» ደረጃው አውርዶ የጎበዝ አለቃ ያስመስለዋል። ወይም ምዕራባውያን እንደሚሉት «Police state» ማለቱ ነው። አሊያም በአደብ ጣሊያን ፈላጭ ቀራጭ እንደሆነ ዝናው የናኘለት የ«ማሬያ» አስተዳደር በየት ዞር መጣ ሊያስብል ይችላል።

ለማንኛውም ቶርቸር በዋናነት በሁለት መንገድ ይገለጻል። አካላዊ እና ሰነ ለቦናዊ ተባለ። ለምሳሌ ናትናኤል ደረሰብኝ ያለው የቶርቸር አይነት

አካላዊ በሚለው ሊመደብ ይችላል። «ከቤተሰብ እንዳገናኝ ተደረግን» ያሉት ደግሞ የደረሰባቸው የቶርቸር አይነት ሰነ ለቦናዊ ሊባል ይችላል።

እዚህች ጋ አንድ ነገር ትዝ አለች። የአኬልዳማ ፊልምን አስቂኝ ካደረጉት ነገሮች አንዱ አጨራረሱ መሆኑን። ምክንያቱም ሁሉም የአኬልዳማ መስካሪዎች በራሳቸው ላይ ከመሰከሩ በኋላ ከአስር ቤት የተለቀቁ መሆናቸው (ነገሩ እንኳ ወደው አይመስለኝም፤ ተገደው የተወነቡትን ዝነኛ ፊልማቸውን ከቤታቸው ጋደም ብለው ማየታቸው) ነው። በእርግጥ የታሰሪዎቹ መለቀቅ መልካም ነገር ነው። እኔ ሲጀመርም የታሰሩበት መንገድ አልተዋጠልኝም። ተደጋጋሚ ጊዜ ሰዎቹ ይፈቱ ዘንድ አጽንኦት ለጥቼ ዕፊአለሁ። ነገር ግን ታሰሪዎቹ የተለቀቁት በፊልሙ ላይ ያየነውን እንዲናገሩ በሚያደርግ ድርድር ከሆነ ከቶርቸር ጥቃቶች አንዱ ምናልባትም ዋነኛው ጥቃት እንደደረሰባቸው ነው የሚቆጠረው።

ሌላው የአኬልዳማ ድራማ አስገራሚ (አስቂኝ) ነገር ታሰሪዎቹ በማዕከላዊ አስር ቤት ሆነው ስለሽብር እቅዱ እና አፈፃፀሙ ከነገሩን ውጪ መንግስት እነሱን ከማሰሩ በፊት አለኝ ሲል ይፍክርበት ስለነበረው ማስረጃ አንዳች ነገር ማየት አለመቻላችን ነው። ለምን ይዋሻል! በበኩሌ ኢቲቪ ፊልሙን እንደሚያሳይ ከአንድ ቀን በፊት ሲያስተዋወቅ፤ ስለእነ እስክንድር ነጋ ገሀህነት አስቀድመን የመሰከርነውን ምስክርነት፤ ገደል የሚከት ወይም የሚያፈርስ ማስረጃ አቅርቦ ሊያሳፍረን ይሆን እንዴ ብዬ ራሴን ተጠራጥሬው ነበር። እኛም የመጀመሪያው ክፍል ታየ፤ ምንም አዲስ ነገር የለም። ምናልባት የዛሬው የፊልሙ መግቢያ ሊሆን ስለሚችል ማስረጃው በሚቀጥለው ሊያቀርቡት ፊልገው ይሆን ስል አንሰላስልኩ። እኛም ሁለተኛው፤ ሶስተኛው ክፍል አያልኩ ጠበኩ። ሆኖም ወፍ የለም! የተረበው ማስረጃ በሙሉ አንዳንዶቹ እነግ ከኢህአዴግ ጋር በጋራ መንግስት ሆኖ የረሀማቸው፤ ሌሎችም አስረኞቹ ራሳቸው ማዕከላዊ አስር ቤት ሆነው እንዲህ ልናደርግ ነበር፤ እንዲህ አስበን ነበር፤ ጂኒ ቁልፏል... የሚል ሆነና አረፈው።

የእኛ ጥያቄ መንግስት ሰዎቹን ከማሰሩ በፊት ሰበሰቡኩ (አገኘሁባቸው) ያለው ማስረጃ የት አለ? የሚል ነው። አሊያም ወርቅ በባለስትራ ቦታ እንደተከለውና እንደ መሬት ወረራው መሬጃው ተሰርቆ ከሆነም ይንገሩን። ሙጭም ኢህአዴግ ሞኝ ነው። የማይሰረቀው ነገር የለም። የምርጫ ድምፅ ይሰረቃል፤ ኮርጃ ይሰረቃል፤ ማስረጃ ይሰረቃል፤ አሁን ደግሞ በአሸባሪዎች

ላይ የሰበሰበው ማስረጃ...። ከዚህ በተረፈ አሁኑኑም እንኳንም ጋሽ ደቤን ቀርቶ ታላቁን ተጋዳሪ ታምራት ላይኒንም በፓርላማ «ተመከራ ተመክራ አልሰማ ብያለሁ» የሚል ዘፈን ራሱ ግጥምና ዜማ ሰጥቶ አዘናኛል። ምናልባትም አቶ መለስ «ሰንይዛቸው ይዘጋጃሉ» ያሉት ይሄን ችሎታቸውን ይሆን እንዴ? ብቻ አሁኑኑን በማናዘዝ (በማዘፈን) የተካነ ይመስለኛል።

ልደገመውና እዚህች ጋም አንዲት ቀልድ ትዝ አለች። ከአለታት አንድ ቀን የፌዴራል ፖሊስ አባላት በከተማው ያሉትን ዝሆኖች በሙሉ ይዛችሁ ኑ ተባሉ አሉ። ከተፎ ፖሊሶቹም በፈጣን ሁኔታ (ልጅ ሆነን ወላጆቻችን ሲልኩን «ቱ! ይቺ ምራቅ ላትደርቅ» በሚሉት ዓይነት ፍጥነት) ያለ የሌለ የዝሆን መንጋጎ አየንዱ አመጡ። አዛዥም ግዳቸውን (ምርኮላቸውን) ሊገቡኝ ከቢር ሲወጡ ድንገት ከዝሆኖቹ መሀል በድብደባ ብዛት ሁለት ጥርሱ የወለቀ እና አናቱ የተፈነከተ ፍየል ያያሉ። ለፖሊሶቹ «ፍየልም አምጡ» ሲሉ ባለማዘዛቸው በሁኔታው በጣም ተደንቀው አንዲህ ሲሉ ጠየቁ «ዝሆን ብቻ አይደል እንዴ አምጡ የተባላችሁት?» ከተፎ ፖሊሶቹም መለሱ «ጌታዬ! ዝሆን ነኝ ብሎ አምኗል።»

የሆነ ሆኖ መለስ በቂ መረጃ አለኝ ካሉ በኋላ እና ፊልሙ እንደሚታይ ሲነገር ከፊልሙ የጠበኩት እስከንድር ነጋ እንደ አሰማ ቢን ላይን ክላሽ ከስሩ እድርጉ፤ ፊልድ ጃኬት ለብሶ፤ ከአንድ የሀገራችን ተራራ ስር መሽጉ የሽብር ትእዛዝ ሲሰጥ ወይም ጣቱን እየወዘዘ በመንግሥት ባለሥልጣናትና ተቋማት ላይ ጥቃት እንደሚሰነዝር ሲገባ ነበር። በፊልሙ ላይ የቀረበው ግን በጋዜጣ ማስታወቂያው ተነግሮ፤ በይፋ በተጠራ የውይይት መድረክ ላይ ጥናታዊ ጽሑፍ ሲያቀርብ ነው። ይሄ ነው እንግዲህ አክሊዳማ - የደም መሬት።

ለአንዱአለም አራጌ አሸባሪነት ደግሞ እንደ ማጠናከሪያ ሆኖ ቀርቦበት ያየነው ውገዳ ወንድሙ በኤርትራ ለሽብር ተግባር እየሰለጠነ መሆኑ ነው። ይሄ «ፌር» አይመስለኝም። በምንም ሊገናኝ አይችልምና። እንዲህ ከሆነማ ዛሬም በኢትዮጵያ በስልጣን ላይ ያሉት የኢሳይያስ አፈወርቂ ዘመዶች ምን ሊባሉ ነው። መቼም መንግሥታችን አሁኑኑን ነው፤ አሁኑኑን ደግሞ... እናም በግድ ይገናኝ ከተባለ እኛም የግድ ደርግ «ሰዬ አብርሃን የወንበዴ መሪ ነው» በሚል ምክንያት ብቻ የሰዬን ታናሽ ወንድም አሰፋ አብርሃን ለ7 አመት በእስር ቤት ማስቀየቱን እንደ ህጋዊ እርምጃ ልንወስደው ነው ማለት ነው። ይሄ ከሆነ ደግሞ እያንዳንዱ የደርግ ጥፋት በእንዲህ ዓይነት ሚዛን

ተመዝግቦ፤ ከሚከናወኑትና ከሚከሰሱበት ወንጀሎች በሙሉ ነፃ ሊወጣ ነው ማለት ነው። እያችሁ የአክሊዳማ ፕሮግራሞች። ፖድጉፍ ሲቆፈር ብዙ መጥለቅ የለበትም፤ ማን እንደሚወድቅበት አይታወቅምና።

በተተረ ሽብርተኝነትን መከላከል አስፈላጊም ተገቢም ነው። የሽብር ድርጊት አረመኔያዊ ተግባር መሆኑን ለማወቅ ምንም አይነት ትንተና አያስፈልግም። ምክንያቱም ዋነኛ የጥቃቱ አላማ ሰላማዊ ዜጋ ነውና። ይህንን ደግሞ ማንኛውም ዜጋ አይደግፈውም። ከዚህ በተጨማሪም ሽቦሊያ ዐረ ኢትዮጵያ አቋም እንዳለው ከማንም የተሰወረ አይደለም። በዚህ በኩል ልዩነት ያለ አይመስለኝም። ልዩነቱ የሚመጣው ጋዜጠኞችን እና በሰላማዊ ትግል አምነው እየታገሉ ያሉ ፖለቲከኞችን እያሰሩ ከእነ ቢን ላይን እና ኢሳይያስ አፈወርቂ ጋር ሲደመሩ ነው። ምክንያቱም የአክሊዳማ ፊልም እና አሸባሪነት እርስ በእርስ ይጣረሳሉና። ከዚህ ቀደም ጠቅላይ ሚኒስትር መለስ ዜናዊ «ሽብርተኝነትን በተመለከተ ከአሜሪካ ጋር እንደጋገፋለን፤ መረጃ እንለዋወጣለን» ብለው ነበር። ሆኖም በአክሊዳማ ፊልም ላይ ያየናቸው የአሸባሪዎቹ አለቆች ነዋሪነታቸው በአሜሪካ ነው። ይሄ ባለበት ሁኔታ እንዴት ሆኖ ነው እንደጋገፋለን የተባለው? መረጃ እንለዋወጣለን ማለትስ ምን ማለት ነው? መቼም እንደ «ዲያብሎስ» የምታያቸው እነ አሳማ ቢን ላይን አዲስ አበባ በሰላም የሚኖሩ ቢሆኑ ኖሮ፤ አሜሪካ እንኳንስ ልትደግፈን፤ እንኳንስ በድር ልትሰጠን፤ እንኳንስ... ገና ድሮ አፈር ድሜ አብልታን ከአፈር ጋር ደባልቃን ነበር። እናም ይሄ ፊልማችሁን ተልካሻ ካደረጉባችሁ ምክንያቶች አንዱና ዋነኛው ይኼ በለሆነ በሚቀጥለው ፊልማችሁ ላይ ብትጠነቀቁበት ይጠቅማችኋል። ምክራን በቅንነት ከተረጎማችሁት።

ለማንኛውም አቶ መለስ የፎክሎብት ማስረጃ ሄዶ ሄዶ መንግስትን መቃወም... ከሚል ሊዘል አልቻለም። ወይም ውሃ የሚቋጥር አይደለም። አሰያም በግልፅ ስማርኛ ስናስቀምጠው «አሁኑኑን መቃወም ከሽብር ተግባራት አንዱ እንደመፈጸም ያስቀጥራል» የሚል ሆኖ እናገኘዋለን። ይሄ ደግሞ ህገ-መንግስታዊ መብትን በጠራራ በከፊ መግፈፍ ነው። ህገ-መንግስታዊ መብት ደግሞ ለአንዱ የሚነሳ፤ ለሌላው የሚሰጥ አይደለም፤ ለሁሉም እኩል ነው። ለምሳሌ እነ አንዱአለም አራጌ በሰላማዊ መንገድ የመንግስት ለውጥ ያስፈልጋል ማለታቸው እና በ11ኛው ታላቁ ሩጫ ላይ የተሳተፉ 36ሺ ራጮች። «ሳንፈልጋችሁ ሃያ አመታችሁ» እያሉ

መቃወማቸው ልዩነት የለውም። የራሳቸውን መብት ነው። የእነ እስክንድርም መብት ነው። በተተረ «አክልዳማ»ም ላይ ሆነ «አዲስ አበባን እንደ ባገዳድ» ወይም ከዚህ ቀደም ያየናቸው ፊልሞችን ርዕስ እና ተዋናይ እየለገገው ማሳየቱ የመንግስትን ጉልበተኝነት እና በፈጠራ ታሪክ መካከል ካልሆነ በቀር ማንንም አያሳምንም።

እናም የሚሻለው፤ ለሀገራችን የሚበደው፤ በእሳት የጋዩ ቤት እና መኪና፤ ወይም በፈንጅ የተበጣጠሰን የሰው አካል አያሳዩ ማስፈራራቱ ሳይሆን የፖለቲካ መፍትሄ መስጠቱ ነው። የዲሞክራሲ እና የሰብአዊ መብቶችን ማክበሩ ነው። ለእናንተም ቢሆን በሐራዊ እርቅ እንዲፈጠር ማመቻቸቱ እንጂ የደህንነት አባላትን ቁጥር ማብዛቱ መፍትሄ አይሆንም። የዶክመንተሪ ፊልምም ብዛት እንዲሁ መፍትሄ አይሆንም። ለዚህም ጥሩ አስረጅ እንዲሆናችሁ ከፕ/ር መስፍን ቀዳሚ ቃል እንድ ልጩምርላችሁ፡-

«ቁም ነገሩ ደቂቀ አስጢፋኖስ መሸነፋቸው አይደለም። ቁም ነገሩ እየተሰቃዩ መታገላቸው ላይ ነው። ለሀገ አራዊት እግረከክም ማለታቸው ነው። በጣም የሚያስደንቀው ነገር አንድም የደቂቀ አስጢፋኖስ አባል ቢሞት ሞት አለመባሉ ነው። ስማዕትነቱን ወይም ገድሱን ፈጽመ ይላሉ። ይህ አስተሳሰብ ጥልቅ መልእክት ያለው ሆኖ ይሰማል። የሰው ልጅ ህይወት እንደ እንስሳ ህይወት አይደለም፤ አላማ አለው። መልእክት አለው። ቁም ነገሩ ዓላማውን ወይም መልእክቱን መፈፀሙ ነው እንጂ መኖር ብቻ አይደለም። ሐሳብንና እምነትን እንደያዙ በነፃነት ማለፍ ሐሳብንና እምነትን አስረግጦ ከመኖር የተሻለ ነው ብለው የሚያምኑ ይመስለኛል። ሰዛሬው ትውልድ ይህ ኃይለኛ መልዕክት ነው።»

አዎ! ፕሮፌሰር ይሄ ለእኛ ትውልድ ህይለኛ መልዕክት ነው። እንደምን ያለ ዜሉ? ቁምነገሩ መስዋዕት የሚሆኑለት አላማ መኖሩ እንጂ፤ መስዋዕትነትን በመፍራት ከአላማ ሽሽ እለማለት ይሆናል፤ በተረፈ ዘላለማዊ ክብር ለሰማዕታት፤

እንደ መደምደሚያ «ታገይ ይሞታል እንጂ፤ ትግል አይሞትም»ን የት ነበር የሰማሁት?

ፍትሕ ጋዜጣ ቅፅ 5 ቁጥር 164 ሠዳር 23 2004 ዓ.ም

ከፍክ አራት ክንዳንድ ነጥቦች ስከ ፓርቲዎቻችን